

tre

y quynh bdap

TƯỜNG NĂNG TIẾN

“có giấy”

DU UYÊN

cuộc chiến ukraine & nghịch lý hòa bình

VŨ HIẾN

Sông nước quận 8

ĐÀO THỊ THANH TUYẾN

nhớ lần gặp nhà văn mai thảo ở quy nhơn

NGUYỄN & BẠN HỮU

chợ trời đà nẵng ngày ấy bây giờ

LÊ KUNG ĐIỂM

trùm q

HỒ ĐẮC VŨ

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trê?

Trê cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trê đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRÊ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRÊ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRÊ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRÊ ALABAMA

205.277-6597

TRÊ TENNESSEE

901.300-2399

TRÊ BILOXI-MS

228.205-0337

TRÊ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRÊ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRÊ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRÊ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnquyên (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trê, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRÊ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trê.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Bonnie ơi, chị yêu em...
5		Mộc Mạc	Điều ám áp cuối cùng
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Cuộc chiến Ukraine & nghịch lý hòa bình
9	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Đời ảo, đời thật & “Digital romance”
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Ngày bệnh & những ý nghĩ lá vàng
16	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn Thạch Giang	Duyên phận
19	HỘP THƯ TRẺ	Trẻ	
20		Tám Vạn	Hoa xanh đến tận ngàn sau
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	“Có giấy”
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khi đi xe buýt
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Làm sạch vết dơ
30	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Phố đi bộ
34		Tạ Phong Tần	Vụ kiện 50 triệu Mỹ kim & luật pháp Hoa Kỳ
36		Gió Vivu	12 tháng cổ tích
39	LUẬT DI TRÚ	Lê Minh Hải	
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Trần Nhật Vy Sài Gòn Nghề Báo
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Ăn uống ngày lễ
44	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
46	THỜI TRANG	Điều Cô Nường	Xu hướng mới
48	TRANG THƠ	San Phi	
50	TRUYỆN NGẮN	Kim Loan	Ngàn lời Tạ Ôn
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Phượng!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	Tinh thần lạc quan
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Alice Ball
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Nước ngọt Con Cọp
63	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Ngắm sao
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Bức tường Berlin
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Nursing Home - Viện dưỡng lão
66	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Lê Kung Diễm	Chợ trời Đà Nẵng ngày ấy và bây giờ
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Lối vào nhà (entryway)
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Lữ Quỳnh	Nhớ lần gặp nhà văn Mai Thảo ở Quy Nhơn
76	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Tin đáng chú ý
77	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Sản phẩm ưu hạng 2024
78		Trần Mộng Tú	Chông chênh phận người
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Gặp may
84	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Trùm Q
88		Phi Khanh	Thương bát mì Phú Chiêm
90		Đào Duy Hòa	3 bà vợ của Tổng thống Trump
92		Đào Thị Thanh Tuyền	Sông nước quận 8
98	VIẾT VỚI TRẺ	Elbison Nguyễn	Một lời cảm ơn
99	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Người nhập cư ở Sài Gòn
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
110	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Tưởng Năng Tiến	Y Quỳnh Bđap
115	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Thử tưởng tượng, một người già hay một góa phụ, trong lúc cô đơn, cần biết bao một lời cảm thông, chia sẻ. Và chắc chắn bạn hay tôi cũng có lúc cảm thấy như vậy. Ai mà không đi qua chiếc cầu ấy, phải không bạn? Lúc chúng ta chới với trong buồn đau tuyệt vọng, chẳng hạn như mất đi một người thân, ta sẽ thấy cần, rất cần, một bàn tay ấm áp, một bờ vai để gục đầu vào, hay một lời nói dịu dàng thân ái.

Cuối cùng, cái làm nên giá trị và đem lại nhiều an ủi nhất trong mối liên hệ giữa người và người, là sự tử tế và lòng yêu thương. Ước mong đó là một di sản không bao giờ mai một.

NS

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Bonnie ơi, chị yêu em...

NHƯ SAO

Khi Bob, chồng tôi, qua đời đột ngột vào tháng Giêng năm 1994, tôi nhận được rất nhiều lời chia buồn an ủi - cả những người từ nhiều năm nay tôi không hề nghe tin cũng tỏ bày sự thân ái, quan tâm. Nào là thiệp, thư, nào là hoa, rồi điện thoại gọi và những cuộc viếng thăm. Lòng tràn ngập đau buồn nhưng tôi cảm thấy được nâng đỡ nhờ những biểu lộ tình cảm thân thương của gia đình, bè bạn, kể cả những chỗ sơ giao.

Và rồi tôi nhận được một cái thư làm tôi hết sức cảm động. Đó là thư từ một người bạn thân nhất của tôi, chúng tôi

đã cùng học chung từ năm lớp sáu tới hết trung học. Sau lễ tốt nghiệp năm 1949, bạn tôi ở lại quê nhà còn tôi trôi giạt nhiều nơi. Nhưng đó là thứ tình bạn dễ dàng nối lại cho dù chúng tôi mất liên lạc cả 5 hay 10 năm.

Chồng của chị ấy là Pete, chết cách nay có lẽ cũng đã 20 năm khi hãy còn rất trẻ, để lại cho chị nỗi buồn sâu xa và những trách nhiệm nặng nề, buộc chị phải tìm việc làm và nuôi dạy 3 đứa con thơ. Chị và Pete, cũng như Bob và tôi, đã cùng chia sẻ với nhau thứ tình cảm yêu thương kháng khí và hiếm có trên đời. Trong thư, chị kể với tôi câu chuyện đặc biệt giữa chị và mẹ tôi (đã qua

đời từ lâu). Chị viết: “Khi Pete qua đời, má của em ôm lấy chị và nói ‘Trudy ơi, cô không biết nói gì, cô chỉ có thể nói ‘cô yêu cháu’ mà thôi’. Rồi chị kết thúc bức thư bằng cách lặp lại lời mẹ tôi nói với chị từ những ngày xa xưa. “Bonnie ơi, chị không biết phải nói gì, chị chỉ có thể nói ‘chị yêu em’ mà thôi.” Đọc lời của chị, tôi có cảm tưởng như đang nghe chính mẹ tôi nói với tôi. Quả thật là một thông điệp mạnh mẽ của tình yêu thương! Ôi, bạn tôi dịu dàng tử tế biết bao khi áp ủ lời đó suốt bao nhiêu năm để bây giờ trao lại cho tôi. Chị yêu em. I love you. Những lời tuyệt diệu. Một tặng phẩm. Một tấm lòng. Một di sản.

NS (THEO BONNIE J. THOMAS)

Điều ấm áp cuối cùng

MỘC MẠC

Một ngày nọ, đang trên đường đi làm về nhà, chuông điện thoại reo lên, anh vừa nhấc máy thì nghe giọng của một cô bé non nớt từ đầu dây bên kia vang lên: Ba ơi! Ba nhanh về nhà nhé, con rất nhớ ba!

Anh biết là ai đó đã gọi nhầm số, vì anh không có con gái mà chỉ có một cậu con trai mới vừa 6 tuổi. Chuyện này cũng không có gì làm lạ, anh lắc đầu nói: Gọi nhầm số rồi nhé cháu! Nói rồi, anh tắt máy.

Thế nhưng những ngày tiếp theo đó, số điện thoại kia vẫn tiếp tục gọi đến mấy anh, anh bắt đầu thấy phiền phức, thế nên anh nhất quyết không nghe máy. Hôm rồi, số điện thoại đó lại gọi đến, anh ngạc nhiên khi anh kiên quyết không nghe thì số điện thoại kia vẫn kiên quyết gọi cho bằng được.

Cuối cùng, anh nghe máy, vẫn là giọng nói nhỏ nhẹ của cô bé kia: Ba ơi! Ba nhanh về nhé, con nhớ ba lắm. Mẹ nói con không gọi nhầm số đâu, chính là số điện thoại của ba đấy. Ba ơi con đau lắm! Mẹ nói ba rất bận nên chỉ có mình mẹ chăm sóc con, mẹ rất mệt. Ba ơi, con biết ba đi làm rất vất vả, nếu ba không về với con được thì ba hôn con qua điện thoại một lần được không ba?

Yêu cầu ngây thơ của cô bé khiến anh không

có cách nào từ chối, anh đồng ý. Sau đó, anh nghe thấy tiếng nói đứt quãng của cô bé qua điện thoại: Con...cảm ơn...ba, con...vui...lắm, con...hạnh...phúc...lắm...ba ơi...!!!

Khi anh cảm thấy thú vị với cuộc gọi này, trông chờ nó. Thì một hôm, chuông điện thoại anh lại reo lên, nhưng người gọi điện thoại lần này không phải cô bé lần trước mà là giọng nói nặng trĩu của một người phụ nữ: Xin lỗi anh! Mấy ngày hôm nay thật làm phiền anh nhiều, thực sự xin lỗi! Tôi tính đợi lo xong mọi chuyện cho cháu rồi mới gọi điện lại xin lỗi anh sau. Con bé mà mấy lần trước gọi điện cho anh đó là con gái tôi, số nó khổ lắm, mới sinh ra đã mắc bệnh ung thư xương. Gần đây ba nó lại qua đời trong một vụ tai nạn giao thông. Tôi thực sự không dám cho nó biết bởi hàng ngày nó đều phải chịu sự giày vò đau đớn của đợt điều trị hóa chất. Mỗi lần không chịu đựng được sự đau đớn đó, miệng nó cứ gọi ba không ngừng bởi anh ấy luôn động viên nó phải mạnh mẽ vượt qua. Tôi thực sự không nỡ chứng kiến cảnh nó như thế nên liền nghĩ ra một số điện thoại để nói dối nó.

Nghe thế anh vội vàng hỏi người phụ nữ: Vậy con bé bây giờ ra sao rồi?

Người phụ nữ kia trả lời: Cháu nó đi rồi anh à! Chắc lúc anh đã hôn nó qua điện thoại thì nó ra đi với nụ cười mãn nguyện, trước khi đi tay nó còn ôm chặt cái điện thoại vào lòng...

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Cuộc chiến Ukraine & **ngịch lý hòa bình**

Sau hơn một năm vận động của Ukraine, trong những tuần cuối trước khi rời Toà Bạch Ốc, Tổng thống Joe Biden đã chấp thuận cho quân đội Kyiv sử dụng loại hỏa tiễn tầm xa của Hoa Kỳ, có tên gọi là Hệ thống Hỏa tiễn Chiến thuật Lục quân (ATACMS) để tấn công vào sâu trong lãnh thổ Nga. Một số chuyên gia quân sự cho rằng quyết định này đã quá muộn để có thể có được tác động lớn trên chiến trường.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Mặc dù vậy, với loại hỏa tiễn ATACMS có thể bay xa từ 100 đến 190 dặm sẽ cho phép quân đội Kyiv tấn công khoảng 200 mục tiêu bao gồm phi trường, kho vũ khí, trung tâm huấn luyện và đường tiếp liệu, theo một phân tích của Viện Nghiên cứu Chiến tranh tại Washington.

Việc cho phép Ukraine sử dụng ATACMS tấn công vào Nga sẽ nâng tinh thần chiến đấu của quân đội

Ukraine hiện đã quá mệt mỏi, và trong những tuần lễ gần đây đã phải rút lui tuy chậm nhưng đều đặn trước quân đội Nga đông người hơn và được trang bị tốt hơn. Tác động của hỏa tiễn ATACMS trên chiến trường nhiều hay ít là còn tùy thuộc vào số lượng hỏa tiễn mà Hoa Kỳ gửi đến cho Kyiv và liệu quân đội Moscow có thể thích nghi để ngăn cản trước khi Ukraine làm suy yếu đáng kể đến lực lượng của họ hay không.

Trong nhiều tháng qua, Hoa Kỳ đã bác bỏ lời khẩn khoản của Ukraine xin phép sử dụng ATACMS sâu hơn vào trong lãnh thổ Nga, vì lo ngại Moscow có thể sẽ leo thang chiến tranh. Tuy nhiên, việc Bắc Hàn đưa quân đội của họ tới để hỗ trợ cho Nga đã là yếu tố khiến Washington phải thay đổi ý kiến.

Tác động của ATACMS

Sự thận trọng của

Washington về việc cung cấp vũ khí cho Ukraine vẫn luôn đi theo một lối mòn quen thuộc từ gần 3 năm qua kể từ khi chiến tranh Ukraine nổ ra, với các cuộc thảo luận giữa các cố vấn và các nhà lãnh đạo thường kéo dài, nhiều khi còn đưa ra những bình luận công khai, và điều này đã cho phía Nga có đủ thời gian để chuẩn bị cho những hệ thống phòng thủ mới để chống lại vũ khí do Hoa Kỳ cung cấp một khi Hoa Kỳ bật đèn xanh cho Ukraine.

Thời gian phê duyệt kéo dài cho phép Nga di chuyển một số mục tiêu có giá trị cao nhất như máy bay và trực thăng ra khỏi tầm bắn của ATACMS. Tuy nhiên,

Ukraine vẫn có thể sử dụng ATACMS để tấn công hàng trăm mục tiêu tiềm năng khác. Cho đến trước thời điểm hiện tại, Nga vẫn có thể đưa quân và kho tiếp viện quân nhu của họ đến gần khu vực tiền tuyến mà không sợ bị bắn phá. Nhưng nay, các kho đạn dược, phi trường và các khu vực để dàn quân trước khi tấn công đều nằm trong tầm bắn của ATACMS.

ATACMS và khu vực Kursk

Trong tương lai gần, Ukraine có thể đưa hỏa tiễn ATACMS vào Kursk, khu vực thuộc Nga mà Ukraine chiếm được một phần hồi tháng 8 và hiện đang phải đối

mặt với cuộc phản công dữ dội từ Nga. Chính tại Kursk, Nga đang tập trung quân đội, vũ khí và thiết bị, bao gồm khoảng 50,000 quân Nga và khoảng 10,000 tân binh Bắc Hàn. Việc kiểm soát khu vực này có thể rất quan trọng trong bất kỳ cuộc đàm phán nào trong tương lai, mà Tổng thống đắc cử Donald Trump nói rằng ông muốn thực hiện để có thể đưa tới thỏa thuận chấm dứt chiến tranh.

Nếu được đưa vào Kursk, hỏa tiễn ATACMS có thể buộc Nga phải di rời các khu vực dàn quân xa hơn khỏi tiền tuyến. Hiện tại, quân đội Nga có thể đưa quân tấn công rất nhanh chóng,

với phần lớn vũ khí và thiết bị được bố trí thành các vị trí tấn công cách tiền tuyến chỉ từ 20 đến 30 dặm, nằm ngoài tầm bắn của HIMARS, một hệ thống hỏa tiễn tầm ngắn mà Ukraine đã được phép sử dụng từ hơn năm nay. Nếu các vũ khí và thiết bị đó được di chuyển ngược trở lại sâu hơn vào trong lãnh thổ Nga để tránh các cuộc tấn công của ATACMS, quân đội Nga sẽ mất nhiều giờ để đến được tiền tuyến, và điều này sẽ cho phía Ukraine có nhiều thời gian hơn để chuẩn bị và lập chiến lược tấn công của họ.

Các mục tiêu có khả năng gây tác động cao khác đối với hỏa tiễn ATACMS là các phi trường nơi làm bãi đậu của các loại máy bay ném bom và trực thăng tấn công. Việc nhắm mục tiêu vào các phi trường đó sẽ giúp Ukraine giảm bớt được một số cuộc ném bom rất tàn khốc bằng loại bom lượn (glide bomb) lớn của phía Nga được phóng đi từ máy bay đậu ở các phi trường nói trên.

Giai đoạn mới

Cuộc chiến ở Ukraine đang leo thang nhanh chóng và khó lường.

Tầm bắn ATACMS vào đất Nga - YAHOO NEWS

Với việc Ukraine được phép sử dụng hỏa tiễn ATACMS để tấn công vào sâu trong nội địa nước Nga, ông Vladimir Putin một lần nữa lại đưa ra lời đe dọa có thể sử dụng vũ khí nguyên tử. Mặc dù mấy tháng qua Nga đã chiếm thêm được một số lãnh thổ ở khu vực miền đông Ukraine, được xem là thành quả lớn nhất họ đạt được trong hơn 2 năm, nhưng đã phải trả giá khá đắt là hy sinh hàng nghìn quân.

Đồng thời, việc kết thúc chiến tranh dường như đang đến gần hơn bao giờ hết. Tổng thống đắc cử Donald Trump trong thời gian tranh cử đã đưa ra lời hứa là sẽ đàm phán một thỏa thuận

ngừng bắn ngay sau khi nhậm chức vào tháng 1. Với mức độ phụ thuộc quá lớn của Ukraine vào Hoa Kỳ, ông Trump có thể buộc Ukraine phải chấp nhận một thỏa thuận.

Những điều nêu trên – như tình trạng chiến tranh leo thang gần đây và khả năng kết thúc chiến tranh – có liên quan với nhau. Khi Nga và Ukraine chuẩn bị cho một thỏa thuận hòa bình có thể xảy ra, cả hai bên đang nỗ lực để đạt được vị thế đàm phán có lợi hơn cho họ. Điều thực tế trước mắt đó đã khởi đầu cho một giai đoạn nguy hiểm và cấp bách của cuộc chiến, mặc dù giai đoạn này có thể chỉ kéo dài trong vài

tháng sắp tới.

Nghịch lý hòa bình

Chính phủ Donald Trump đang chuẩn bị lên nắm quyền và cá nhân ông Trump muốn chấm dứt chiến tranh càng sớm càng tốt. Có nhiều khả năng ông Trump sẽ làm áp lực buộc cả hai phía Ukraine và Nga phải ngồi vào bàn đàm phán để đạt được một thỏa thuận ngừng bắn nào đó, thậm chí ngay cả khi Ukraine không giành lại được lãnh thổ trong quá trình đàm phán này.

Để giành được vị trí đàm phán tốt nhất, Ukraine phải giữ được vùng lãnh thổ Kursk để có thể làm món hàng trao đổi để lấy lại một phần lãnh

thổ ở phía đông do Nga đang chiếm giữ. Nói cách khác, tiếng nói của Ukraine mạnh hay yếu tại bàn đàm phán phụ thuộc vào việc họ có thể chống trả lại quân đội Nga và Bắc Hàn trong những tháng tới hay không trong khi hai đội quân này đang hợp lực để cố chiếm lại khu vực Kursk.

Nga cũng đang cố gắng để đạt được vị thế tốt hơn cho họ. Quân Nga đang cố gắng tiến sâu hơn vào khu vực miền đông Ukraine mặc dù chịu nhiều tổn thất lớn. Theo ước tính của một số chuyên gia phương Tây, tính đến tháng 10 vừa qua, cuộc chiến đã khiến từ 600,000 đến 700,000 quân Nga tử trận hoặc bị thương. Mặc dù vậy, Nga vẫn tiếp tục theo đuổi chiến lược tàn bạo thí quân của họ vì biết rằng mỗi phân vuông đất họ chiếm được hiện nay đều có thể được giữ lại mãi mãi.

Điều nghịch lý ở đây là hòa bình có thể sắp đến gần, nhưng cuộc chiến Ukraine có thể trở nên đẫm máu hơn trong thời gian tới khi cả hai bên đều cố gắng tìm kiếm một thỏa thuận có lợi hơn cho họ.

VH

Dàn phóng ATACMS di động - BRICS NEWS FB

Trẻ Magazine ■ Ngày 5 tháng 12 - 2024

Đời ảo, đời thật &

“Digital romance”

Ngày nay, liên mạng trở thành một phần của đời sống người thế giới. Hầu như ai cũng kè kè một chiếc điện thoại di động bên mình để trò chuyện, để đọc tin nhắn, xem tin tức trong ngày. Không có liên mạng là không xong. Ta dùng liên mạng để làm việc, mua bán, liên lạc với người thân, giải trí qua phim ảnh, âm nhạc... trong đời thường và cả kết bạn trong đời sống ảo.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Món gì dính dáng đến điện toán, liên mạng đều được gom chung vào nhóm “digital”, nôm na là ta dùng... ngón tay (digit) mà làm ăn, sinh hoạt... theo thời @.

“Digital” từ gốc La Tinh “digitus” là “ngón tay, ngón chân”; thêm phần “-al” thành tính từ, digital, mô tả hình ảnh [trông giống] ngón tay. Khái niệm “Digit”

dùng để chỉ các con số, numerals, xuất hiện từ năm 1938 và danh từ này trở thành “nền tảng” của điện toán, computing, (tiếng Việt ta dùng chữ “kỹ thuật số”). Đây là điều dễ hiểu vì cổ nhân từng dùng các ngón tay, ngón chân để “đếm” [chiếc calculator đầu tiên của nhân loại] và “đo” [chiều dài của bàn chân là “foot” của người Âu Mỹ và “gang tay” của ông bà ta]. Ngày nay chữ “digital” vẫn còn được dùng như khi ước chừng, như mức lượng cà phê trong tách là chiều ngang của một ngón tay người lớn, 1-digit, mức nước trong ly là “3-digit”, mức rượu là “2-digit”. Đại khái là người uống ra dấu khi được hỏi muốn uống bao nhiêu cà phê, rượu...

Trở lại với “kỹ thuật số”: Sách vở, báo chí đề cập đến digital footprint, digital image... những thứ ta có thể cân đo đong đếm, sờ mó. Nhưng mới mẻ hơn là các danh từ “digital friendship”, “digital romance” hay “chuyện tình thời @”. Tạm hiểu, tình bạn, sự mê đắm nảy nở, kết nối qua liên mạng; người thật

việc thật nhưng mỗi tình nọ lại “ảo” vì người trong cuộc có thể chưa bao giờ gặp mặt nhau, chỉ biết nhau qua màn hình!? Yêu người trong mộng là chuyện cũ, ngày xưa ngày xưa đã có Trương Chi Mị Nương, tân thời hơn là những câu chuyện tình của thi sĩ & nhạc sĩ, chuyện kết bạn thư tín... say mê, yêu đương một thời rồi... thôi. Nhưng digital romance thì... lồi thoi lắm, bạn ạ! Đã có cả một hệ thống làm ăn, buôn bán tình cảm qua liên mạng. Người buồn thì sẵn dĩ tâm, cố ý mời mọc dụ dỗ kẻ cả tin để lừa gạt. Dễ dàng nhất là dùng tình cảm, biết kẻ lang thang trên mạng để tìm người kết bạn vì cô đơn quá xá, thiếu người “hủ hỉ”, tâm tình. Người “thật” trong đời sống hằng ngày xem ra khó kiếm nhưng bạn xa tít tắp mù khơi thì dễ tìm, chỉ vài dòng trên phím máy điện toán là ta có ngay một người bạn, già trẻ lớn bé, nam nữ chi cũng chẳng cần đích xác. Từ tình bạn đêm ngày thủ thủ chuyển sang lòng mê đắm, say sưa, thương xót lúc nào không hay, men tình chậm chỉ hơn men rượu chút xíu. Mỗi liên lạc qua liên mạng chóng vánh khiến kẻ “mua” trở thành người “yêu thương” như “bạn tình” hay “con cháu trong nhà” của kẻ “bán”, bán lòng tin cậy, bán tình thương yêu ấm áp. Chữ trong “nghe” lừa gạt tình

cảm qua liên mạng là “nuôi heo” rồi “xả thịt”. Đã có khối người ôm mối hận tình, ai oán vì mất hết niềm tin sau khi mất hết tiền bạc. Kẻ bán đã cao bay xa chạy sau khi tiền bạc chuyển vào trương mục của họ. Bạn “tình” hết tình cảm [ảo]. “Ông / bà” mất luôn “con cháu” [ảo] đau ốm, đói khát cần giúp đỡ. Người “mua” bao dung, rộng rãi, [đời sống trải nên] thương yêu không đúng chỗ nên bị gạt gẫm...

Trên khía cạnh y học, bạn bè, tình thân khiến tâm thần thoải mái hơn khi cô đơn, cô độc. Tin nhắn, thư từ, những lời khen ngợi, âu yếm, ngọt ngào... kích thích não bộ tiết ra các nội tiết tố như dopamine, serotonin khiến cơ thể [người nhận] lâng lâng, dễ chịu. Dễ hiểu là con người muốn tiếp tục thụ hưởng cảm giác vui vẻ, khoan khoái ấy và tìm kiếm nguồn giao tiếp như digital romance khi cô đơn.

Digital Romance phổ thông quá nên đã có những chương trình nghiên cứu về [đời sống] xã hội, phân tích và thu góp các dữ kiện đáng đến mối tương quan kể trên. Đáng kể là tổ chức Brook tại Anh Quốc thành lập để trợ giúp người trẻ (25 tuổi trở xuống) vào đời và dần thân với những mối tình cảm trong tương quan xã hội. Chỉ giúp người trẻ mà “bơ” người già vì khái niệm “trẻ người non dạ” dù

hiều người già cũng cả tin, dễ dãi?!

Sau cuộc khảo cứu trong năm 2017, áp dụng các phương pháp như phỏng vấn trực tiếp, trưng cầu ý kiến ... về digital romance, tổ chức kể trên tường trình rằng dù chỉ qua liên mạng nhưng khá nhiều mối liên lạc đã dẫn đến tình dục thật [có tiếp xúc] hoặc “ảo” [hàm thụ qua hình ảnh, màn hình] và các rối loạn, tổn thương tâm thần. Các mối tình qua kỹ thuật số thường trải qua những bước sau đây:

- “Flirting” hay “Thả thính”: người trẻ đùa giỡn, thăm dò rồi “nhá đèn” khi ưng ý mấy câu quảng cáo “tự giới thiệu và hình ảnh”.

- Kế tiếp là trao đổi tin nhắn, hình ảnh ngay cả những thứ đáng đến tình dục kể cả hình ảnh lỏa thể.

- Trò chuyện [qua tin nhắn] thân mật hơn, hằng ngày hoặc nhiều lần trong ngày, kể kể chuyện đời thường, chuyện thật và cả chuyện giả để lấy cảm tình, lòng thương xót, thêm sự tin cậy...

- Khi đủ “liều lượng”, bạn ảo sẽ bắt đầu “kiểm soát”, tạo áp lực, xoay sở để giữ “bạn tình” chưa kể lường gạt.

- Dứt tình, rũ áo và các tổn thương về sau cho người bị lừa bịp.

Tựa tựa như những chuyên viên tâm lý chuyên việc “gỡ rối tơ

lông”, trang nhà kể trên cũng trình bày một số “sách lược”, “kỹ năng”, “làm thế nào”, giúp đỡ, dẫn dắt người trẻ, người già dần thân tìm bạn [bốn phương] qua liên mạng một cách “an toàn” hơn. Thời @ nên đời sống xem ra phức tạp hơn, con người ít thời giờ (hay không mấy nhàn nại?) để tìm kiếm, kết thân với người chung quanh hầu “chọn mặt” mà gửi tâm tình nên người trẻ sử dụng liên mạng cho nhanh chóng, gọn gàng hơn. Ngày nay, khoảng 25% cư dân thế giới tìm được bạn đời qua liên mạng. Từ các trang nhà xã hội, diễn đàn [chuyên nghiệp cũng như thập cẩm]..., đến việc dùng các ứng dụng [tìm bạn để hẹn hò] hay “dating app”. Nói chung là “online”.

Hầu hết các “dating app” đều dành cho người “trưởng thành” (trên 18 tuổi). Và người tìm bạn qua liên mạng được dẫn dắt qua mấy “bí kíp” như sau:

- Đừng vội vàng ngay cả khi tìm được kẻ xem ra hợp ý, hãy giữ liên lạc cho đủ thời gian tìm hiểu thêm ít nhiều chi tiết về người nọ, trao đổi hình ảnh thường nhật đã đành nhưng nên tạo những lần trò chuyện qua video. Nghĩa là biết mặt mũi người ta muốn hẹn hò qua ... liên mạng trước khi gặp mặt [thật].

- Chịu khó “điều tra”

xem kẻ kia là ai, kiểm nghiệm xem họ có thực sự là người với các chi tiết tự giới thiệu hay không trong khi ta cũng “thả thính”, câu cá trên liên mạng như mọi người khác. Đừng gửi tiền, đừng kể lể các chi tiết cá nhân quan trọng như địa chỉ, tên họ cho người ta chưa hề gặp mặt. Rất nhiều các tay lừa gạt dùng liên mạng, dùng “dating app” để tìm con mồi. Khi gặp kẻ hỏi [xin] tiền, hãy trình báo cho “chủ nhà”, chủ của các “app”. Trang Brook đăng tải cả liên mạng của cơ quan cảnh sát Anh (<https://www.actionfraud.police.uk/>). Tại Huế Kỳ, không biết có cơ quan công quyền nào chính thức yểm trợ cư dân mạng tương tự hay không?

- Làm thế nào để kiểm nghiệm kẻ “nợ”? Họ có phần “kiểm nghiệm chi tiết cá nhân”, “verified profile”, hay không. Một số “dating app” có yếu tố này (hẳn chủ nhà tính tiền để sử dụng?), người đăng đàn tìm bạn chung hình ảnh cá nhân và chủ nhà đã kiểm nghiệm (không biết họ kiểm nghiệm bằng cách nào?).

Chuyên gia [tâm lý hay thám tử?] đã mách bảo người dân rằng hãy đề nghị thêm tên “kẻ kia” vào danh sách mạng xã hội; dùng Google “tra ngược”, reverse search, hình ảnh “kẻ kia” (tìm xem hình ảnh ấy đã xuất hiện trên liên mạng chưa,

nếu có thì dưới danh hiệu nào...), xin vài tấm ảnh kẻ nợ trong sinh hoạt hằng ngày... Nghĩa là làm công việc thăm dò điều tra xem có bao nhiêu là sự thật về người bạn mới vì chính họ cũng đang làm những việc tương tự để tìm hiểu về ta. Trước khi gặp mặt, hãy thử trò chuyện qua màn hình, video chat, vừa thấy người vừa nghe tiếng nói cho chắc ăn!?

- Nên tiếp tục sử dụng “app” để gửi tin nhắn cho đến khi gặp mặt và có phần tin tưởng. Đừng cho số điện thoại cá nhân hoặc chuyển qua WhatsApp, một “app” phổ thông gài trong điện thoại di động.

- Đừng vội vàng gặp gỡ cho đến khi sẵn sàng, cảm thấy an toàn, thích hợp với “kẻ kia” và thoải mái trong mối liên kết ấy kéo phí công sức, thời giờ rồi thất vọng!

- Hãy tin vào linh tính,

khi bạn đoán rằng dường như có điều không hay nhất là việc “kẻ kia” đặt cả ngàn câu hỏi và chẳng nói chi nhiều về họ, ngay cả lúc “kẻ kia” tỏ tình, nói lời âu yếm, thể bồi thắm thiết trước khi gặp gỡ.

- Đừng, đừng cho xem hình lửa thể dù “kẻ kia” nài nỉ rằng chẳng không chịu thôi khi ta từ chối. Tệ hại hơn là kẻ kia tự động khoe hình lửa thể và đòi “lại quả”. Tốt nhất là chấm dứt mối giao tình với kẻ không tôn trọng ta. Khi tấm hình lửa thể gửi đi, hãy tin rằng không chỉ một người nhìn thấy mà có thể là cả cộng đồng mạng đã nhìn ngắm, phê bình phê lọ về tấm hình xem ra vô cùng “cá nhân” và trở thành một loại “vũ khí” để dọa nạt, bôi xấu.

- Đừng gửi tin nhắn nặng phân tình dục, sexting.

- Khi bị “bỏ rơi” trên liên mạng, không nên buồn phiền cho lắm. Chấm

dứt trò chuyện qua liên mạng, “cắm cửa” (block), hay bị kẻ kia đánh bài “lờ” (ghosting) là chuyện thường ngày trong mối giao tình trên liên mạng.

Đọc qua mấy bài dẫn giải về cách giao tiếp qua liên mạng, chuyện tình thời @ hay digital romance mà phe ta chóng mặt. Quá nhiều thứ để bạn đoán khi không biết nhiều về “bạn”, nhất là “bạn tình không không thấy”. May quá Để Mèn ... già rồi, mấy món “app” lại lạng quạng, lại may mắn có bạn bè trong đời thật để thân thiết qua lại, không phải xông pha kết thân với người “không không thấy” và cần tập tành làm thám tử mà dò xét bạn ảo. Xin chúc lành đến các vị cần dẫn thân và mong họ may mắn. Ít ra 25% các mối giao tình trên liên mạng đã đưa đến chuyện lâu dài, từ bạn ảo đến bạn đường hoặc bạn đời!

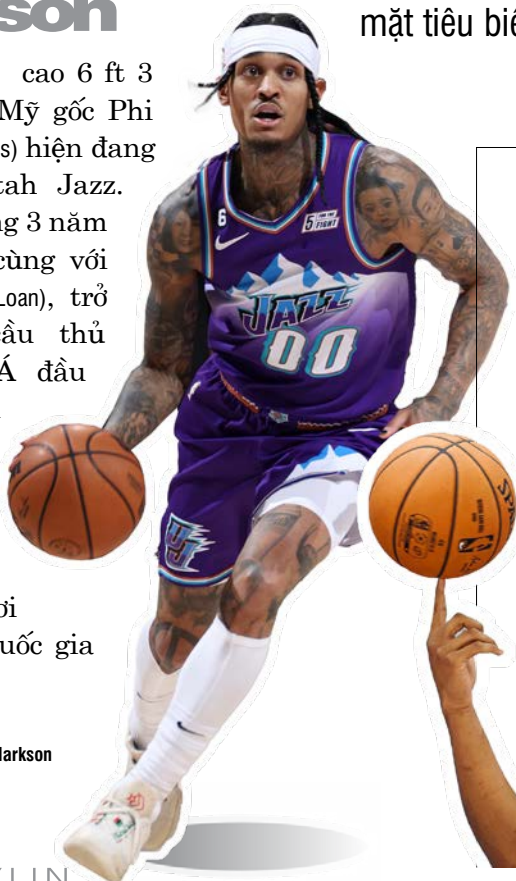
TLL

JORDAN Clarkson

Jordan Clarkson cao 6 ft 3 (1.91 m) là người Mỹ gốc Phi Luật Tân (Philippines) hiện đang chơi cho đội Utah Jazz. Vào ngày 24 tháng 3 năm 2015, Clarkson cùng với Jeremy Lin (Đài Loan), trở thành những cầu thủ người Mỹ gốc Á đầu tiên chơi trên sân NBA.

Clarkson cũng có quốc tịch Philippines và từng chơi trong đội bóng quốc gia Philippines.

Jordan Clarkson

JAYLIN Williams

Jaylin Williams là cầu thủ Mỹ gốc Việt đầu tiên chơi trên sân NBA. Cao 6 ft 9 (2.05 m) hiện đang chơi cho đội OKC Thunder. Cha của Jaylin là Michael, người Mỹ gốc Phi và mẹ là Linda, người Sài Gòn, tị nạn sang Mỹ sau 1975.

Jaylin ban đầu cũng không quan tâm đến gốc gác của mình, cho đến khi được cộng đồng người Việt ở địa phương ủng hộ nồng nhiệt thì anh ta khoái chí "...Điều đó thật tuyệt vời, tình yêu Việt Nam và những người (Việt) ủng hộ tôi ở địa phương thật là cuồng nhiệt..."

Jaylin Williams và bố mẹ

Trên số báo kỳ trước, mục này có đưa tin chàng cầu thủ bóng rổ Olivier Rioux (Canada) cao 7 ft 9. Trong thế giới của những cây tre di động này, tưởng rằng dân châu Á sẽ hiếm có cửa chen chân, nhưng thực ra, có khá nhiều đấu thủ gốc Á đang chơi cho NBA (National Basketball Association: Hiệp hội Bóng rổ Quốc gia Hoa Kỳ), sau đây là vài gương mặt tiêu biểu...

RUI Hachimura

Rui Hachimura cao 6 ft 8 (2.03 m) là người Nhật, hiện chơi cho đội Los Angeles và cũng là thành viên của đội tuyển bóng rổ quốc gia Nhật Bản. Mặc dầu chơi cho đội Mỹ nhưng Hachimura nói tiếng Nhật là chính và chỉ hiểu chừng 30% English. Khả năng tiếng Anh dở như mắt của anh không ngăn cản được Hachimura đoạt danh hiệu "WCC Player of the Year".

Rui Hachimura

JOHNNY Juzang

Johnny Juzang là cầu thủ Mỹ gốc Việt. Cao 6 ft 5 in (1.96 m), hiện đang chơi cho đội Salt Lake City Stars. Ba của Johnny là Maxie Juzang và mẹ là Hạnh Payton. Gia đình của Johnny khá năng động, anh của Johnny là Christian, chơi cho đội bóng rổ trường Đại học Harvard đồng thời có “chân” trong đội Saigon Heat thuộc Hiệp hội bóng rổ Vietnam Basketball Association, thi đấu tại ASEAN Basketball League.

Johnny Juzang

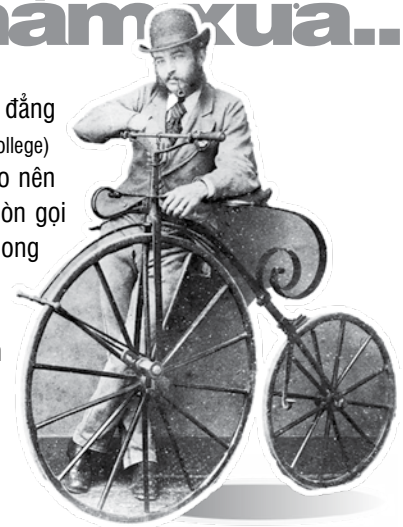

Ông bà Maxie Juzang và Hạnh Payton

Ngày này năm xưa...

28-11
1868

Khai trường Trường Cao đẳng Xe đạp (American Bicycle College) đầu tiên tại Mỹ. Lúc đó tạo nên một cơn sốt xe đạp hay còn gọi là “velocipedomania”. Phong trào này bùng nổ vào cuối năm 1868 và lan như điện xẹt đến các thành phố lớn ở Bờ Đông (East Coast), đặc biệt phổ biến với sinh viên tại Harvard và Yale.

Một học viên trường Cao đẳng Xe đạp (1868)

28-11
1956

Hai tay bơi Judy Grinham (Anh) và Carin Cone (Mỹ), 17 tuổi đều lập kỷ lục bơi thế giới 1:12.9 ở cự ly 100m bơi ngửa nữ tại Thế vận hội Melbourne. Tuy nhiên Grinham được chọn để trao huy chương vàng

Judy Grinham

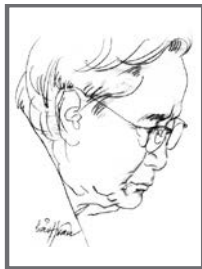
Carin Cone

28-11
1956

Paul Elvstrom (Đan Mạch) đoạt huy chương vàng môn đua thuyền buồm (yacht) tại Melbourne Olympics 1956. Đây là lần thứ 3 Paul đoạt huy chương vàng Olympic ở bộ môn này và 9 lần vô địch thế giới (Sailing World Championships). Sau này người ta mới biết Paul có những phát minh cải tiến nhiều chi tiết độc đáo trong kết cấu thuyền buồm của mình, một số sau này đã được các hãng sản xuất mua lại bản quyền và tung ra thị trường.

Paul Elvstrom (phải)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Tim Nguyễn

Ngày bệnh & những ý nghĩ lá vàng

Một ngày cuối thu, xin ghi lại đây đôi đoạn hồi ức văn chương của Noel năm nào.

Những ngày bệnh, tự nhiên ngồi thấy lại những chiếc lá vàng ướm mưa trải ố sần gỗ ngôi nhà bên bờ hồ Travis ở Austin mà ông Ngu Yên gọi là Giang Hồ Trang. Rồi nghe tiếng đàn thùng bập bùng bập bùng trôi về theo gió. Ai -hay mình- cũng lên tiếng hát *chiều rơi trên đường vắng / có ta rơi giữa chiều**.

Và ai, ai nữa đã hát *chiều xóa thành đô thế nhân bàng hoàng / giọng hát lời ca nghe sao nhịp nhàng / dừng chân hè phố / lòng ta thâm nhớ / những chiều lá rơi bên thềm nhà thêm nhà***.

Rồi trí óc mù sương chợt nghĩ đến Mùa Thu Bệnh (L'Automne Malade) của Apollinaire

*Le vent et la forêt qui pleurent
Toutes leurs larmes en
automne feuille à feuille...*

Les feuilles

Qu'on foule

Un train

Qui roule

La vie

S'écoule

tôi nghe. gió khóc

trong rừng cây. khóc

lệ như lá rơi

người vun thành đống

chuyến xe lửa. vừa vút qua

và cuộc đời. trôi

Thế rồi hốt nhiên, Nguyễn tôi nhớ tới Trần Dần với những câu thơ

buồn như nỗi chết của ông:

Gió ơi đừng vội tủi

Khuya rồi! Hãy tới khóc ở hom sông

Có lẽ thu rồi em nhỉ

Em chớ khóc nhiều vàng ố ngã tư xưa

A Trần Dần! Nghĩ tới Trần Dần, có lẽ bởi vì mình vừa đọc một tập bút rất hay của Phí Ngọc Hùng trong đó nhắc tới nhiều ngõ phố, ngã tư với những ngọn đèn và lá rơi vàng ố. Nhà Ta ở phố Sinh Từ. *Có lẽ xa kia là phố tôi sinh / Có sương sớm đọng trên đèn muện*

Là phố Sinh Từ đấy.

Ở đâu? Ở đâu có ngọn đèn xanh

Rèm che nhòe cửa sổ...?

Nín đi thôi. Nín đi thôi các đại lộ nhiều cây

Đừng sa sút lá

Để ta khuyên gió... gió đừng rung cây...

Cũng căn nhà ấy, con phố ấy ông đã từ già cõi đời đầy oan khóc với ông, và có lẽ cùng những linh cảm đó ông viết:

Gió thổi kèn ma mưa thui lòng ngõ hẹp

Ồ...ồ... Đêm đi như một cổ quan tài

Ôi, thơ ông sao mà buồn vậy. Phí Ngọc Hùng viết tiếp "lọ mọ" theo ông những bước chân trên hè phố sau 3 tháng tù, ngày về căn nhà cũ ông lặng lẽ... "Vào độ cuối đông, Hà Nội thu mình khép gió. Những tàn cây trụi lá co ro trơ xương chống đỡ cơn may hiu hắt lạnh, mệnh mang nhớ, rừng rúc đau nỗi niềm không tên gọi, có đây rồi lại vụt mất, chấp chờn kéo

hiện tại nhập vào một tiền kiếp không thể ngày một tiêu ma dấu vết. Tôi chống gậy, lao chao bước, đi không quay đầu lại. Tấm áo cánh trắng xóa con ngõ cũ, chiếc mũ len sùm sụp, một mình lê về đến phố xưa, chẳng gần, chẳng xa, để vào lòng tôi một nỗi man mác...”

... Trong căn nhà ấy, góc phố ấy, ông đã có những ngày đón đau, đôi khổ, bệnh tật. Ông có nhắc đến cái cửa sổ có chấn song, trước kia ông vẫn thường gác cái xe đạp ở cạnh bên. Ông dựa lưng vào tường, nâng cái điều cày rít sòng sọc, miệng chiêu ngụm nước chè, mắt nhắm, đầu khể ngật ra đằng sau. Và những vật bất ly thân trong căn phòng cũng không ngoài bộ âm tích, cái điều cày và một ngọn đèn Hoa Kỳ le lói chập chờn ngày cũng như đêm cùng những trống vắng.

Trong tù ông dùng dao cạo tự tử để họa sĩ Nguyễn Sáng có bức Chân dung của ông có vết sẹo trên cổ in trên Nhân văn số 1. Nào có khác gì Van Gogh cãi nhau với Paul Gauguin. Trong cơn điên Van

Gogh dùng con dao sắc... không cửa cổ mà cắt đứt một vành tai của mình.

Nhà văn Nam Dao có dịp ra thăm ông ở Hà Nội cũng ghi lại: “...Tôi gặp anh khoảng 81. Buổi trưa hôm ấy, nắng hanh và trời lên cao đến không còn đó. Khò khè ho khan, anh mở mắt ra rồi lại nhắm lại. Lúc ấy anh mới mở mắt nhìn tôi chòng chọc. Cặp mắt anh sáng, sáng lạ lùng. Và long lanh rưng rục đam mê, ánh đỏ lè, như mắt cọp. Từ đấy, nghĩ đến anh, tôi cứ liên tưởng đến một con cọp. Anh mỉm cười, cái cười méo mó vui buồn, lại nhắm mắt lại. Con cọp nhắm mắt nhưng không ngủ, chòm râu bạc thỉnh thoảng lại nhếch lên như từ phản xạ. Khuôn mặt anh tạc đá, thứ nhám thạch lạnh mặt trên, bốc lửa phía dưới. Gò má u lên nhô thành một khối hoạn nạn, liệu dưới sâu còn một hỏa sơn nào âm ỉ chực phun ra chất bỏng cuộc đời? Một con cọp ngủ ngày, thỉnh linh thức dậy, quắc mắt. Câu thơ của anh bỗng ủa về. “Tôi đi giữa trời mưa đất Bắc - Đất hôm nay tầm tã mưa

phùn - Bỗng nhói ngang lưng máu nhỏ xuống bùn - Lưng tôi có tên nào chém trộm?” A, cái lưỡi dao cùn. Không đứt được mà đau!”

Có thể nói trong vụ án Nhân Văn Giai Phẩm năm 1956 có 3 tội đồ phải gánh chịu khổ nạn ghê gớm nhất cho tới khi già từ trần thế. Đó là Nguyễn Hữu Đang, Phùng Cung và Trần Dần. Trong mùa thu bệnh nghĩ tới những chiếc lá vàng rồi nghĩ tới các ông sao lòng này không yên. Cũng như nghĩ tới quê nhà trong đêm mùa thu vàng ố khi một câu hát bay về: Đêm nhớ về Sài Gòn / tiếng nhạc vàng gọi từng âm xưa / Ai sầu trong quán ủa...***

Ôi, một ngày bệnh mùa đi, lá vàng rụng bay đầy đường, chân tôi không dám giẫm lên. Những chiếc lá, những mảnh đời tôi tả. Của tôi, của bạn và của ai nữa, dưới trời này.

NXT

* Đường Chiều Lá Rụng. Phạm Duy

** Đường Chiều. Hồng Duyệt.

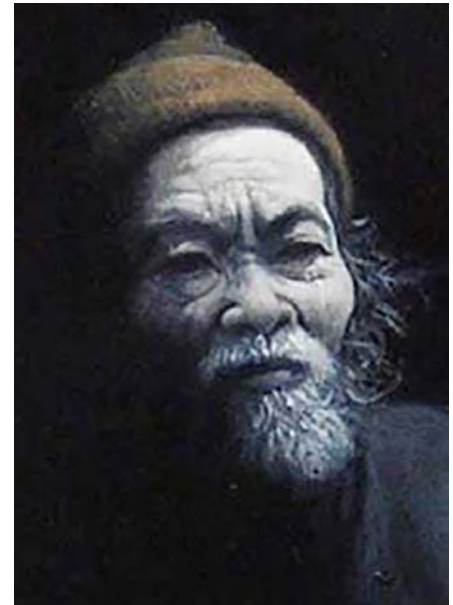
*** Đêm Nhớ Về Sài Gòn. Trầm Tử Thiêng

Nguyễn Hữu Đang

Phùng Cung

Trần Dần

T rời mưa rỉ rả suốt ngày, buổi trưa quán im lìm không có một người khách. Hai bà bếp mỗi người một kiểu dựa lưng vào ghế vừa ngồi vừa ngủ... được lúc nào hay lúc đó. Anh chàng phục vụ thì lủi vô góc ôm cái phone. Buồn tình Thuý mở máy hát nghe nhạc xưa.

Nàng bước đến cửa sổ nhìn ra bên ngoài, góc phố quen thuộc tưởng như mãi không rời xa. Dừng không bà già ở bên Mỹ bảo gửi giấy tờ làm hồ sơ bảo lãnh. Hồi nào tới giờ không tính chuyện đi, từng tuổi này qua đó làm gì?

Đang mơ màng suy nghĩ vẩn vơ, thằng Tôm ở đâu lù lù xuất hiện làm Thuý giật mình.

“Chị Thuý bữa nay nghe ngâm thơ nữa à!”

“Mày đừng vừa nói vừa trề môi xấu lắm”.

Thằng Tôm bước đến bên Thuý nắm tay lắc lắc, “đừng kêu mày tao với em. Báo chị một tin vui, hội sáng này em thấy anh Dân. Ảnh ngồi xe ôm với một cái túi xách bụi, chắc là ở ngoài quê mới vô”.

Thuý bước đến ngồi xuống ghế sofa, mỗi lần nhắc đến người đàn ông đó là tâm hồn xao động. Thằng Tôm quá biết chị Thuý thương anh Dân, thương thiệt là nhiều không biết để đâu cho hết mà ngày qua tháng lại vẫn chưa có được một vòng tay ôm. Nhìn chị Thuý đôi mắt đờm buồn ngó mưa rơi, thằng Tôm bước đến gần tìm cách an ủi.

“Em thấy anh Dân cũng hiền,

Duyên phận

là người đàn ông hoàng tử tế mà lại chưa vợ. Nếu chị thật lòng thương anh thì tìm cách tiến tới, chớ hai người cứ ngồi một chỗ hoài thì biết đến bao giờ mới mở được cánh cửa thiên đàng. Chị à, ngày xưa Đường Tăng còn chưa thoát được vòng vây của yêu nữ. Nếu chị không mỗi ngày giảng bầy thì làm sao mà tóm được con mồi”.

“Em cưng ơi, chị không phải là yêu nữ mà cũng không có pháp thuật. Nhưng chị nói thiệt với em, chị thà là ôm gối ngủ một mình... chớ không giảng lưới quảng bắt một tình yêu mơ hồ”.

Thằng Tôm chợt đứng lên, “thôi đi má ơi, hơi giống tiểu thuyết ngôn tình”.

Hai chị em cười khúc khích.

Có một ông đạo mở cửa bước vô, không biết ông theo đạo gì, mặc áo dài màu lam đầu cạo trọc. Thúi lên tiếng:

“Chú ơi, ông đạo ơi, ở đây không có bán cơm chay”

“Dạ không, tui không có đi tu, tui ăn mặn. Tui có việc đi ngang qua đây, trời mưa lớn quá xin phép bà chủ cho tui ngồi đụt mưa một chút rồi tui còn phải đi địa coi chừng 2 đứa con còn nhỏ”.

Mọi người im lặng thấy có vẻ hơi bị hố.

Người đàn ông móc túi lấy xấp tiền ra đếm. Đôi bàn tay mân mê những

tờ giấy bạc còn mới, xong bỏ vào túi trở lại. Ông tâm sự:

“Nhà tui ở tận dưới miệt Tri Tôn núi Cấm. Hồi nhỏ nhà nghèo vô chùa làm công quả ăn cơm chùa. Sư thầy có quần áo cũ cho gì mặc nấy, riết rồi quen mặc áo lam từ đó cho đến giờ. Nhà tui đơn chiếc chỉ có hai mẹ con, tui làm công ai muốn gì làm đó, sống đắp đổi qua ngày.

Má tui chết mấy năm rồi. Lúc bà chết trong túi tui không có lấy một đồng. Vậy mà lúc bà chết rồi, tui bây giờ lúc nào cũng có tiền, chắc nhờ má phù hộ độ trì cho con, nhắc lại thấy nhớ bà làm sao! Thấy tội nghiệp má tui quá chừng. Lúc về già bà hơi quên, khi nhớ khi không, có lần bà đi lạc không biết đường về, người quen phải đưa về giùm. Mỗi chiều đi làm dìa, việc đầu tiên là tui chạy đi coi má còn ở nhà không. Sợ bà đi lạc. Hoàn cảnh đơn chiếc cũng khổ. Má tui lúc già yếu ít nói, làm thỉnh ngủ hoài. Có nhiều khi nửa đêm thức giấc, thấy má tui nằm im re tui hết hồn, đứng nhìn chờ thấy bà thở mới yên tâm trở vô ngủ tiếp.

Việc làm khi có khi không, làm bữa nào ăn bữa đó vậy mà một hôm tui vừa đi làm về tới nhà, có 2 đứa nhỏ bộ dạng thất thểu đi ngang té quỵ. Người tui nó xơ xác đầy ghẻ, 2 đứa ho sù sụ thấy thiệt là thảm thương. Tui lật đật đưa vô nhà

thương cấp cứu. Sau này mới biết cha mẹ tui nó chết bất thình lình, bỏ lại 2 chị em bơ vơ không bà con không nơi nương tựa. Cha mẹ tui nó là người có học thức, ở đâu trôi giạt về đây chớ không phải người xứ nầy. Vì tui là người đưa nó vô nhà thương nên phải lãnh tội nó về. Tui không biết tính sao, định đưa lên xã giao cho mấy ông giải quyết. Hai đứa nó ôm chầm tui cứng ngắc, nhìn đôi mắt buồn bã của tui nó tui thấy tội nghiệp quá không đành lòng. Tui nói nhà ông nghèo lắm con có chịu ở với ông không. Thằng nhỏ chỉ biết gật đầu, con chị khôn hơn vừa nói vừa khóc “ông ơi làm ơn cứu chúng con, làm ơn cứu chúng con”.

Rồi đâu cũng vào đó, thêm hai miệng ăn cũng chẳng tốn kém gì. Vậy chớ nhờ có hai đứa nó hủ hủ quanh quẩn trong nhà cũng đỡ quạnh hiu. Lúc má tui yếu quá cũng nhờ hai đứa nó giúp một tay một chân. Má tui chết hai đứa nó cũng để tang cho bà, khóc còn nhiều hơn tui. Mình đâu có tính chuyện nuôi con nuôi, tự nhiên ông trời mang tới. Vậy chớ bây giờ đi đâu thấy nhớ lắm lệ lệ dĩa.

Hai đứa có khai sanh đàn hoàng, đứa nào cũng tên Hiếu. Thằng con trai tên là Lê Trung Hiếu, con gái tên Lê Thị Thanh Hiếu. Thằng con trai bữa nay 10 tuổi rồi, học giỏi lắm, hạng nhứt

lớp. Con chị 13, vậy chớ cao lớn như con người ta 15,16. Da trắng mũi cao tóc dài chấm dứt, hai chị em đi ra đường ngó như con nhà giàu. Đứa con gái càng lớn càng đẹp, chiều nào cũng có mấy đứa trai làng tụ tập trước nhà dòm ngó chọc ghẹo. Tui ra đuổi tui nó cũng không chịu đi. Tui thấy coi bộ không xong, tui nói con còn nhỏ mà để chi tóc dài thậm thụt, cắt tóc ngắn cho gọn. Nó cũng nghe lời, con tui tui nói cái gì tui nó cũng nghe, không bao giờ cãi.

Tuồng cắt tóc ngắn cho giống con nít, cho xấu bớt, vậy mà không xấu, cũng còn đẹp. Quần áo tui mua cho mỗi đứa một bộ, để dành đi đây đi đó. Ở nhà chỉ mặc đồ cũ của người ta cho, cái thì rộng cái thì chật, cái thì dài thông cái thì cụt ngắn. Vậy mà mặc vô không thấy xấu. Con nhỏ có cái đẹp trời sanh”.

“Đẹp trời sanh?”

Thằng Tôm lên tiếng hỏi.

“Trời sanh ra đẹp, đẹp trời sanh”.

“À à hiểu rồi, đẹp trời cho, trời cho đẹp. Sắc đẹp không cần dao kéo”.

Nãy giờ mọi người làm thỉnh nghe ông đạo núi Cấm kể chuyện hay quá. Hai bà bếp phía sau cũng chạy ra ngồi nghe. Một bà nói:

“Ông đạo ơi, chú ơi! Con trai học giỏi, con gái thì đẹp, chắc mai một chú

được nhờ”.

Người đàn ông cười mỉm, đôi mắt nhìn xa xăm.

“Học giỏi đi làm phải lên thành phố chỗ đầu có ở dưới quê. Rồi tui nó đủ lông đủ cánh sẽ bay nhảy tứ phương. Giàu sang thì vợ con nhờ chỗ mình không dám mong”.

Thúy nghe ông đạo kể chuyện cảm động ứa nước mắt, cảm phục người đàn ông nghèo khổ, hoàn cảnh khó khăn nuôi mẹ già mà lại sẵn lòng cưu mang hai đứa trẻ mồ côi, nàng nói:

“Chắc chú chưa ăn gì, cháu mời chú một bữa cơm, cháu thật lòng chú đừng ngại gì hết, ở đây có cơm tấm bì sườn, cơm gà xào sả ớt, cơm gà rô ti, cơm xào đồ biển, chú muốn thứ nào?”

“Đang đói bụng mà nghe món nào cũng ngon, thôi cô cho tui cơm xào đồ biển, uống trà đá. Tui cảm ơn cô, ở đây ai cũng vui cũng tốt”.

Ăn xong ông đạo ngập ngừng nói rõ sự tình vì sao ông từ xa lặn lội lên chốn phồn hoa:

“Hôm nay tui lên đây là vì có hẹn đem cây Ngải cho bà chủ quán Bông Lai ở ngã tư cuối đường.

Bà làm ăn thất bại, tiền bạc sa sút, ông chồng bỗng dưng mê gái bỏ bê nhà cửa quán xá tiệm tùng. Cách đây 3 tháng bà có về dự đám tang người thân ở vùng núi Cẩm. Không biết bà nghe

ai nói, bà tới nhà tui hỏi vậy chỗ có phải tui có cây Ngải khiến người bỏ đi cũng phải quay về. Bà năn nỉ xin chuộc cây Ngải của tui để dành ở sau vườn, còn dặn tui mang lên cho bà một cây nữa. Dè đâu hai vợ chồng làm lành, bữa nay dẫn đi du lịch mấy ngày mới về.

Ông đạo lấy cây Ngải từ trong giỏ đem để lên bàn, mọi người xúm lại ngắm nghía. Ông tình thiết kể rõ nguồn cơn.

“Số là một hôm tui đi trong núi, thấy có một cây nhỏ nhỏ như cây rau thơm mọc trong vách đá. Cây có bông màu tím tím, ong bướm bay lượn dập dề. Thấy ngộ tui bứng đem về nhà, đặt tên cho nó là “cây Ngải rừ quên”. Bà chủ quán cơm gần nhà qua chơi thấy thích, dặn tui vô núi tìm cho bà một cây. Từ ngày có cây Ngải đó quán cơm của bà đông khách, bà thưởng tui 3 triệu còn dặn hễ vô núi có thấy thì mang về cho bà”.

Người đàn ông trầm ngâm giây lát rồi nói:

“Cô chủ ơi, ở đời có nhiều cái duyên đưa tới mình không biết trước. Tự nhiên hôm nay tui tạt vô đây mà không ghé chỗ nào khác, hay là như vậy nè, cô giữ cái cây rừ quên này đi coi như một lời chúc lành của tui, sẽ giúp cô buôn may bán đắt, ong bướm kéo tới dập dề, người đàn ông của cô sẽ mãi không rời xa”.

Thúy cố gắng không bật khóc. Lời chúc phúc đó thật sự đánh nàng gục ngã.

Thúy nằm trằm mền vừa nghe nhạc vừa coi phim. Hết phim hành động tới phim kinh dị, hết nhạc sến xoay qua nhạc sang. Mưa vẫn còn rỉ rả bên ngoài, thích nhất là ngủ trong nệm ấm khi ngoài trời mưa gió. Trằn trọc nhớ chuyện đầu đầu. Nhớ đến người đàn ông ban chiều, tướng tá điệu bộ quê mùa mà sao biết nói nhiều điều thâm thúy.

Thúy nghe mơ hồ hình như có tiếng gõ cửa, hình như có ai gọi tên mình. Thúy chạy xuống lầu, nàng sững sờ khi thấy người đàn ông trong mơ mình mấy ướp như chuột lột.

“Ồi trời, anh Dân”.

“Anh ở ngoài quê mới vô hồi sáng nay, có hẹn với chú Tư tối nay về nhà chú ở tạm vài bữa rồi kiếm chỗ ở trọ. Nãy giờ gọi chú hoài không được, lang thang từ sáng tới giờ, hết người này tới người khác kêu nhậu. Từ chối không được, uống nhiều say quá lại mắc mưa, người thấy lạnh run khó chịu. Thúy làm ơn cho anh vô thay đồ ngồi chờ một chút nhe”.

“Được mà, được mà đầu có gì. Để em nấu chút cháo thịt cho anh ăn uống thuốc”.

Dân đi vô nhà tắm thay đồ xong ngồi ăn cháo cô

nàng Thúy nấu cấp tốc 10 phút là xong.

“Thấy anh có vẻ mệt, anh có muốn cạo gió không?”.

“Chắc thôi không cần, Thúy cho mượn chai dầu nóng, sao anh thấy lạnh quá”.

Anh Dân cầm chai dầu thoa dầu lên trán, lên cổ, lên bụng, rồi tự nhiên nhờ Thúy thoa lên bờ vai, sống lưng.

Thúy ngồi bên cạnh bàn tay xoa nhẹ lưng người thương mà lòng lâng lâng một cảm xúc khó tả, nàng nói một cách triu mến:

“Anh Dân cứ nằm trên giường em mà nghỉ, đừng ngại gì hết, chắc anh bị cảm lạnh, uống thêm một viên thuốc nữa nhe. Em chơi một lần 2 viên đầu có sao”.

Dân cầm ly nước uống thuốc, xong nằm xuống trằm mền. Thúy muốn nói chuyện, nhưng anh mệt quá, say quá, nằm chút xíu là ngủ vùi.

Thúy bước đến vịn nhỏ ngọn đèn rồi leo lên sofa nằm ngủ, một hơi hướm đàn ông như vẫn còn lâng lâng quanh đây. Nàng chưa bao giờ dám mơ đến ngày người đàn ông này nằm ngủ trên giường của mình. Nàng nhớ đến lời ông đạo nói ban chiều, ở đời có nhiều cái duyên tự tìm đến. Và nàng thầm cầu mong người đàn ông của mình sẽ mãi không rời xa.

NTG

NGÀY 5-11-2024

Ann

Báo Trẻ số 1217, 1218, 1220, 1222 links không download được mà cũng không đọc được. Xin các anh chị cho links lại một lần nữa. Cảm ơn quý anh chị rất nhiều và mến chúc quý anh chị luôn dồi dào sức khỏe.

Rất tiếc những bản pdf này đã quá cũ, chúng tôi không còn lưu lại. Ban Kỹ Thuật đang lục lọi, khi nào “mời” ra được sẽ chuyển cho bạn ngay.

NGÀY 23-11-2024

Dinh MC

... đọc phỏng vấn nhà báo Trùng Dương tôi ám ức đám báo chí và sinh viên hồi xưa, quậy phá chính quyền, chính phủ VNCH vừa lo chống với VC vừa chống với đám phản chiến, và cả mấy tay thầy chùa bị lợi dụng, khiến miền Nam vất vả trăm bề. Lúc đó, mấy ông “trí thức” học đòi được chút dân chủ của Mỹ là giương vây giương cánh, vô tình tiếp tay cho

bộ máy tuyên truyền VC, một số thì bị VC cài cắm mua chuộc, sau này lời mặt chuột nguyên bầy. Gia đình tôi tan nát sau 1975 là có bàn tay của họ.... (bài “**Lê Quỳnh Mai phỏng vấn nhà văn Trùng Dương**” đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/trong-ham-ruou/le-quynh-mai-phong-van-nha-van-trung-duong-ky-2.baotre>)

NGÀY 8-11-2024

Hương Đoàn

Xin quý báo Trẻ cho tôi số phone của bác sĩ châm cứu Sang Từ. Cảm ơn quý báo rất nhiều. Xin chúc toàn thể nhân viên báo Trẻ và gia đình luôn được nhiều sức khỏe và an vui. Chúc báo Trẻ luôn được phát triển ngày một lớn mạnh. Tôi cũng là một độc giả yêu thích báo trẻ tại Houston.

Đây là số của bác sĩ Sang Từ: 469-988-8136. Số này chỉ để nhắn tin. Sau đó, sẽ gọi lại cho bạn. Chúc bạn may mắn.

NGÀY 23-11-2024

Jacklynn Thu

Mến chúc báo Trẻ một lễ Thanksgiving đầm ấm và hạnh phúc. Trong tinh thần Lễ Tạ Ơn, xin cảm ơn sự hiện diện của báo Trẻ và cầu xin Chúa ban phước lành cho toàn thể anh chị tại tòa soạn.

Xin chân thành cảm ơn bạn. Trẻ Magazine.

VĂN PHÒNG LUẬT &

CHICAGO TITLE

VĂN PHÒNG TITLE ĐẦU TIÊN DO LUẬT SƯ NGƯỜI VIỆT ĐẢM TRÁCH

- CHUYÊN VIẾT HỢP ĐỒNG
- CÓ THỂ THAM KHẢO TRỰC TIẾP VỚI LUẬT SƯ BẰNG TIẾNG VIỆT
- CHUYÊN COMMERCIAL LANDLORD-TENANT
- NHANH CHÓNG - THÀNH THẬT
- TẬN TÂM- UY TÍN - TIẾT KIỆM CHO KHÁCH HÀNG

LUẬT SƯ ANH THU
(ARTHURINE KAMPHAUS)

- DI CHỨC
- THỪA KẾ
- BẤT ĐỘNG SẢN
- ĐẦU TƯ
- BUSINESS
- SANG NHƯỢNG

VĂN PHÒNG TẠI ARLINGTON

1140 E. PIONEER PKWY., #300
ARLINGTON, TX 76010
PHONE: 817-400-4033 | 623-341-8835 (CELL)
FAX: 817-394-0505

VĂN PHÒNG TẠI GARLAND

3202 N. SHILOH RD., #101
GARLAND, TX 75044
PHONE: 623-341-8835
FAX: 817-394-0505

Minh Đức Hoài Trinh trên đường phố Paris

MINH ĐỨC HOÀI TRINH

hoa xanh đến tận ngàn sau

Minh Đức Hoài Trinh tên thật là Võ Thị Hoài Trinh (1930-2017) thuộc dòng dõi quan lại của triều đình Huế. Ở tuổi 15, bà đi theo kháng chiến vài năm và về lại Huế tiếp tục việc học. Bà sang Pháp theo học ngành báo chí và Hán văn. Ra trường, bà làm phóng viên cho đài ORTF và có mặt ở các chiến trường ở Âu châu, Phi châu và Á châu, trong đó có chiến trường Việt-Nam. Từ năm 1973 đến 1975, bà giảng dạy khoa báo chí tại Viện đại học Vạn Hạnh (Sài-Gòn).

Sau biến cố 30 tháng Tư năm 1975 bà trở lại cộng tác với đài ORTF ở Paris, thành lập Hội văn bút Việt-Nam hải ngoại và vận động để được công nhận hội viên Hội văn bút quốc tế vào năm 1979. Bà sáng tác hơn 25 tác phẩm gồm truyện ngắn, bút ký, văn, thơ với nhiều bút danh như Hoàng Trúc, Nguyễn Vinh, Bằng Cử. Bà sống tại quận Cam, Hoa-Kỳ từ năm 1982 cho đến ngày qua đời.

TẦM VẠN
ĐỨC QUỐC

Từ những chuyến ruổi dung thời trai trẻ, nơi gia trang cụ thượng thư Võ Chuẩn ở Huế, trong vùng kháng chiến ở Thanh-Hóa cho đến mùa Đông lạnh lẽo ở Paris, nhạc sĩ Phạm Duy 3 lần được gặp và có dịp quen biết với nữ sĩ Minh Đức Hoài Trinh.

Sau mấy năm xa cách, nỗi cô đơn và mất mát trong chốn tình trường đã hằn lên dung nhan

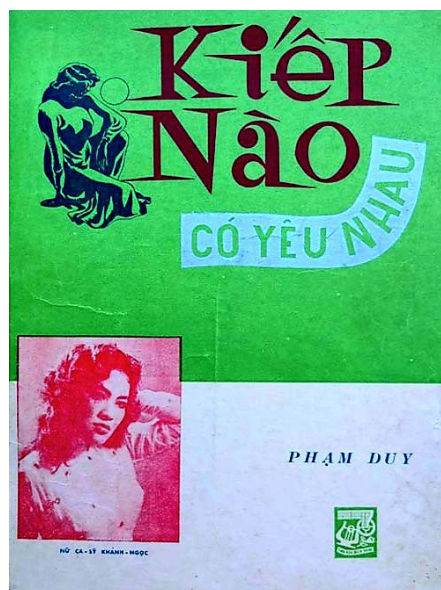
mỹ miều của người con gái sông Hương vốn chịu ảnh hưởng của hai nền văn hóa Á, Âu. Hai bài thơ tình buồn thê thiết “Kiếp nào có yêu nhau” và “Đừng bỏ em một mình” của nàng đã gọi trong lòng chàng nhạc sĩ lãng mạn và tài hoa Phạm Duy những rung cảm tuyệt vời. Thơ, nhạc được giao duyên và chấp cánh bay vào làng tân nhạc Việt-Nam một cách quyến rũ đến mê hồn. Từ bài thơ 5 chữ với vần điệu bằng phẳng được nhạc sĩ thêm câu, thêm chữ tạo thành những nét cuồng quay, nức nở trên khung nhạc khiến cho người nghe ngậm ngùi tiếc nuối cho một cuộc tình đẹp để đã không còn hiện hữu ..

*Hắn người thôi đã quên ta
Trăng thu gãy đôi bờ, chim bay
xứ xa mờ*

*Gặp người chẳng, gặp người chẳng,
nhấn cho ta*

*Hoa xanh đã bơ vơ, đêm sâu gối
ơ thờ*

Lời thơ Minh Đức Hoài Trinh như nổi niềm tuyệt vọng hay một lời trăng trối sau cùng khi hoa xanh chưa kịp nở mà tình xanh đã vội tàn phai ..

Bản nhạc 1968

*Kiếp nào có yêu nhau
Nhớ tình khi chưa nở
Hoa xanh tận ngàn sau
Tình xanh không lo sợ*

Và nhạc sĩ Phạm Duy thốt thức thêm vào “Đôi mi đã buồn xuôi, môi răng đã quên cười” như nói thêm giùm tác giả nỗi xót xa, ghen ngào khi cuộc tình đã xa khơi, vòng tay buông lơi và sẽ không bao giờ nhìn thấy nhau được nữa.

Ở bài thơ “Đừng bỏ em một mình” nổi cô đơn của tác giả không chỉ riêng ở trần gian mà còn đi sâu vào một cõi khác. Dù đêm trăng lạnh lẽo, lúc mưa chiều rào rạt hay khi rừng xa quạnh quai gió những người yêu nhau vẫn cần có nhau và cái chết sẽ không bao giờ dừng lại ở đó ..

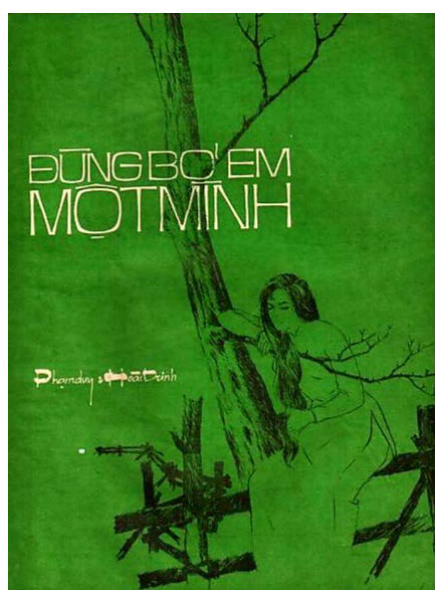
Đừng bỏ em một mình

Môi vệ thần không linh

Tiếng thời gian rền rĩ

Đường nghĩa trang gặp ghênh

Khi vào nhạc, điệp ngữ “Đừng bỏ em một mình” được lặp đi, lặp lại rất nhiều lần trong bài hát như than van, như cầu khẩn của một tâm hồn trống trải, cô đơn dù đã là

Bản nhạc 1969

xa nhân thế. Người con gái bé nhỏ, yếu đuối thường sợ gió, sợ mưa, sợ cơn trùng rửa rúc thân hình và sợ cả tiếng búa nện đình khi một mình dưới đáy huyệt sâu ..

Đừng bỏ em một mình

Đừng bỏ em một mình

*Đường về nghĩa trang nông mênh,
đừng bỏ em*

Đừng bỏ em một mình

Đừng bỏ em một mình

*Cùng một lũ, cùng một lũ cơn
trùng rửa rúc thân hình*

Nữ sĩ Minh Đức Hoài Trinh từng thừa nhận, nếu không có nét nhạc tài tình của Phạm Duy thì “Kiếp nào có yêu nhau” và “Đừng bỏ em một mình” đã không có một sức sống mãnh liệt qua nhiều thập niên. Hai bài hát là lời yêu cầu, lời van xin được cất lên trong sự thẳng thốt và tận cùng của nỗi tuyệt vọng.

Nhắc đến nữ sĩ Minh Đức Hoài Trinh, người yêu thi ca thường nhớ đến những bài thơ tình yêu dang dở, điển hình là “Kiếp nào có yêu nhau” và “Đừng bỏ em một mình”. Những vần thơ ray rứt và dằn vặt như con tim vừa lỡ nhịp, yêu nhau thật nhiều mà phải ngậm ngùi xa nhau. Tài hoa của Minh Đức Hoài Trinh không chỉ trong lĩnh vực văn chương hay chữ nghĩa, thơ phú hay báo chí, bà còn là một phóng viên chiến trường lừng lẫy, hoạt động ở những nơi tuyến đầu lửa bỏng, dầu sôi. Người yêu thơ ngậm ngùi thương tiếc một nữ sĩ tài hoa đã nói lên giùm họ tiếng lòng bị đè nén bởi định kiến xã hội qua những dòng thơ thật nhiều xúc cảm. Cuộc sống này không chỉ là hưởng thụ vật chất xa hoa mà thi ca là món ăn tinh thần cần thiết như đất đá vắn đọi mưa rào và biển lớn vẫn chờ mong những dòng sông nhỏ.

TV

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

05-12-2024 - 11-12-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.810
EVA AIR	2	LAX, TPE	\$1.915
ALASKA AIRLINES	2	SEA, TPE	\$1.969
SPIRIT/VIETNAM	2	LAX, TPE	\$1.978
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$2.066
AMERICAN/ALASKA	2	SEA, TPE	\$2.304
ASIANA/ALASKA	2	SEA, TPE	\$2.366
AMERICAN AIRLINES	1	DOH	\$2.368
QATAR/AMERICAN	1	DOH	\$2.371

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,170 VN ĐỒNG
EURO	\$25,732 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,687 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,406 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$158.58 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	154,801 YEN NHẬT
	0.96071 EURO
	0.79793 BẢNG ANH
	1.39800 CANADA
	0.89375 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

5/12/2013

Ngày 5 tháng 12 năm 2013, là ngày mất của Chuẩn tướng Tư lệnh phó kiêm Tham mưu trưởng binh chủng Hải quân VNCH Diệp Quang Thủy. Ông sinh ngày 27 tháng 11 năm 1932 tại Bạc Liêu.

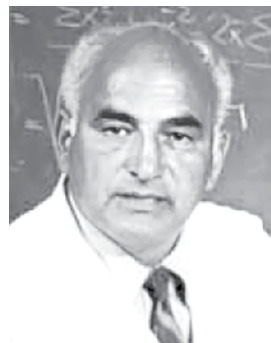

Ông di tản khỏi Việt Nam vào cuối tháng 4-1975. Định cư tại Houston Texas, San José rồi chuyển qua Oakland, California.

6/12/1884

Ngày 6 tháng 12 năm 1884, tháp Bút Chì hay còn gọi là đài Tưởng niệm Washington Monument hoàn thành. Tháp được khởi công năm 1848 nhưng phải tạm ngưng năm 1854 vì hết... tiền. Năm 1877 mới quyên góp đủ và hoàn thiện vào 7 năm sau đó.

6/12/1967

Ngày 6 tháng 12 năm 1967, bác sĩ Adrian Kantrowitz thực hiện ca thay tim đầu tiên trên thế giới cho một bé sơ sinh. Cuộc phẫu thuật thành công nhưng em bé chỉ sống được 6 giờ. Ngày nay, thay tim đã trở nên phổ biến và thành công. Khoảng 91% bệnh nhân sống thêm 10 năm.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Vậy từ xưa đến 2045 là vừa đi vừa ném đá dò đường?

Nguyễn Phú Trọng
Cố tổng bí thư CSVN

Tài sản thì có khả năng bị buôn bán - thế chấp?!

Phạm Minh Chính
Thủ tướng CSVN

Có lẽ vì vậy nhiều năm gần đây, tin tức về ngành giáo dục toàn là những tin tức vô... giáo dục.

Nguyễn Kim Sơn
Bộ trưởng bộ giáo dục CSVN

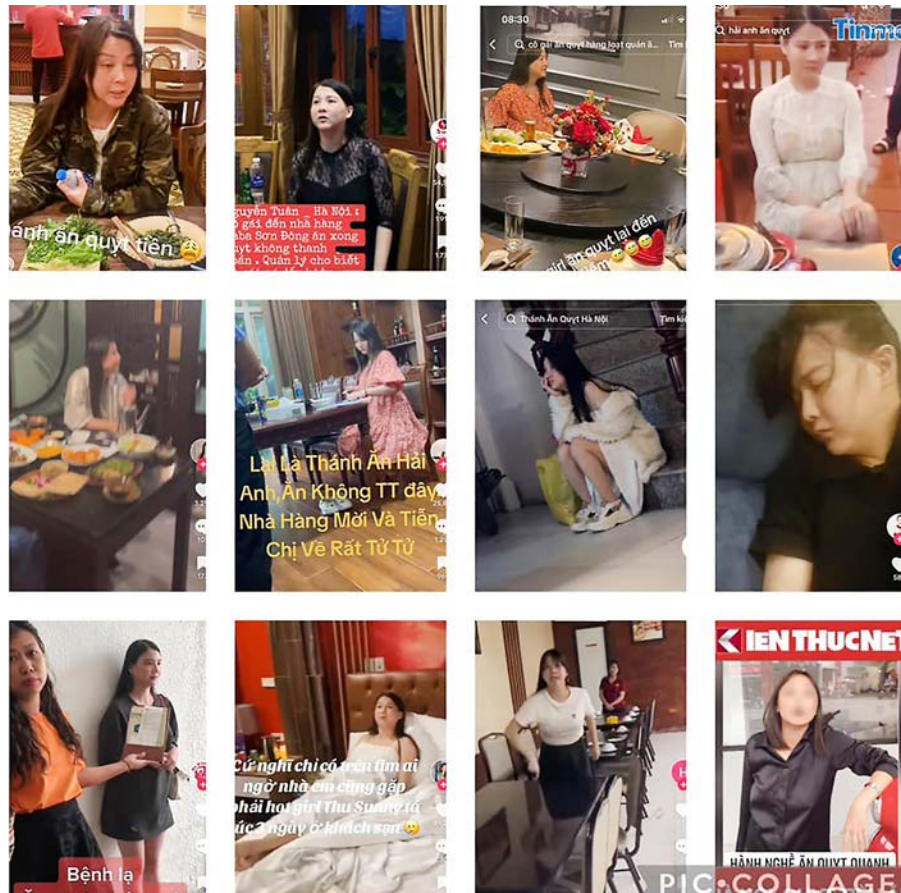
Nguyễn Mạnh Hùng (Bộ trưởng Thông tin và Truyền thông CSVN) không biết gì về điện nên không sợ điện giật...

“Tiểu thư ăn quýt” chỉ
chọn nhà hàng sang,
khách sạn sang để
quýt - NGUỒN:

Ngoài hoa hậu ra thì
Việt Nam có rất nhiều
“hot girl”, ví dụ như
“hot girl bán bánh
tráng trộn”, “hot girl
ngủ gật”, “hot girl ảnh
thẻ”, “hot girl khán
đài”, “hot girl chăn
heo”, “hot girl bánh
giò”... Ngoài ra còn có
những “hot girl quýt
tiền”...

“Có giấy”

DU UYÊN
SAIGON, VN

Những người được
cư dân mạng Việt
gọi là “hot girl”
có 2 dạng, thứ
nhất là những cô gái
gây thương nhớ nhờ có
ngoại hình nổi bật, nóng
bỏng, thứ nhì là những cô
gái gây thương nhớ nhờ
những hành động “nổi
bật” khiến dân tình...
nóng.

1. “Hot girl Bella”

“Hot girl Bella” (tên thật
Đoàn Thúy Hà, sinh
năm 1986) thường sử
dụng xe máy lờ lệt, ăn
mặc, nói năng kỳ dị đi
qua nhiều tỉnh thành.

Bella bắt đầu được nhiều
người biết đến trên mạng
xã hội vào đầu năm 2015
với biệt danh “hot girl
quýt tiền” và được xem
như “cơn ác mộng” của
các nhà hàng, quán ăn
hoặc các tài xế taxi lại
lắc đầu ngán ngẩm. Ban
đầu, Bella luôn xưng
mình là ca sĩ, là người
trong giới showbiz được
các bầu show “săn đuổi”
mời đi hát, nhưng thực ra
cổ lại nổi tiếng bởi những
hành động ăn quýt tiền.

Cách thức Bella thường
dùng đó là dùng dịch
vụ bình thường như bao

người, sau khi ăn xong,
đi taxi xong... cô viện có
“quên” mang bóp, quản
lý không mang tiền ra,
thậm chí là gây chuyện,
cãi cộ tay đôi hay xin
khất để đi ra mượn tiền
người quen trả. Sau khi
gương mặt của “Hot girl
Bella” tràn ngập mạng
xã hội, cô gái này bỗng
dưng mất tích một thời
gian, nhiều người tỏ
phào tưởng đâu cô đã “cải
tà quy chính”.

Tối năm 2017, Bella ôm
bụng bầu và làm loạn
tại một bệnh viện ở Hà
Nội vì đòi lại tiền khám

thai. Vì từng nổi tiếng, “Hot girl Bella” đã được mọi người nhận ra, nhiều người chung tay giúp đỡ, hỗ trợ chi phí ăn/ở tại bệnh viện cho tới tận ngày “Hot girl Bella” mẹ tròn con vuông.

Sau khi Bella sinh được một cậu con trai 2.7kg, rất nhiều nhà hảo tâm đã quyên góp tiền giúp đỡ Bella nuôi con hay thậm chí có người còn bỏ tiền ra đưa cả 2 mẹ con tới Sài Gòn để hỗ trợ cuộc sống. Tuy nhiên, khi con cứng cáp một chút, Bella ôm con bỏ đi. Số tiền được các nhà hảo tâm nỗ lực quyên góp, Bella tiêu xài hoang phí, đem đi phẫu thuật thẩm mỹ - lần hiếm hoi cô được lên mạng xã hội với tư cách khách hàng V.I.P và có... trả tiền. Sau đó là chuỗi ngày Bella đưa con trai sơ sinh đi lang thang khắp nơi, hình ảnh cô

được chia sẻ liên tục trên mạng xã hội. Rất nhiều người lo lắng cho con của Bella vì cậu bé thường bị mẹ dắt đi lang thang ngoài đường bất kể nắng mưa, ngày đêm, thậm chí nhiên hút thuốc rồi phả khói vào mặt, chửi bới thậm tệ đứa nhỏ. Nhiều người phải can thiệp để đưa cháu bé với những vết bầm tím trên người đến bệnh viện kiểm tra sức khỏe...

Tháng 7-2018, Bella được cho đi chữa trị về thần kinh tại Bệnh viện Tâm thần Trung ương I. Về phần con trai của Bella, bé Peter được một người em họ chăm sóc giúp. Không biết ai đặt tên cho hai mẹ con, toàn tên Tây.

Không biết Bella trốn khỏi bệnh viện tâm thần hay được thả ra, tới tháng 9-2023, cô bị người dân bắt quả tang khi đang

dắt trộm chiếc xe máy tại xã Triệu Lộc, huyện Hậu Lộc, Thanh Hoá. Nhiều người hết tin Bella có bệnh về thần kinh khi thấy video từ camera an ninh cảnh Bella trộm xe xong còn cẩn thận tháo biển số của xe quảng đi.

Báo chí không nói rõ Bella có bị công an bắt giam vì tội trộm cắp xe máy trên hay không, nhưng cuối tháng 3-2024, “hot girl Bella” xuất hiện ở huyện Quỳnh Lưu, Nghệ An, qua một vụ ăn trộm xe máy khác. Lần này, sau khi lấy xe máy của gia chủ, “hot girl Bella” đã để lại chiếc xe máy cũ của mình cùng nhiều đồ dùng treo trên xe như chổi, áo mưa, bình thủy...

Sau 3 ngày bị công an Thanh Hoá bắt về thẩm vấn, Bella không bị bắt vào tù hay vào bệnh viện tâm thần như người ta tưởng mà nhiều “camera

nhà hàng xóm” nhanh tay đăng hình ảnh cô đang ngồi trên vỉa hè tại Gia Lâm - Hà Nội với tình trạng không xe máy, không iPad... Không ai biết, cô đi khắp thế gian bằng phương tiện gì?

2. “Tiểu thư ăn quýt”

“28-5-2024, hôm nay đúng là một ngày quá buồn và mệt mỏi đối với cá nhân em, khả năng cao có thể em phải đền bù một tháng lương đi làm ạ!

Cô gái này vào chỗ em là khách sạn 5 sao tại Hà Nội. Ăn mặc sang trọng, nói chuyện rất lịch sự, cô ta yêu cầu nhân viên lấy Menu và gọi món như sau:

01 bò wagyu Nhật A5 (300gr)

01 con Tôm hùm nguyên con (1kg)

01 chai rượu vang Đức

Ăn xong 3 món chính trên cô ta order gọi món thêm:

01 đĩa hoa quả

01 đĩa bánh

01 oliver

01 ly cocktail + 1 chai nước

Tới lúc cửa hàng em chuẩn bị đóng cửa bên, em in hoá đơn tính tiền (11 triệu VND) thì cô ta nói chuyện khác hẳn: cười ngây ngô, nói là quên các quan chức xong “giả thần kinh” và không có bất kỳ giấy tờ cá nhân nào. Em đã gọi nhờ sự

“Hot girl Bella” người phụ nữ được đông đảo giới trẻ nhớ tên, nhớ mặt vì hành trình ăn quýt và trộm xe máy lâu dài từ 2015-2024 - NGUỒN: FACEBOOK

giúp đỡ của công an, nhưng cô ta nói này kia, ngủ luôn tại ghế sofa và rời khỏi nhà hàng mà không hề tính tiền.

Thật sự số tiền 11 triệu VND ấy rất to đối với cá nhân chúng em đi làm thuê. Nếu như gia đình và người thân cô gái trên đây đọc được vui lòng có thể hỗ trợ thanh toán giúp bên em, chúng em đi làm cũng phải nuôi con cái và gia đình.” - Facebook Minh Sơn

Sau khi đăng bài viết ở trên kèm hình ảnh cô gái, người đăng bài mới vỡ lẽ cô gái có ngoại hình ưa nhìn, ăn mặc xinh đẹp và sang trọng, rất biết gọi món ăn ở trên là Thu Sunny (sinh năm 1993), đã lừng lẫy tiếng tăm trên “giang hồ”. Cư dân mạng Việt Nam lập tức đăng lại rất nhiều hình ảnh và clip khác của cô gái này. Trong đó, hầu như đều là các clip về việc cô gái này đi ăn, làm nails, nối mi, làm tóc... nhưng không chịu thanh toán. Có lần cô nàng này cũng đến khách sạn sang ở lại nhiều ngày liền và cũng không thanh toán. Thu Sunny chỉ có hơn Bella chứ không kém về “thành tích” ăn quỵt, cô để lại nhiều nỗi cay đắng cho rất nhiều nhà hàng, khách sạn, spa... Đặc biệt đều là chỗ sang trọng nhất và các món ăn, dịch vụ cô xài đều mắc nhất.

Cô gái này cũng có một chiêu đồng nhất: Khi chưa ăn, chưa xài dịch

“Tiểu thư ăn quỵt” - NGUỒN: FACEBOOK

vụ thì tỉnh táo, ăn uống no nê, làm đẹp để thì ôm đầu nói mê sảng, kêu không nhớ gì hết... Trang mạng xã hội của cô này nhiều hình ảnh xinh đẹp sang trọng, cộng với vẻ ngoài cùng cách ăn mặc thì ít có ai nghĩ cô sẽ quỵt tiền sau đó, nên nhiều nơi vẫn bị lừa.

Bà N. - mẹ của Thu Sunny nói rằng cô có tiền sử bị trầm cảm và phải điều trị từ năm 2019, sau quá trình đi

học ở nước ngoài. Đã có thời gian, bà N. để con gái ở nhà, không cho ra ngoài. Thế nhưng Thu nhất quyết không chịu, đòi đi làm. Bà N. bất lực, không còn cách nào khác. Từ khi rời nhà đi, Thu thường xuyên đi ăn ở các cửa hàng và không trả tiền. Gia đình bà N. đã không ít lần phải trả rất nhiều tiền cho con gái. Hiện hai vợ chồng bà N. phải nuôi 2 người con khác đang trong độ tuổi

ăn học, nên bà muốn tìm Thu về và không cho ra ngoài nữa...

Tuy nhiên, sau đó, các “camera chạy bằng cơm” thì nhau đăng hình ảnh Thu Sunny ở quán cà phê cầm điện thoại coi bình luận của cư dân mạng...

3. “Chị Đại Quận 4”

“Chị Đại Quận 4” (tên thật là Nguyễn Thu Ngân, sinh năm 1988) từng được biết tới hồi dịch Cúm Tầu hoành

“Chị đại quận 4” được nhuộm tóc hai lần một ngày - NGUỒN: FACEBOOK

hành ở Sài Gòn vì trong lúc dân cả nước bị hạn chế tại gia thì chị dắt con gái nhỏ đi khắp nơi, chửi xối xả bất kỳ ai dám ngăn bước chân của chị. Trong lúc người ta sợ hãi, căng thẳng vì chưa hiểu con COVID-19 là gì, “chị Đại Quận 4” như một món ăn tinh thần bất ngờ, gây cười và tò mò. Bởi vậy mà nhiều người nhớ mặt chị tới nay...

Tưởng chị đã lui về dĩ vãng, không ngờ gần đây hình ảnh chị “chạy” khắp cõi mạng vì “liên hoàn” bài, hình ảnh, video tố cáo “chị Đại Quận 4” quyết tiên. Trong một ngày mà “chị Đại Quận 4” được 3 chỗ tố cáo “ghé thăm”. Trong cái rủi có cái may, có một nơi khiến chị bất như ý

“Chị Đại Quận 4” tới một salon sang trọng, yêu cầu chủ tiệm nhuộm cho chị phần chân tóc đen, sao cho thật khớp với nền tóc nâu vàng phía dưới. Sau nhiều tiếng đồng hồ gội đầu, nhuộm tóc, chị có mái tóc rất như ý, và lúc này chị trả tiền cho salon tóc bằng một tờ biên nhận cầm đồ. Dĩ nhiên là chủ tiệm không chịu, yêu cầu chị trả 2.8 triệu VND tiền nhuộm tóc. “Chị Đại Quận 4” từng thành công trót lọt với chiêu tương tự ở một salon tóc và các cửa tiệm khác, nên chị nhất quyết không chịu trả tiền, bắt đầu giả ngây ngô với chủ tiệm tóc. Có lẽ vì đang quay video tố cáo hoặc anh chủ tiệm tóc

có bản lĩnh phi thường, anh vẫn nhỏ nhẹ, lịch sự với “chị Đại”, sau đó quyết định cưỡng ép chị nhuộm lại phần chân tóc màu đen như cũ, cùng các bước làm rất bài bản và nhẹ nhàng trong sự phản kháng của “chị Đại Quận 4”.

Không biết chị có biết là mái tóc nhuộm đen được xem là nổi ám ảnh của các salon tóc bởi tóc đã nhuộm đen rất yếu, khó ăn màu nhuộm về sau. Tóc đã qua nhuộm đen khi muốn nhuộm lại màu sáng phải “bóc màu” bài bản và mất nhiều thời gian, đôi khi còn không đạt được kết quả như ý. Do đó, thông thường các salon tóc sẽ không khuyến khích khách hàng nhuộm màu đen thuần túy, thay vào

đó là các tông màu trầm như nâu đen, chì...

Có lẽ chị không biết, nên sau khi xong chuyện ở chỗ nhuộm tóc, hình ảnh và câu chuyện được đăng khắp mạng xã hội rồi, nhưng chị vẫn tiếp tục đi ăn ốc và không trả tiền.

Có nhiều người sợ hãi trước “chị Đại Quận 4” đã tuyên bố “miễn tiếp” khi thấy chị, nhưng cũng có nhiều nơi mời chị về nhuộm lại tóc miễn phí, để họ có thể quảng cáo tiệm của họ. “Chị Đại Quận 4” cũng đích thân tới một trong các tiệm trên và chị chê, chị nói rằng tiệm này không sang, bát nháo, chị không nhuộm dầu là miễn phí...

4. “Có giấy” (chứng nhận tâm thần)

Ở Việt Nam, người bị

bệnh tâm thần được tự do rất nhiều, họ đánh người, giết người, phá nhà, ăn cắp vặt đều dễ dàng được tha thứ vì “có giấy”. Riêng với 3 người ở các ví dụ trên, đa số người đọc đều cho rằng họ bị tâm thần, phần còn lại tin rằng họ “giả điên khiêng đồ Mỹ”. Nhưng dầu là có bệnh thật hay “giả điên khiêng đồ Mỹ” thì họ cũng cần được nhận một hình phạt thích đáng thay vì để họ tự do làm nổi ám ảnh cho những người mần ăn dàng hoàng. Nhưng, hình như “có giấy” là một đặc quyền rất lớn, nên họ vẫn được tự do?!

Không nhờ chánh quyền được, nhiều cửa hàng, khách sạn, salon, hàng quán... đối phó bằng cách dán hình ảnh “miễn tiếp” với những “hiện tượng mạng” trên, có người dán ngoài cửa, có người dán bên trong quán để nhắc nhở nhân viên. Và việc này vừa bị báo chí, các luật gia lên tiếng là “Xâm phạm hình ảnh cá nhân”, “làm nhục người khác”... có thể bị phạt tiền to hoặc phạt tù. Nhiều người cho rằng họ sẽ đi sắm một tờ chứng nhận tâm thần, để có gì xảy ra sẽ được hưởng đặc quyền “có giấy”.

DU

Bất lực, nhiều chủ tiệm dán ảnh miễn tiếp các “hot girl ăn quýt”, nhưng báo chí nói làm như vậy có thể bị xử phạt - NGUỒN: PLO.VN

Suy Đi Ngẫm Lại

LỜI GIỚI THIỆU: Trẻ nhận được mẫu ngắn từ bạn đọc Thúy An, chỉ ghi vắn tắt “Xin Trẻ đăng tin này, nếu ai còn cảm thấy cuộc đời mình bất hạnh ...”

Xin cảm ơn bạn Thúy An và xin chia sẻ cùng quý bạn đọc.

Sản phẩm dị thường

Chắc một ngày nào đó, Thượng Đế chán đời lắm, Ngài mới tạo ra con hà mã. Nó là một động vật kỳ lạ, vì bản thân và cuộc đời nó là một chuỗi những mâu thuẫn.

Về ngoại hình, hà mã được xem là một động vật xấu xí, cục mịch nhất quả đất. Da dày gần cả tấc nhưng không chịu được nắng, để “dưỡng da” nó thường xuyên ngâm mình dưới nước. Kỵ nắng như vậy mà nó lại sinh trưởng ở châu Phi.

Sống dưới nước nhưng hà mã lại không biết bơi, không thở được dưới nước; nếu hụp dưới nước quá lâu nó sẽ bị chết ngạt. Cả ngày dưới nước nhiều nhưng hà mã không ăn cá mà ăn cỏ. Mỗi ngày phải lên bờ ăn cỏ. Vì to lớn nên phải ăn nhiều, mà ăn nhiều thì tốn thời gian, nhưng ở trên bờ lâu sẽ có nguy cơ cháy nắng nên hà mã chỉ có thể đi ăn vào ban đêm. Hàng ngày hà mã phải chạy đua để làm sao không bị chết cháy, không bị chết đuối và không bị chết đói.

THÚY AN (TỪ FACEBOOK CỦA NAM HÙNG)

MINH HẢI

Khi đi xe buýt

Khi bạn di chuyển trên xe bus, xin nhớ những điều cần bản sau đây:

- **Lên xuống xe:** nhường hành khách bước xuống trạm xong hết, hãy bước lên xe. Không chen lấn khi lên xuống xe. Ưu tiên nhường chỗ và giúp đỡ phụ nữ mang thai, người già, trẻ nhỏ, người khuyết tật ...

- **Không nói cười lớn tiếng với bạn bè.** Cần lưu ý là trong không gian nhỏ hẹp như trên xe hơi, xe bus ... âm thanh, tiếng ồn thường bị khuếch đại gây chói tai.

- **Cần nhường chỗ cho người già cả, phụ nữ** dẫn theo con nhỏ hay phụ nữ có thai, người khuyết tật... Không ai bắt buộc bạn phải làm điều này nhưng một người có văn hóa là phải hành xử tử tế, đúng cách. Bạn nên ăn mặc sạch sẽ, thơm mát, kỵ nhất là quần áo có mùi nước hoa hay băng phiến khiến người khác bị dị ứng. Và cũng đừng nên đứng quá sát người ta, nhất là phụ nữ.

- **Không nên ngáp và ợ,** nên lấy tay che miệng; nếu chẳng

may bị nấc, cố gắng đừng để thành tiếng to. Khi hắt hơi phải dùng mùi xoa để che mũi, miệng, không nên xì mũi quá mạnh vào mùi xoa, không khạc nhổ trên xe.

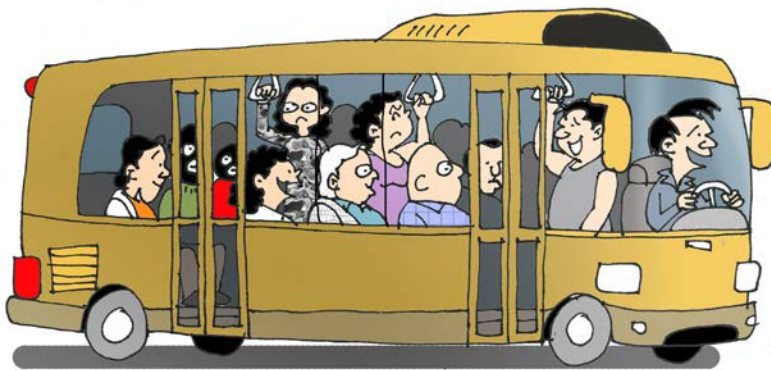
- **Không ăn uống trên xe.** Trước hết đó là điều khó coi và mùi thức ăn khiến người chung quanh phải nhăn mặt.

- **Nên lịch sự chỉ ngồi một ghế** không nên giữ cho mình hai chỗ nhất là khi xe đông khách. Người ngồi ghế ngoài sát lối đi giữa nên đứng lên tạm rời chỗ khi có người ngồi trong muốn đi ra.

- **Đôi khi xe chật hết chỗ ngồi** một số hành khách buộc phải đứng. Điều này thường xảy ra đối với xe buýt trong nước. Thông thường tài xế yêu cầu hành khách di chuyển ra đằng sau để nhường cho hành khách lên xuống cửa trước.

- **Một điều nữa nên lưu ý** là trên tất cả các phương tiện di chuyển công cộng (kể cả xe điện ngầm) bạn không nên đứng gần cửa lên xuống làm bít lối ra khi chưa đến trạm bạn sẽ xuống.

MH- THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Đừng để rượu vang đổ trên thảm hoặc sập nệm trên khăn trải bàn làm hư hỏng khí vui tươi trong những ngày lễ cuối năm. Hãy sử dụng các dung dịch vệ sinh được khuyến nghị sau đây (nên thử trước ở một chỗ nhỏ). Và chỉ thấm khi tẩy vết dơ trên thảm, khăn ăn, quần áo v.v. vì chà xát có thể làm hư chất liệu.

Làm sạch vết dơ

RƯỢU VANG

Đối với vang trắng, hãy giặt các vật dụng có thể giặt được càng sớm càng tốt. Nếu vết dơ ở thảm, hãy thấm bằng nước: Trộn 1 muỗng cà phê xà bông rửa chén loại trong và nhẹ (không có thuốc tẩy) vào ly nước ấm. Thấm dung dịch lên vết dơ, rồi thấm lại bằng nước thường. Đối với vang đỏ, hãy làm theo hướng dẫn ở trên, sau đó thấm vết dơ bằng hydrogen peroxide nồng độ 3 phần trăm để giúp loại bỏ vết sẫm màu hơn.

NƯỚC SỐT

Dùng muỗng cạo sạch phần nước sốt trên mặt vải trải bàn. Tẩy trước vết dơ bằng sản phẩm như OxiClean MaxForce trong 15 phút; giặt như bình thường bằng nước lạnh. Lặp lại nếu cần. Đối với thảm, hãy chấm một ít xà bông rửa chén loại nhẹ. Sau đó, dùng giẻ sạch thấm cho đến khi không còn vết dơ nào bám vào. Để hoàn tất, thấm bằng nước. Nếu vẫn còn vết dơ, hãy rắc baking soda lên; hút bụi sau khi đã thấm hết.

NHỰA CÂY

Để giúp hòa tan nhựa cây dính từ cây thông trên các vật dụng như khăn che gốc cây Noel, hãy thấm vết dơ bằng cồn isopropyl. Sau đó, đổ chất tẩy rửa trực tiếp lên vết dơ và để yên trong 5 phút. Nếu vật dụng có thể giặt được, hãy giặt như bình thường, sử dụng nước nóng nếu được. Đối với nhựa cây trên thảm hoặc bàn ghế, hãy thấm vết dơ bằng cồn isopropyl (thử một vết nhỏ trước). Lau khô bằng khăn sạch.

SÁP NẾN

Cạo sạch phần sáp trên mặt. Đối với vải - nếu là những đồ mỏng không thể giặt bằng máy - kẹp vùng bị ố giữa hai chiếc khăn giấy. Để bàn ủi nóng trung bình, đưa qua lại trên khăn giấy phía trên, giấy sẽ thấm sáp. Lặp lại với khăn sạch cho đến khi hết vết. Nếu sáp nhỏ giọt vào chân nệm, hãy đặt chân nệm vào tủ đông. Khi sáp đông lại, nó sẽ dễ cạo sạch.

Phố đi bộ ở Hội An

Phố đi bộ

Việt Nam cũng có những con phố đi bộ, mặc dầu phương Tây đã có hàng trăm năm nay, nhưng Việt Nam thì vẫn là mới...

UYỄN CA
QUẢNG NAM - VN

Người khởi xướng và phá giới

Cách đây không lâu, thời ông Nguyễn Xuân Phúc còn làm Thủ tướng, người ta đàm tiếu, dị nghị về chuyện cả một đoàn xe của Thủ tướng chạy thẳng vào khu phố đi bộ ở đô thị cổ Hội An. Khu phố này đang xuống cấp, người ta hì hụi trùng tu và cố gắng giữ gìn, chăm sóc, bảo trì, tránh rung động của xe cơ giới... Vậy mà dùng cái, cả một đoàn xe rùng rùng kéo vào, Thủ tướng bước xuống xe, chụp ảnh, nói 5 điều

7 chuyện gì đó rồi lại lên xe đi... Điều này thách thức với mọi quy ước, luật lệ, đặc biệt là luật lệ do chính “mấy ông” đề ra. Bởi đây là con đường đi bộ đầu tiên của Việt Nam, do chính Nguyễn Xuân Phúc, lúc ấy còn là Giám đốc sở du lịch Quảng Nam đưa đề án, khi ông ta làm Chủ tịch tỉnh Quảng Nam thì đề án chính thức được thực hiện.

Và, một cái lạ nữa ở Việt Nam là những con đường, khu phố đi bộ từ Sapa - Lào Cai đến Hà Nội, Huế, Đà Nẵng, Hội An, Nha Trang, Sài Gòn,

Cần Thơ... Dường như nó chẳng bình thường tí nào.

Một người dân thành phố Hội An, nói:

- Phố đi bộ ở đây nhìn thì có vẻ chỉnh chu, giờ giấc và trật tự, nhưng thực ra, nó cũng không cũng loạn cào cào ...

- Sao lại loạn cào cào?

- Nhìn bên ngoài, thì thấy nhân viên an ninh, người giữ trật tự, các trạm gác các thứ. Nhưng đi dạo, rồi ghé vào một quán nào đó uống nước sẽ hiểu ngay. Nó bất thường, bởi giá cả tùy hứng. Còn ngoài đường

thì chèo kéo, mời mọc khách hàng một cách tùy tiện, lộn xộn.

- Người dân Hội An có thân thiện không?

- Đương nhiên là người Hội An sẽ rất thân thiện với khách du lịch, bởi đó là chén cơm của họ mà. Tôi còn nhớ cách đây hai mươi mấy năm, tức những năm cuối của thập niên 1990 đến những năm đầu của thập niên 2010, người Hội An chỉ thân thiện với khách Tây, khách Nhật chứ không thân thiện với khách Việt!

- Khách nào cũng là người mang lại lợi nhuận mà?

- Tôi thấy ở cửa hàng đồ lưu niệm nào thấy khách Tây vào thì đơn đặt mời chào, nhưng thấy khách Việt vào thì họ làm lơ, hoặc đón tiếp nhạt nhẽo. Nhà hàng cũng vậy, cứ

Mời mua hoặc chèo kéo, tùy theo phản ứng của du khách

thấy khách Tây thì đơn đặt... Sau này, kinh tế có phát triển, người Việt làm ăn khấm khá, họ cũng mua hàng này nọ, các nhà hàng mới đơn đặt với khách Việt.

- Anh có hay đi du lịch không và anh thấy cách làm du lịch của người Việt mình ra sao?

- Tôi từng đi du lịch Thái Lan, Singapore, Lào, Campuchia và Hàn

Quốc, phải thừa nhận rằng mình cố gắng lắm thì may ra chỉ gần bằng họ. Về ẩm thực ở Việt Nam có phần ngon hơn, rẻ hơn và đương nhiên cảnh quan Việt Nam thì quá đẹp, khó có quốc gia nào sánh nổi. Nhưng con người, nhìn chung là thân thiện nhưng tách riêng ra ở mảng du lịch, tức khi đụng tới tiền rồi thì người Việt mình trở nên khác, cách làm du

lịch quá coi trọng đồng tiền đã biến đổi luôn bản chất của chúng ta...

- Hình như chúng ta đi hơi quá xa những con phố đi bộ?

- Hầu hết, các trung tâm du lịch đều có những con phố đi bộ làm điểm nhấn, ở đó sẽ có những cuộc giao lưu đường phố, sự tương giao và những mối quan hệ thân thiện giữa người với người. Thế nhưng một khi chúng ta biến mọi thứ thành kỹ nghệ, thì nó trở nên xoàng xĩnh, rẻ tiền. Ví dụ như hát rong đường phố, nếu ra Hà Nội, phố bên cạnh bờ hồ rất thú vị, có nhóm hát rong chơi toàn nhạc tiền chiến, chơi rất có nét. Thế nhưng vào Huế, các nhóm nhạc đường phố ở đây lại rất lộn xộn, Hội An thì chưa thấy. Và nếu nói cụ thể thì phố đi bộ Hội An có gì? Thì câu trả lời sẽ là có mua và bán, có các cửa hàng bán đồ lưu niệm, có các quán nước, nhà hàng và tiệm ăn... Ngoài ra,

Những người bán hàng rong ở Chùa Cầu Hội An

có thêm người bán hàng rong chèo kéo và người ăn xin.

- Nghe nói sắp tới Hội An sẽ thí điểm cấm hàng rong và ăn xin ở đường Trần Phú và đường Nguyễn Thị Minh Khai thì phải?

- Nên như vậy. Vì bây giờ xin đều cũng hơi nhiều. Tôi cũng không rõ họ ở đâu ra nữa.

Phố không người ăn xin, không người bán hàng rong

Chị Linh, một người bán cà phê vỉa hè ở gần chùa Cầu, Hội An, nói:

- Tôi cũng mong sao nhà nước ‘quản lý’ thật chặt về giá cả và tình trạng chèo kéo của người bán hàng rong.

- Chị thấy không ổn hả chị?

- Giá cả ở đây bất ổn lắm, có lúc chặt chém khách

vô tội vạ. Tôi không chỉ cụ thể ai đâu. Cái này ‘quản lý’ được, ngay tức khắc chứ có khó gì đâu. Nghiệt là người ta cứ nhìn doanh thu mà đánh thuế chứ không ‘quản lý’ giá cả. Còn vụ bán hàng rong với ăn xin thì miễn bàn.

- Họ sao hả chị?

- Phải nói là rất lộn xộn, có những người mình thông cảm, chia sẻ, nhưng cũng có những

người thực sự đáng sợ.

- Là sao?

- Những trường hợp người nghèo, người neo đơn, người ta đi bán hàng rong để sống qua ngày, những người này có lòng tự trọng nên không đi xin, mặc dù “thu nhập” của người ăn xin cao hơn bán hàng rong nhưng người ta chọn bán hàng rong để sống, họ đáng được trân trọng.

Chúng tôi thử đóng vai khách du lịch, tiếp cận thử những người bán hàng rong trên phố cổ. Những người già, người bán chè, bán tàu phở (đậu hủ), chí mè phủ (chè mè đen), thịt nướng và những món ăn khác... Nhìn chung họ khá thân thiện, giá cả phải chăng và hình như là có giá chuẩn. Nó khác với một người bán hàng rong các loại chim giấy lên dây cọt, các loại quạt giấy và

Một góc cầu gỗ Lim bên bờ sông Hương, Huế

những tấm postcard, một người tôi không muốn nêu tên, chia sẻ sau khi biết thông tin sẽ cấm hàng rong trên đường Trần Phú và Nguyễn Thị Minh Khai, những con đường làm ăn quen thuộc của anh ta:

- Cấm bán hàng rong thì tụi tôi chuyển qua bán ma túy đá!

- Anh không sợ công an bắt sao?

- Bắt chi được, chặn mất đường làm ăn của tôi thì tôi phải tính chứ, trước đây tôi từng đi buôn ma túy đá, nhưng tôi đã đổi nghề, tôi đã chọn con đường lương thiện, nếu giờ người ta chặn mất đường làm ăn thì tôi quay lại đường cũ!

- Anh cũng có thể bán hàng được vậy?

- Mấy con đường kia có

khách du lịch bao nhiêu người đâu, chủ yếu hai con đường này. Mấy con đường kia thì bán cho khỉ à!

- So với ma túy đá thì bán hàng rong có thấm béo

vào đâu ha?

- Nói chung là tụi tôi đã hoàn lương, không muốn đụng đến ma túy nữa, nhưng nếu nhà nước cấm tụi tôi bán ở đây, tụi tôi sẽ đi buôn trở lại!

- Chúc anh bình an và may mắn, có cách lựa chọn tốt hơn để an toàn cho bản thân và mọi người.

Bài và hình UC

Một trong những con đường ở phố đi bộ Hội An

Vụ kiện 50 triệu Mỹ kim & **luật pháp Hoa Kỳ**

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Cách đây 3 ngày, mạng xã hội tiếng Việt và báo chí quốc nội xôn xao bởi vụ kiện đòi bồi thường thiệt hại chưa có tiền lệ, mà nguyên đơn là ca sĩ nổi tiếng quốc nội Đàm Vĩnh Hưng kiện một công dân Mỹ là ông Gerard Richard Williams III (chồng của ca sĩ hải ngoại Bích Tuyền.) Nguyên đơn là người nổi tiếng ở Việt Nam, bị đơn là người Mỹ cũng nổi tiếng là triệu phú, nguyên đơn đòi bồi thường lên tới 50 triệu Mỹ kim (tương đương 1,259 tỷ 500 triệu VNĐ.) Đơn kiện đã nộp lên tòa thượng thẩm tiểu bang California, trụ sở tại Orange County. Tuy sau đó vài tờ báo mạng Việt

Nam đã xóa đi con số 50 triệu Mỹ kim, nhưng trên Google vẫn còn đọc được bản lưu đầy đủ.

Phía nguyên đơn cho rằng vì chủ nhà (ông Gerard Richard Williams III) đã tắc trách không kiểm tra kỹ tính an toàn của đồ vật trong nhà, dẫn đến khi biểu diễn sân khấu bị sập làm cho ca sĩ bị thương phải cắt bỏ vài ngón chân, nên chủ nhà phải bồi thường chi phí điều trị và thu nhập bị mất từ khi bị tai nạn không biểu diễn được cho tới nay, và trong tương lai, cộng với phí luật sư của nguyên đơn.

Nguyên đơn cho rằng sập sân khấu nên bị tai nạn, nhưng trên mạng xã hội

Facebook lại có người nói rằng không có chuyện sập sân khấu, do ca sĩ tự ý leo lên đài phun nước ngoài sân nên bể đài phun nước không chịu nổi sức nặng, đã bị bể làm ca sĩ té xuống hồ nước và bị thương.

Vì việc tổ chức biểu diễn tại tư gia, ngoài những người trong gia đình chủ nhà và khách mời, người ngoài không ai biết việc biểu diễn có ký hợp đồng (mang tính thương mại) hay chỉ là một buổi “hát với nhau” giữa những người bạn.

Nếu có ký hợp đồng biểu diễn, tất nhiên tòa sẽ xét xử căn cứ theo thỏa thuận trong hợp đồng, nếu hợp đồng miệng nhưng cả hai bên đều công nhận thì cũng được coi như có ký hợp đồng bằng văn bản. Trong trường hợp khác thì tòa án sẽ căn cứ theo luật hiện hành của tiểu bang California mà phân xử.

Ở đây tôi không đi sâu vào đòi tư của nguyên đơn và bị đơn như các tờ báo ở Việt Nam khai thác dữ dội với nhiều tình tiết giật gân và kèm theo hình ảnh cá nhân của các bên, mà coi đây là một vụ án dân sự điển hình để qua đó chúng ta rút được bài học kinh nghiệm về luật pháp cũng như luật đời.

Ở Mỹ muốn kiện cáo thì nộp đơn rất dễ, tòa án có

Đài phun nước trong sân vườn dinh thự trị giá khoảng 22 triệu USD của vợ chồng Bích Tuyền, nơi Đàm Vĩnh Hưng gặp tai nạn tối 19/2.

website hướng dẫn cho cư dân tự mình điền đơn và nộp đơn. Vấn đề quan trọng và khó khăn là tranh tụng tại tòa, đòi hỏi nguyên đơn phải nói tiếng Anh lưu loát, bằng không phải nhờ cậy vô luật sư nói thay mình. Vì vậy mà phần lớn người gốc Việt khi muốn kiện tụng đều ngại chi phí luật sư, dẫn tới một thực tế là có nhiều trường hợp kẻ xấu lợi dụng yếu điểm này mặc tình “làm mưa làm gió,” khủng bố tinh thần người lương thiện.

Trong vụ kiện này, nguyên đơn có nghĩa vụ chứng minh bị đơn có lỗi, lỗi đó là nguyên nhân gây ra thiệt hại cho nguyên đơn. Nguyên đơn có quyền nêu nghi ngờ hợp lý rằng chủ nhà đã sơ suất theo một cách nào đó, và tin rằng chủ nhà phải chịu trách nhiệm cho thương tích đó. Thí dụ: Không duy trì tài sản của họ ở tình trạng an toàn hợp lý. Không thực hiện các nỗ lực hợp lý để giữ an toàn cho khách khỏi những nguy hiểm có thể xảy ra... Trong trường hợp ca sĩ có ký hợp đồng với chủ nhà, thì có thể được coi là bị chấn thương tại nơi làm việc và ca sĩ là người lao động. Lúc này có thể Tòa sẽ xem xét tới việc chủ nhà có quyền thuê lao động là người nước ngoài hay không và ca sĩ có giấy phép làm việc (Employment

Authorization) tại Mỹ hay không?

Đồng thời, nguyên đơn cũng phải chứng minh bị đơn biết/nhận thức được nguy cơ có thể xảy ra, nhưng mặc nhiên không làm gì cả để hậu quả xảy ra, hoặc bị đơn biết mà cố ý, thậm chí thúc đẩy cho hậu quả xảy ra. Hoặc là bị đơn đã hành động bất cẩn và gây thương tích (thiếu cẩn trọng) cho bị đơn. Cũng có thể nguyên nhân là bị đơn cố ý hành hung. Tuy nhiên để chứng minh ai đó “nhận thức” được vấn đề là một việc khó, trừ phi người ấy tự thừa nhận hoặc có bằng chứng thật rõ ràng.

Có những quy tắc về bằng chứng phải tuân theo để tòa án xem xét bằng chứng mà nguyên đơn cung cấp.

Mặt khác, trước khi nộp đơn kiện thì phía nguyên phải để ý tới thời hiệu khởi kiện. Thời hiệu khởi kiện là thời gian được phép nộp đơn kiện và được tòa án chấp thuận thụ lý vụ kiện. Tôi thấy có những luật-sư-online nói rằng thời hiệu khởi kiện dân sự giữa cá nhân với cá nhân là 2 năm kể từ ngày xảy ra vụ việc, nhưng website tòa tiểu bang California ghi là 3 năm, nếu cá nhân kiện chính phủ Mỹ thì có quy định khác. Tôi nghĩ rằng luật-sư-online ghi giảm thời hiệu khởi kiện là muốn “kể công” với thân chủ về việc họ

đã “cực khổ” như thế nào “đấu tranh” với tòa để nộp đơn “khởi kiện trễ hạn” (nhưng thật sự không trễ.) Ngược lại, nếu nộp đơn kiện quá thời hiệu (hơn 3 năm) bị đơn có quyền yêu cầu thẩm phán bác bỏ vụ kiện (có nghĩa là nguyên đơn thua kiện.)

Thông thường, nguyên đơn sẽ cố gắng kiện tất cả những người có thể chịu trách nhiệm về thương tích. Thí dụ: Trong một vụ tai nạn xe hơi, quý vị có thể kiện cả tài xế có lỗi lẫn chủ xe. Nếu tài xế đang làm việc cho ai đó thì chủ lao động cũng có thể bị kiện. Hoặc trong một vụ tai nạn tại cơ sở thương mại, nguyên đơn có thể kiện cả chủ của hàng lần công ty sở hữu tòa nhà nơi cửa hàng tọa lạc, nếu họ là khác nhau.

Đối với các vụ thương tích cá nhân, nguyên đơn thường phải kiện ở tòa nơi có địa điểm xảy ra thương tích, hoặc nơi bị đơn sống, hoặc nơi bị đơn có cơ sở thương mại đang hoạt động.

Vì vậy, để đề phòng các vụ kiện từ trên trời rơi xuống, các hãng sản xuất máy giặt thường dán nhãn “Cấm bỏ trẻ em và động vật vô lông máy giặt,” trên xe hơi thì dán nhãn cảnh báo “Cấm ngồi ngược trên ghế” dù chưa có ai ngồi ngược trên ghế xe hơi bao giờ, hoặc cảnh báo nguy hiểm “Cấm ngồi xổm trên bệ

bồn cầu,” và thường nhìn thấy nhiều nhất là cảnh báo “Cẩn thận. Nhà có chó dữ”. Người ta đã cảnh báo rồi mà vẫn cứ phạm lỗi thì nhà sản xuất, chủ nhà không chịu trách nhiệm.

Tôi đã coi các mẫu đài phun nước ngoài trời từ các website chuyên bán đài phun nước ngoài trời sản xuất tại Mỹ, có cái bằng đá giá bán hơn 11 ngàn Mỹ kim cho tới vài ngàn Mỹ kim, coi kỹ phần mô tả chi tiết và lưu ý, nhưng không thấy nhà sản xuất cảnh báo cấm trèo lên vật dụng này. Nhà sản xuất cho rằng nó quá vững chắc để chịu được sức nặng, hay là họ nghĩ chẳng có ai lại trèo lên đài phun nước nên không nghĩ tới chuyện cảnh báo?

Ở Việt Nam không có bảo hiểm nhà, nhưng ở Mỹ thì có. Tuy nhiên, còn phải xem xét coi chủ nhà mua loại bảo hiểm gì. Nếu mua bảo hiểm về cháy nhà thì công ty bảo hiểm chỉ lo về cháy thôi, tai nạn khác họ không chịu trách nhiệm.

Cũng theo báo chí ở Việt Nam thì trước khi xảy ra vụ kiện, nguyên đơn và bị đơn có mối giao tình thân thiết. Sau vụ này, bài học rút ra là “giao tình” showbiz hay “giao tình” gì cũng nên phải luôn cảnh giác cao kéo rước họa vào thân.

TPT

Tháng 12 cổ tích

Tháng 12 đến hân hoan, háo hức, với ánh đèn hoa rực rỡ, lung linh, lấp lánh và có lễ hội tung bừng, nhộn nhịp nhất trong năm. Tháng “út chót” đem đến nhiều cảm xúc xoay quanh ngày lễ tràn đầy đức tin, với gia đình, bạn bè, bà con, làng xóm... trong tình yêu thương, nỗi nhớ, lẫn mệt mỏi, lo âu... nhưng trên hết mọi sự chính là niềm vui và hy vọng.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Người Anglo - Saxons gọi tháng 12 là *Yule Monath* - *Yule month* - tháng Giáng Sinh. Theo truyền thống Yule log, Yule Ball là khúc gỗ Yule hay quả cầu Yule tượng trưng cho mùa Giáng Sinh. Sau này một số người theo Kitô giáo đổi thành “*Holy Month*” là tháng Thánh Linh.

Yule Log Cake

Trăng tròn vào tháng 12 gọi là *Cold Moon* - Trăng Băng đá. Tên của trăng được đặt bắt nguồn từ thuở sơ khai ở châu Âu để nhắc nhở những ngày lạnh lẽo sắp đến.

Cold Moon - Trăng băng đá

Cả 3 loại đá quý dành cho sinh nhật tháng 12 đều thu hút giới mộ điệu về trang sức bởi màu sắc xanh độc đáo, tuyệt đẹp: Zircon, Tanzanite và Turquoise. Những loại đá này tuy không mắc nhưng cũng có thể sánh ngang với đá quý như: Zircon không màu có thể thay kim cương, Tanzanite thay cho lam ngọc và Turquoise được ca tụng mang màu xanh của trứng chim Họa mi.

Zircon là một trong những khoáng chất lâu đời nhất Trái Đất. Tuy có nhiều màu sắc khác như xanh lá cây, vàng, nâu và đỏ, Zircon xanh lam được đánh giá cao nhất vì độ sáng bóng, lấp lánh tuyệt đẹp.

Tanzanite nổi tiếng với màu sắc rực rỡ, lung linh, hấp dẫn khác nhau tùy vào góc độ và ánh sáng. Tanzanite có thể thay đổi từ màu xanh lam đậm cho đến màu xanh lơ biêng biếc. Loại đá quý này được tìm thấy ở Merelani Hills, phía nam núi Kilimanjaro thuộc Tanzania, nên được đặt tên của nước xuất xứ.

Turquoise - loại đá này mang nhiều sắc thái xanh vàng lục pha xanh da trời, hay màu trứng chim Họa mi. Với nhiều nguyên tố khác nhau trong viên đá mờ đục này đã tạo nên các đường vân màu nâu hoặc đen. Từ lâu đời, đá Turquoise là biểu tượng của sức khỏe và may mắn, người ta tin rằng nó có năng lực thúc đẩy hạnh phúc, hòa bình và bảo vệ tâm linh an lành.

Những người sinh vào tháng 12 có ý chí kiên cường, thích tự lập và hun đúc hoài bão, dễ thành công nhờ trí tuệ thông minh, óc sáng tạo, vừa trầm tĩnh vừa khiêm nhường.

Có 2 loài cây hoa dành cho sinh nhật tháng 12: Narcissus - hoa Thủy Tiên và Holly - cây Ô rô.

Hoa Thủy Tiên - theo thần thoại Hy Lạp, Narcissus là tên của một chàng trai trẻ, chết vì yêu mê vẻ đẹp của chính mình. Thủy Tiên là một loài hoa trông bằng củ, có mùi thơm nhẹ nhàng với những cánh hoa trắng tinh khiết và đốm nhụy vàng tươi.

Cây Ô rô - Holly - mang đến niềm vui và hy vọng trong hạnh phúc gia đình. Với những chiếc lá xanh mượt, cứng cỏi cộng thêm những chùm dâu nho nhỏ đỏ tươi, cây Ô rô mang biểu tượng của hạnh phúc, thánh thiện và rất được ưa chuộng dùng để trang hoàng vào dịp Giáng Sinh, làm quà tặng hay mừng sinh nhật vào tháng 12.

Narcissus - Hoa Thủy Tiên

Cây Ô rô - Holly

Xưa kia, ở một số quốc gia, người ta treo cành Ô rô trước cửa nhà vì tin rằng cây cứng cáp có gai sắc nhọn giúp bảo vệ chống tà ma, xấu xa mang đến may mắn, tốt lành và đổi mới trong cuộc sống.

Người theo Kitô giáo dùng cây Ô rô tượng trưng cho vương miện gai góc của Chúa, lá tượng trưng cho cuộc sống sau khi chết và quả mọng đỏ là máu của Chúa.

Vào dịp Giáng Sinh, người ta thường gửi thiệp cho nhau để chúc mừng. Tấm thiệp đầu tiên được in tại Luân Đôn vào năm 1843 bởi Sir Henry Cole. Trước đó những tấm thiệp thường được vẽ bằng tay.

Louis Prang, người di dân từ Poland – Ba Lan được cho là “cha đẻ” in ra những tấm thiệp Giáng Sinh đầu tiên ở Bắc Mỹ vào năm 1875.

Tấm thiệp Giáng Sinh đầu tiên của Bạch Cung - White House, đã gửi đi bởi Tổng thống Dwight D. Eisenhower vào năm 1953.

Ngày nay, người ta thường gửi cho nhau những Ecard, Photo, Video clip... để chúc mừng, rất mau lẹ và tiện lợi.

Tấm thiệp Giáng sinh đầu tiên - IMAGE: PUBLIC DOMAIN

1953 White House Formal Holiday Card.

Có một điều thú vị, theo truyền thống người ta nói “*Happy Christmas*” (vẫn còn nói ở Anh quốc) nhưng sau đổi thành “*Merry Christmas*” vì các giáo sĩ cho rằng lời chào mừng có liên quan đến tự do, thoải mái, vui say [rượu] mới vui và cảm thấy háo hức, hân hoan hơn.

Huyền thoại Mistletoe – Cây Tầm gỏi, tượng trưng cho tình yêu lãng mạn, sức sống và khả năng sinh sản. Hai người yêu đứng hôn nhau dưới cây Tầm gỏi với hy vọng sẽ được sống hạnh phúc bên nhau trong tình yêu bền vững. Người ta tin rằng nếu ai từ chối nụ hôn dưới cây Tầm gỏi vào dịp Giáng Sinh thì sẽ nhận một vận số không được may mắn, như sẽ bị “ế” cả năm (!)

Ngày 25 tháng 12 được cho là ngày sinh của Chúa Jesus. Theo kinh thánh, nói về “The Gifts of the Magi” - 3 nhà thông thái đã đi theo một ngôi sao từ phương Đông đến Bethlehem để tìm kiếm một vị vua mới sinh ra đời. Họ tìm thấy mẹ Mary với baby Jesus và dâng tặng 3 món quà tâm linh:

- Vàng - Gold, biểu tượng của vua chúa.
- Nhũ hương - Frankincense, biểu tượng của thánh linh.
- Mộc dược - Myrrh, biểu tượng của sự chết.

The Gifts of the Magi

Một nguồn gốc khác về quà tặng, vào thế kỷ thứ IV, thánh Nicholas, một vị giám mục đã tặng quà để chúc mừng Giáng Sinh và từ đó trở thành một truyền thống ở Anh quốc cũng như các nước theo Kitô giáo.

Quà tặng trong mùa Giáng Sinh là để bày tỏ tình yêu thương, thể hiện sự trân trọng, lan tỏa niềm vui, vun đắp tình cảm trong mối quan hệ và duy trì truyền thống văn hóa, tôn giáo. Những món quà có ý nghĩa và thú vị hơn khi chú trọng vào những gì cần thiết trong cuộc sống thường ngày. Những món quà ấy thật sự đọng đầy những kỷ niệm, những tình cảm mà người ta thường ví von “Mùa Giáng Sinh là mùa của yêu thương, Christmas is for Love”.

Truyền thống tổ chức lễ Giáng Sinh như một ngày lễ gia đình sum họp, vui vẻ cùng nhau, được minh họa qua một số bài nhạc kinh điển như *Silent Night*, *Oh! Holy Night*, *Carol of the Bell*, *Jingle Bell*, *Deck the halls*, *We Wish You A Merry Christmas*.

Ở một số quốc gia châu Âu, thánh Nicholas xuất hiện vào dịp Giáng Sinh mang theo nhiều quà tặng cho trẻ con.

Ở Bắc Mỹ, Thánh Nicholas đã được thay bằng Ông Santa Claus (Ông già Noel) với bộ râu trắng và quần áo đỏ, vác bao quà to tướng trên lưng.

Ở Úc, thuộc Nam bán cầu, người ta có những buổi hòa nhạc ngoài trời, hát mừng Giáng Sinh và ăn tối trên bãi biển. Vì là mùa hè nên ông Santa Claus mặc đồ bơi màu đỏ, đi tặng quà. (*+*)

Mến chúc mọi người, mọi nhà ở mọi nơi, một mùa Giáng Sinh vui tươi, an lành và một năm mới nhiều sức khỏe, tràn trề niềm vui và tài lộc.

GVV

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hàng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

HIỆU ỨNG TRUMP:

Kỷ nguyên mới cho đầu tư và cải tổ EB-5?

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Ngành EB-5 có thể mong đợi gì từ nhiệm kỳ tổng thống thứ hai của Trump?

Hiện tại, ông Trump đang đưa ra lời hứa về việc sửa đổi các thủ tục của Ủy ban Chứng khoán và Giao dịch (SEC). Có thể các kế hoạch của ông sẽ tạo ra những cơ hội tốt cho đầu tư và cải tổ.

Lời hứa về hệ thống Di trú thông minh, dựa trên điểm thành tích

Tầm nhìn của ông Trump về một hệ thống di trú dựa trên điểm thành tích có thể thu hút các nhà đầu tư đang tìm kiếm một con đường tối ưu hơn để trở thành thường trú nhân. Đối với di trú kinh doanh, ông muốn nhấn mạnh đến các kỹ năng

chuyên môn, sự đóng góp kinh tế và tiềm năng đầu tư. Điều này thì phù hợp với lợi ích của những đại gia đang tìm kiếm đầu tư vào nền kinh tế Hoa Kỳ.

Vì ông Trump sẽ nhắm vào vấn đề di dân bất hợp pháp, nên có khả năng sẽ có các cải tổ về các điều luật mà có thể thu hút các nhà đầu tư EB-5, những người mong muốn có một tiến trình nộp đơn hiệu quả hơn.

Phần thưởng thêm cho khởi nghiệp và đầu tư: Bãi bỏ các điều khoản và cắt giảm thuế

Ông Trump hứa sẽ giảm thuế doanh nghiệp và giảm các điều khoản để tạo ra môi trường thuận lợi hơn cho sự phát triển của doanh nghiệp. Điều này không chỉ có lợi cho các doanh nghiệp hiện tại mà còn tạo động lực cho các nhà đầu tư nước ngoài thành lập các dự án mới tại Hoa Kỳ, mang lại lợi thế kép cho những người đang cân nhắc chương trình EB-5.

Thuế doanh nghiệp thấp hơn sẽ khiến Hoa Kỳ trở

thành điểm đến hấp dẫn hơn đối với đầu tư nước ngoài. Triển vọng về một môi trường kinh doanh mạnh mẽ, có lợi cho doanh nghiệp dưới thời ông Trump có thể thuyết phục các nhà đầu tư theo đuổi quyền thường trú thông qua đầu tư.

Bằng cách giảm thủ tục hành chính và đơn giản hóa các luật lệ, chính quyền Trump có thể tạo điều kiện cho việc phê duyệt dự án và thiết lập hoạt động nhanh hơn, giúp các doanh nhân và các nhà đầu tư nước ngoài dễ dàng phát triển mạnh mẽ hơn trên thị trường Hoa Kỳ.

Thị trường chứng khoán tăng vọt: Phản ứng của nhà đầu tư

Phản ứng của thị trường chứng khoán trước cuộc bầu cử của Trump cho thấy các nhà đầu tư đang háo hức mong đợi sự trở lại các chính sách có lợi cho doanh nghiệp của nhiệm kỳ tổng thống đầu tiên của ông Trump.

Mối liên hệ giữa sự ổn định chính trị và hiệu

suất thị trường là rõ ràng. Các nhà đầu tư luôn tìm cách giảm thiểu rủi ro và tối đa hóa lợi nhuận, và nhiệm kỳ tổng thống của ông Trump có thể khôi phục niềm tin vào thị trường. Triển vọng cắt giảm thuế và bãi bỏ các luật lệ có thể dẫn đến dòng vốn tăng cao vào Hoa Kỳ, khiến nơi này trở thành điểm đến hấp dẫn đối với các nhà đầu tư nước ngoài.

Liên minh toàn cầu là nam châm thu hút đầu tư

Ả-rập Xê-út đang tích cực tìm cách đa dạng hóa nền kinh tế của mình khỏi sự phụ thuộc vào dầu mỏ, và các khoản đầu tư của Hoa Kỳ có thể đóng vai trò quan trọng trong chiến lược đó. Tương tự như vậy, vị trí chiến lược của Thổ Nhĩ Kỳ là cầu nối giữa châu Âu và châu Á khiến nước này trở thành đối tác có giá trị đối với các doanh nghiệp Hoa Kỳ đang tìm cách mở rộng dấu ấn toàn cầu của mình.

LMH

Trần Nhật Vy
Sài Gòn Nghề Báo

Trần Nhật Vy

Trần Nhật Vy tên thật là Nguyễn Hữu Vang. Anh sinh năm 1956 tại Cao Lãnh, Đồng Tháp, nhưng sống ở quê mẹ là Sài Gòn từ năm 1957. Anh học tại Đại-Học Văn-Khoa ở Sài Gòn năm 1973 đến 1975, môn Triết. Sau 75 anh làm phóng viên rồi biên tập cho báo Tuổi Trẻ từ năm 1981 đến 2016. Năm 2018 anh được giải thưởng Phan Châu Trinh về sách hay. Anh sang Mỹ định cư vào năm 2019.

Các tác phẩm đã in của Trần Nhật Vy gồm có: Những Áng Văn Xuôi Quốc Ngữ Đầu Tiên (2019); Văn Chương Saigon 1881-1924 [bộ 5 cuốn] (2019-2019); Chuyện Nghề Báo, Nhà Báo Saigon (2016); Từ Bến

Trần Nhật Vy Sài Gòn Nghề Báo

IAN BÙI
DALLAS, TX

Sài Gòn Nghề Báo là quyển sách mới nhất của nhà báo Trần Nhật Vy. Nó là một tập biên khảo hết sức công phu với vô số tài liệu và tư liệu do chính tác giả sưu tập trong nhiều chục năm trời. Xét thấy đây là một cuốn sách quý đáng được mọi người biết đến, nhất là những ai quan tâm đến chữ quốc ngữ và lịch sử ngành báo tại miền Nam, xin trân trọng giới thiệu với quý độc giả báo Trẻ.

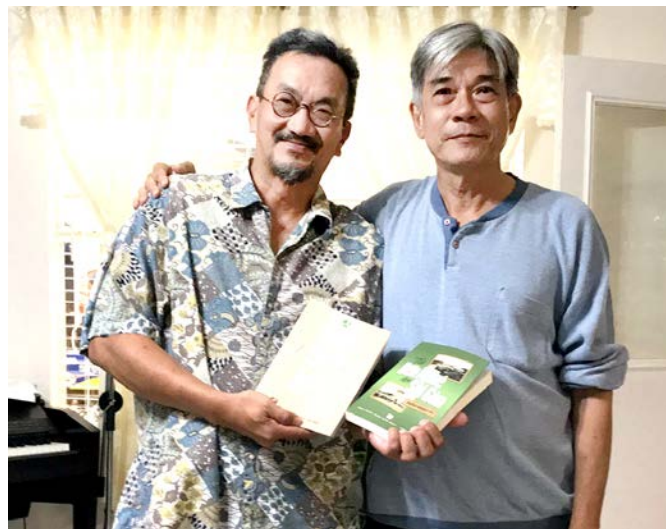
Trần Nhật Vy tại Billy Bob's Texas, Fort Worth, 11/2017 (IANBUI/TRẺ)

Nghé Đến Saigon (2015); Báo Chí Quốc Ngữ ở Sài Gòn Cuối Thế Kỷ 19 (2015); Ba Nhà Báo Saigon (2015); Kim Vân Kiều Truyện, biên khảo (2015); Chữ Quốc Ngữ 130 Năm Thăng Trầm (2013); Mười Tám Thôn Vườn Trầu (2013); Đô La, tiểu thuyết (1991); Khúc Đạo Đầu, tập thơ (1987).

Ngoài ra, những sách sắp in gồm có: Trương Minh Ký, Nhà Văn Đầu Tiên; Kim Vân Kiều – Kịch Bản Hát Bội và Cải Lương Viết Bằng Quốc Ngữ Đầu Tiên Của Hai Ông Trương Minh Ký và Trương Quang Tiên.

Điểm danh những cuốn sách đã in và sắp in của Trần Nhật Vy, ta có thể thấy rõ tác giả là một người chuyên nghiên cứu về báo chí ở trong Nam. Đọc giọng văn của anh, ta dễ dàng hình dung ra một người Sài Gòn chánh hiệu, không thể nhầm lẫn vào đâu được. Và đó cũng là một trong những lý do tập biên khảo mới nhất này của anh có sức thu hút rất thuần thành và tự nhiên. Nó không dùng những từ ngữ màu mè hay khoa trương, thậm chí tối nghĩa hay sai nghĩa, của nhiều nhà báo Việt Nam hiện thời. Nó chơn chất nhưng chính xác, ngắn gọn nhưng súc tích, đầy đủ chi tiết cần thiết nhưng không rườm rà, vòng vo tam quốc.

Sách khá dày, 500 trang, nhưng dễ đọc vì mỗi

chương trung bình chỉ chừng 5-10 trang, bàn về một nhân vật hay đề tài nhất định nào đó. Người đọc có thể nhảy cóc từ chương này sang chương khác, không nhất thiết phải đi theo thứ tự. Song các chương được sắp xếp chủ yếu theo trình tự thời gian, để cho ta theo dõi sự phát triển và tiến

triển của ngành báo qua các thời kỳ.

Bắt đầu bằng chương “Chánh Sách Báo Chí của Pháp từ 1881-1945”, tác giả khéo léo mô tả bối cảnh xã hội và chánh trị dẫn đến sự ra đời của báo chí Việt ngữ trong thời điểm chữ quốc ngữ còn phôi thai dưới thời Pháp thuộc. Qua đó ta được

Tác giả trong buổi ra mắt sách “Sài Gòn Nghé Báo” tại San Jose, 9/11/2024 (FACEBOOK TRẦN NHẬT VY)

Ian Bui với tác giả quyển “Văn Chương Sài Gòn 1881-1924” và “Bến Nghé Sài Gòn”, 11/2017 (IANBUI/TRÊ)

biết những đạo luật và nghị định nào đã được áp dụng để tạo cơ hội cho người Việt tham gia vào nghề báo, cũng như đã bị thay đổi thế nào để người Pháp kèm chế hoặc kiểm soát họ.

Rất có thể nhiều người Việt ngày nay không biết rằng thuở ban đầu, khi Pháp vừa chiếm được 3 tỉnh Nam Kỳ (Biên Hoà, Gia Định, Định Tường) làm thuộc địa sau Hoà Ước Nhâm Thân 1862, một trong những phương án trị an của thống đốc Bonard là không bắt người Việt tại đây phải học và chỉ được dùng tiếng Pháp nơi công sở như nhiều nước thuộc địa khác vẫn làm. Ngược lại, do áp lực từ các cộng đồng Công Giáo, Bonard còn quyết định cho dân Việt học và viết chữ quốc ngữ. Trong lời mở đầu, tác giả giải thích:

“Quyết định của Bonard là quyết định chưa có tiền lệ. Thoạt đầu dân chúng 3 tỉnh, trừ người Công Giáo, nghi ngờ quyết định này nên rất nhiều người không chịu cho con đi học chữ quốc ngữ. Mãi đến đầu thế kỷ 20, khi cả đất nước bị đô hộ và bị buộc phải học chữ quốc ngữ, vẫn còn nhiều người Việt Nam không chịu học chữ quốc

ngữ vì sợ ‘mất gốc’ ... Và để khẳng định quyết định của mình, Bonard đã có lệnh khuyến khích nhân viên công lực trong bộ máy chánh quyền ở Nam Kỳ phải học chữ Việt, và cho ra đời tờ Gia Định Báo... Nhưng để có chữ in tiếng Việt, ông ta đặt làm những chữ in ở tận bên Pháp. Công việc trên phải mất đến 2 năm, nghĩa là hoàn tất vào tháng Giêng 1864.”

Rất tiếc là khi Gia Định Báo ra đời, Bonard đã không còn ở Việt Nam để chứng kiến sự kiện lịch sử này. Tuy nhiên, vị thống đốc dân sự đầu tiên ở miền Nam – Le Myre de Vilers, vào năm 1884 đã ban hành một nghị định bắt buộc tất cả các viên chức trong hệ thống hành chánh Nam Kỳ “phải học và biết chữ quốc ngữ trong một thời gian nhất định; ai không

biết chữ quốc ngữ sẽ bị loại!”

Ngay sau khi Gia Định Báo ra đời (1864), một số nhà báo người Việt đầu tiên liên xuất hiện -- như Huỳnh Tịnh Của, Tôn Thọ Tường, Huỳnh Liễn Mai, Phủ Ka... Họ đích xác là những nhà báo Việt Nam đầu tiên. Phải đến năm 1869 ông Petrus Trương Vĩnh Ký mới bước chân vào nghề báo. Nhưng Petrus Ký lại là người Việt đầu tiên được giao nhiệm vụ Chánh Tổng Tài (tương đương với Tổng Biên Tập ngày nay) của Gia Định Báo. Có lẽ tại vậy mà nhiều người xưa nay vẫn nghĩ (lầm) rằng ông là cha đẻ của ngành báo Việt Nam.

Theo suy đoán của tác giả Trần Nhật Vy thì “Paulus Của có thể là chủ bút đầu tiên của Gia Định Báo. Vì báo

xưa không ghi tên chủ bút trên mằng-sét, song qua nghiên cứu chúng tôi nhận thấy thời ấy chủ bút chính là người phải viết mọi loại bài, tin v.v. trên báo, mà tên ông Của xuất hiện ở mọi thể loại.” Nếu đúng như thế thì tác giả cuốn tự điển quốc ngữ đầu tiên – Đại Nam Quốc Âm Tự Vị, mới thật là cha đẻ của nghề báo. Song chuyện đó không là đề tài chính của quyển Sài Gòn Nghề Báo.

Qua công trình biên khảo này, người đọc sẽ được giới thiệu đến một lô những nhân vật cũng quan trọng không kém trong việc xây dựng, vun đắp và phát triển kỹ nghệ làm báo và in ấn ở miền Nam, vốn đi trước miền Bắc gần hai thập niên vì là thuộc địa chứ không phải chỉ được “bảo hộ” bởi Pháp. Họ là những

tên tuổi như Lương Khắc Ninh, Nguyễn Văn Của, Nguyễn Kim Đính, Phương Lan, Nguyễn Thị Mạnh Mạnh... Tuy không được công chúng thời nay biết đến nhiều như Trương Minh Ký hay Diệp Văn Kỳ, nhưng đó là những người đã góp công rất nhiều cho báo giới Nam Kỳ thuở ban sơ.

Ngoài ra, Sài Gòn Nghề Báo còn có những mẩu chuyện bên lề rất lý thú. Chẳng hạn chuyện một ông chủ báo bỏ nghề nhảy sang làm bầu cử lương. Hay chuyện Tản Đà làm báo ở Sài Gòn. Chuyện Bùi Quang Chiêu cùng làng báo tổ chức tang lễ cho cụ Phan Châu Trinh. Chuyện nguyên một gia đình vợ chồng con cái đều làm nghề báo v.v. Nói tóm lại, Sài Gòn Nghề Báo là một bức tranh lịch sử vô cùng sinh động. Bằng lối văn giản dị nhưng sắc sảo, Trần Nhật Vy đã thành công trong việc đóng góp cho kho tàng văn hoá và lịch sử của người miền Nam qua góc nhìn của một nhà khảo cứu cẩn trọng và nghiêm túc. Rất mong được đón tiếp và cộng ly cùng anh tại một buổi ra mắt sách ở Texas một ngày không xa

IB

Nhà văn Võ Đắc Danh (giữa) cùng Tina Hà Giang trong buổi ra mắt “Sài Gòn Nghề Báo” tại San Jose, 2024/09/11 (FACEBOOK TRẦN NHẬT VY)

Ăn uống ngày lễ

HOÀNG HƯƠNG

Cuối năm Lễ, Tết hội họp nhiều khiến cho việc kiểm soát chế độ ăn uống trở nên khó khăn hơn, làm bạn tăng cân lại không tốt cho sức khỏe. Dưới đây là một số mẹo để duy trì chế độ ăn uống lành mạnh trong những ngày Lễ.

■ **Uống đủ nước.** Uống nước trước khi ăn để giảm cơn đói và hạn chế đồ uống có đường và rượu. Nước giúp bạn cảm thấy no nhanh hơn, tránh việc ăn quá nhiều.

■ **Ăn chế độ ăn nhiều màu sắc.** Ăn một chế độ ăn nhiều màu sắc gồm trái cây, rau và các loại hạt để tăng cường hệ thống miễn dịch của bạn.

■ **Không bỏ bữa.** Ăn đúng bữa như thường ngày sẽ giúp bạn ăn ít hơn trong các bữa tiệc ngày Lễ.

■ **Ăn uống có ý thức.** Không khí tiệc tùng vui vẻ có thể khiến bạn ăn uống quá độ, điều này không tốt cho sức khỏe. Do đó cần chú ý đến những gì bạn đang ăn và tránh ăn uống vô thức.

■ **Hạn chế bia rượu.** Bia rượu có thể khiến bạn tăng cân, gây hại cho hệ tiêu hóa và bài tiết.

■ **Thực hành kiểm soát khẩu phần ăn.** Nên ăn các bữa ăn nhẹ, nhỏ trong ngày và 3 bữa ăn vừa thay vì ăn 3 bữa lớn.

DALLAS Sự Kiện

TREE LIGHTING CELEBRATION

7/12. Lễ thắp đèn cho cây thông mùa lễ Noel. Nhiều sinh hoạt dành cho gia đình và trẻ em, có xe bán thức ăn.

Địa điểm: Klyde Warren Park, 2012 Woodall Rodgers Fwy, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-716-4500. **Giá vé:** miễn phí.

DALLAS ZOO LIGHTS

22/11 tới 4/1/25 (5:30pm tới 9:30pm). Trưng bày đèn màu lễ cuối năm với các chủ đề về đời sống hoang dã, có cả các khủng long gặm rú. Chụp hình với Santa, nhiều đèn lồng hình thú

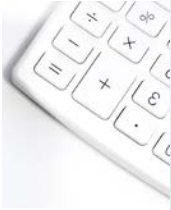
Địa điểm: Dallas Zoo, 650 S R.L. Thornton Fwy, Dallas TX 75203. Điện thoại 214-232-2401. **Giá vé:** \$16.

GALLERIA GRAND HOLIDAY ICE SHOW

8/12. Trình diễn trượt băng để mừng lễ Christmas. Sinh hoạt vui dành cho gia đình

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Pkwy, Dallas TX 75240. **Giá vé:** miễn phí.

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trê hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trê, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Kính gửi cô Đài Thi, cách đây gần 10 năm tôi đã sang tên căn nhà vợ chồng tôi đang ở cho con gái tôi. Sau khi sang tên, vợ chồng tôi vẫn tiếp tục ở trong căn nhà này. Mới đây, con gái tôi mua nhà mới. Chồng nó đứng tên nhà mới và nó là tên đứng phía sau dưới chồng nó. Nay con gái tôi bán căn nhà mà tôi đã sang tên cho nó. Xin hỏi vậy con gái tôi có phải đóng thuế căn nhà vừa bán không? Chân thành cảm ơn cô.

ĐÁP: Xin thưa, tôi cần thêm một ít thông tin để có thể trả lời cụ thể hơn cho trường hợp của ông. Vì thiếu thông tin cho nên tôi đặt giả sử vài trường hợp, ông xem trường hợp nào liên quan đến ông thì ông áp dụng nhé.

Vì ông chuyển tên nhà khi ông còn sống, cho nên con gái ông có thể sẽ phải đóng thuế trên số tiền lời bán nhà.

Đóng thuế bao nhiêu thì tùy vào những điều kiện sau đây:

1. Sau khi đã sở hữu căn nhà, con gái ông (và chồng của cô ta) có ở trong căn nhà này hay không?

2. Con gái có ở nhà này trong vòng 5 năm trước khi bán nhà không?

Phải hội đủ 2 điều kiện trên thì mới được miễn thuế. Có nghĩa là con

gái ông phải ở nhà này ít nhất 2 năm trong vòng 5 năm trước khi bán nhà, thì được miễn thuế 250,000 đô la cho độc thân, hoặc 500,000 đô cho vợ chồng.

Ví dụ như căn nhà này trước đây ông mua giá 100,000 đô. Nay con gái bán được 400,000 đô, xem như lời được 300,000 đô. Nếu con gái độc thân thì được miễn thuế 250,000 đô, chỉ đóng thuế trên số lời 50,000 (lời 300,000 – miễn thuế 250,000 = đóng thuế 50,000). Còn như vợ chồng thì được miễn thuế hoàn toàn số tiền lời 300,000 đô.

Nếu sau khi sang tên nhà mà con gái không dọn vào ở, hoặc dọn vào ở nhưng sau đó đã dọn qua nhà khác ở, thì sẽ phải đóng thuế trên số tiền lợi nhuận bán nhà. Không được miễn gì cả.

Ví dụ như con gái sở hữu nhà năm 2014, ở nhà này năm 2014 đến 2018, dọn qua nhà khác năm 2019, bán năm 2024. Trường hợp này không được miễn thuế vì chỉ hội đủ điều kiện số 1 là ở nhà này ít nhất 2 năm, nhưng không hội đủ điều kiện số 2 vì thời gian ở đó đã lâu quá rồi, phải ở đó trong thời gian 2019-2024 thì mới được miễn thuế.

Trên đây là những ví dụ tóm tắt. Cho dù không hội đủ điều kiện để được

miễn thuế, thì vẫn được khấu trừ thuế những chi phí bán nhà, những chi phí tân trang nhà trước đây v.v. Khi đi khai thuế, người khai thuế sẽ đi sâu vào chi tiết hơn.

HỎI: Chào cô Đài Thị, khi nào tân Tổng Thống Donald Trump mới áp dụng những kế hoạch về thuế như ông đã hứa hẹn lúc ứng cử? Những luật thuế mới có ảnh hưởng đến mùa khai thuế sắp đến không? Cảm ơn cô.

ĐÁP: Thưa chị, khi ra ứng cử Tổng Thống, các ứng cử viên thường đưa ra các kế hoạch về thuế, kinh tế, an ninh quốc phòng, v.v. để lấy được phiếu bầu của dân. Nhưng sau khi đắc cử, tân Tổng Thống có thực hiện được những kế hoạch đó hay không là tùy thuộc vào sự chấp thuận của Thượng Nghị Viện và Hạ Nghị Viện.

Nếu đa số các vị dân biểu và nghị sĩ của cả hai viện đều cùng đảng với Tổng Thống thì các kế hoạch của Tổng Thống sẽ được thông qua dễ dàng và nhanh chóng hơn. Ông Trump theo đảng Cộng Hòa. May mắn lần này đảng Cộng Hòa chiếm đa số cả hai viện, cho nên có thể ông Trump sẽ thực hiện được những lời hứa hẹn của ông.

Tuy nhiên, những luật thuế mới của Tổng Thống phải trải qua một quá

trình kiểm duyệt của Quốc Hội để được thông qua thành luật. Đa số những luật mới sẽ chỉ được áp dụng khi nào thành luật, sẽ không ảnh hưởng đến những năm trước đó, cho nên khi đi khai thuế cho năm 2024 thì sẽ khai bình thường theo luật cũ.

Có thể Tổng Thống Trump và Quốc Hội sẽ thương lượng và có những thay đổi hoặc bổ sung thêm sau này, nhưng sơ lược những kế hoạch thuế của Tổng Thống Trump bây giờ là:

- Đánh thuế hải quan nhập cảng hàng từ Trung Cộng: 60 phần trăm.
- Đánh thuế hải quan nhập cảng hàng từ các nước khác: 20 phần trăm.
- Đánh thuế các công ty, tập đoàn: giảm từ 21 xuống 15 phần trăm.
- Không đánh thuế tiền an sinh xã hội, tiền tips, tiền làm overtime.
- Được khấu trừ thuế tiền lãi suất mua xe trả góp.
- Hủy bỏ các lợi bổng thuế cho các công ty chuyên về năng lượng xanh.
- Không đánh thuế tiền thu nhập từ nước ngoài.
- Công dân Mỹ cư ngụ ở nước ngoài miễn phải khai thuế ở Mỹ.

NĐT

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP)).

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

■ Thời trang luôn biến đổi, xu hướng hiện đại chuộng sự thoải mái, linh hoạt mới lạ. **Kiểu đầm và áo bất đối xứng asymmetry** trở lại từ viễn đằm váy xéo, áo và cổ áo lệch vai. Style này nhấn nhá nổi bật đường nét cơ thể, và luôn có chút phá cách thú vị, hợp cho dịp đi chơi, party.

■ **Họa tiết động vật animal print** xuất hiện trên mọi món đồ từ túi xách, giày, đến váy. Lựa chọn tuyệt để thêm chút gia vị cho phong cách thường ngày. Váy họa tiết da báo, áo len dáng ôm, bốt cao cổ nổi bật mà vẫn thanh lịch khi đi tiệc.

■ **Đồ thể thao activewear** giờ có rất nhiều biến cách mà không phải mặc để đi gym. Được thiết kế mới lạ, phong cách để mặc casual ra ngoài. Đồ activewear fashion rất thời trang là sự pha trộn độc đáo giữa phong cách thoải mái và sang đẹp, có thể mang cùng giày cao gót hay túi xách đẹp. Lựa chọn thú vị cho sự linh hoạt nhiều dịp trong ngày.

■ **Phong cách tiện dụng Utility** như chân váy cargo hay quần túi hộp vẫn được ưa chuộng, màu sắc trung tính tinh tế dễ mặc với mọi dịp. Dù là một quần cargo với áo thun đơn giản và giày sneaker, hay áo khoác denim, váy cargo và đôi boot cũng rất mang phong cách casual-chic.

■ **Da lộn** chiếm ưu thế trên blazer và váy. Áo và đầm cũng bớt đi những kiểu có dây. Mùa lạnh phối áo blazer da lộn, váy midi và boot nhìn hiện đại.

■ Xu hướng **váy lai quần skant** là sự kết hợp giữa váy và quần mặc như quần nhưng nhìn giống váy, hứa hẹn là một phong cách mới lạ. Không cần nhiều trang phục chồng chéo, skant mặc gọn mà vẫn phong cách. Hợp cho style phá cách, mang với sneaker hay ankle boots vẫn đẹp.

San Phi tên thật là

NGUYỄN THỊ LỆ THU,

sinh năm 1994.

Tốt nghiệp ngành Ngọc Học, sống và làm việc tại Sài Gòn.

San Phi là một nhà thơ trẻ. Cô mới bắt đầu làm thơ năm 2022. Thơ San Phi được đăng trên nhiều trang mạng ở trong nước và hải ngoại. Là nhà thơ trẻ, San Phi viết những bài thơ thật đẹp về tình yêu. Cô muốn làm mới thơ mình bằng những hình ảnh đan xen, với ngôn ngữ thơ táo bạo. Phần nào cô đã thành công, nhưng còn chờ thời gian chắt lọc để hoàn hảo hơn. Thơ San Phi như trong những bài giới thiệu sau đây đã mang lại cho người đọc những cảm xúc trong sáng.

ngủ sao còn mơ thấy ba

*Là nét thẳng hay đường cong
Ai cho con hỏi. bụi hồng. đã trôi
Ai cho con gọi Ba ơi
Ai lau mắt ướt đang rơi hàng hàng*

*Ánh chiều đã khuất. trăng non
Khi cây già cõi tuổi mòn mỗi qua
Ba ơi! sao Ba vội xa?
Bỏ lại ký ức, con và thời gian*

*Đóa hương trầm bay. Giăng giăng
Ngàn ngàn biển lộ đã làn khói cay
Làm sao tâm con tịnh đây
Ba ơi! tay nhỏ lạc loài chênh chao*

*Nhắm mắt. Nhìn lên trời cao
Vầng dương tỏa sáng?
Đi vào trong mơ
Ba ơi! con vẫn còn thơ
Con gào con khóc để chờ yêu thương*

*Con thêm nghe tiếng bước chân
Thêm lời răn dạy bước đường chưa qua
Hôm qua, còn nắm tay Ba
Mà nay di ảnh đã nhòa khói hương*

hóa kiếp

Ta thấy nắng đang hấp hối
Sao rong chơi cõi lớp áo lộ ngực trần
Hơi thở cầm mình đã tan sau khúc đêm

Ta hái khuya tưởng chừng như không lặn
Khóa chặt tháng ngày đã khuyết
Ném đường mơ vào lãng quên

Ta gỡ từng khúc mây chiếc bàn tay run
Hỏi bóng ta vay chút màu hương cũ
Hứng cánh sương đang rơi vội
Tuổi vào thời gian

Nhiệm màu trở xanh
Hóa kiếp
Nắng sớm rơi xuống đất
Mọc linh diệu vàng hương ...

em muốn, nín thời gian

Em muốn, nín thời gian
Khi tiếng thì thầm của đêm, ghì ôm lấy màn sương
còn lẳng đọng
Khi mỗi sớm mai, vết hằn lên mắt môi và ánh bạc
Đôi tay anh gầy
Loạng choạng bước đi

Em muốn, nín thời gian
Cho nụ môi thơm dài miên man bất tận
Đôi thơ...thêm yêu nét viền đường trăng cổ tích
Mặt ước thế gian cho một cuộc tình
Hơi thở, nụ cười, ủ thơm choàng ươm hạt mầm bất
diệt trong ta

Nỗi sợ nào bằng ...
Hai mươi bốn giờ vẫn cứ trôi
Năm - tháng
nhớ
quên
Em lục tìm em trong anh
Anh nhìn em
Và [...]
Em biết phải sống sao?

dầm trong em

Làm sao anh nghe được
Tiếng khóc của sương đêm
Nhỏ tàng non đắm ướt
Ngập tràn một dòng sông

Làm sao anh hiểu được
Nỗi ngậm ngùi của trăng
Khi cánh mây tách lối
Làm ngọn thủy triều dâng

Làm sao anh thấy được
Em nhạt xác hoa rơi
Mùa anh đang nắng ấm
Em tuyết giăng kín trời

Làm sao anh biết được
Dầm xước sâu thật sâu
Mưa dốc tình trơn trượt
Trách. tại bởi mùa ngâu

Làm sao anh nhận ra
Nỗi nhớ anh diết da
Một thoáng thơ người động
Giám bắt trái tim ta.

thiên qua kẽ gió

Ta tìm thức mặt trời ngày và đêm vuốt ve da thịt
Luồng năng lượng mới sinh sôi
Ta đi tìm bóng trăng
Giếng trong veo ôm trọn, nhưng chẳng thể chạm vào

Ta hứng nắng
Những ngọn cây xanh trên đất hiểu mặc nhiên
Ta ngu ngơ ôm mảnh tình băng cứng tê
Những mầm thơ mọc đại trên trang sách lặng nhìn

Giấc mơ tỉnh thức
Theo thời gian khắc dấu
Rót cốc tình ta uống cạn mình ta say
Lời yêu thương trắng lưỡi liềm

Ta vượt qua gió tựa vào sương
Mong manh
Yếu lòng
Nhật bóng qua kẽ thời gian

Ngàn lời Tạ Ơn

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

Hòa thức dậy lúc 5 giờ sáng sau giấc ngủ ngắn, căn phòng bệnh viện màu trắng ngà dưới ánh đèn vàng vọt buồn thiu, bên ngoài trời phẳng phất cái lạnh đầu đông, dù mùa đông Seattle không nhiều tuyết tái tê như những nơi miền Đông Bắc nước Mỹ.

Hòa vẫn thường ngủ ít và dậy sớm, có lẽ bệnh nhân nào cũng thế, nằm trong bệnh viện khác khoảng lo âu lại thêm y tá thường xuyên ra vào.

Hòa rời khỏi giường, đi dạo khu hành lang cho đầu óc khỏi suy nghĩ rồi lại khóc. Các phòng bệnh đều đóng kín, mỗi bệnh nhân là một thế giới riêng, đau buồn riêng. Cuối hành lang có vài cô y tá tất bật qua lại, ghé vào phòng nào đó thăm bệnh nhân.

Hòa dừng lại nơi bức tường giữa hành lang, ngắm một bức tranh phong cảnh thật to, màu sắc không rực rỡ mà cũng chẳng ảm đạm, nhưng toát lên sự an

binh. Phải chăng những người bệnh, nhất là trong khoa Cancer này, cần lắm một sự tĩnh lặng tâm hồn? Hòa chậm rãi tận hưởng từng chi tiết của bức tranh, thầm cảm ơn người họa sĩ, rồi rút chiếc iPhone từ trong túi áo để chụp bức tranh, chút nữa sẽ để lên facebook cho những người thân, bạn bè xem, là cách thông báo tình hình sức khỏe, cho mọi người biết Hòa vẫn mạnh mẽ đối diện với bệnh hoạn và cũng là cách Hòa giết thì giờ buồn tẻ nằm trên giường bệnh.

Hòa nghĩ đến Hải, giờ này anh đã thức dậy, chuẩn bị bữa sáng cho 3 bố con, (dù hai con trai đã lớn: Ben đã vào Đại Học, còn Bi vừa xong lớp 12), rồi sau đó anh sẽ đi làm. Nghĩ tới đó, Hòa không muốn gọi phone phiên chồng, dù chỉ là để nói “good morning” như hai vợ chồng vẫn dành cho nhau mỗi buổi sáng. Một chút chạnh lòng tủi thân, hai vợ chồng bỗng ngăn chia khoảng cách, cảnh đời thường kia, chồng con kia, giờ đây không có Hòa bên cạnh.

Chiếc phone báo có tin nhắn. Hòa giật mình, sao lại thần giao cách cảm thế này, đó là text của Hải: “*Đêm qua em ngủ ngon không? Anh đang chiên trứng, còn Ben và Bi đang nướng bánh mì, pha cà phê. Em nhớ ăn uống đầy đủ thức ăn của bệnh viện nhé, chiều nay*

tan sở anh sẽ đến, chúng ta lại cầu mong có tin tốt đẹp, nhiều hy vọng, em nhỉ!”

Hòa đọc đoạn text mấy lần, buổi sáng bận rộn chồng vẫn nghĩ đến mình, Hòa mỉm cười đi bộ về phòng, rồi nhắn Hải: “*Good morning, chồng của em đi làm vui nhé, hẹn gặp anh*”. Xong Hòa tự nhủ mình: “*Ta hãy vui vì còn tình yêu của chồng và của hai con*”.

Trời tháng Mười Một còn mờ tối, Hòa nằm xuống giường, không ngủ tiếp được, lại nghĩ về Hải, về quãng thời gian hơn 30 năm qua.

o O o

Năm 1989, Hòa ở tuổi 16, Hải tuổi 19, gặp nhau tại trại tỵ nạn Phanat Nikhom. Tuổi trẻ vui tươi, cùng sinh hoạt

trong nhóm Hướng Đạo của trại, với những gặp gỡ hàng ngày, Hòa và Hải nảy sinh tình yêu. Hai mảnh đời tỵ nạn, hai trái tim rung động, hòa nhịp và lớn lên từng ngày ở đất tạm dung.

Ở trại được 3 năm, kết quả Thanh Lọc không may mắn, Hải được văn phòng Cao Ủy gọi lên, thông báo giấy tờ ODP của gia đình Hải ở Việt Nam đã được phái đoàn Mỹ phỏng vấn, và khuyên Hải về đi với gia đình. Hải rủ Hòa cùng về và hứa sẽ đi Mỹ rồi quay về cưới Hòa. Tin vào tình yêu, Hòa và Hải hồi hương vào tháng 10 năm 1992. Đầu năm 1993, Hải ra nhà Hòa để xin phép chính thức cho hai đứa quen nhau. Tháng 10 năm 1993 Hải đi Mỹ, và giữ lời hứa, tháng 6 năm 1994, quay về Việt

Nam cưới Hòa.

Đám cưới xong, Hải bay lại Mỹ, Hòa từ Quảng Nam về Bến Tre làm dâu ở với mẹ của Hải (Ba của Hải đi Mỹ từ ngày 30/4/1975, rồi có gia đình mới, nên chỉ bảo lãnh các anh chị em của Hải, sau này có quốc tịch, Hải đã bảo lãnh mẹ qua). Gần 5 năm đợi chờ, làm dâu vắng bóng chồng, cũng đến ngày Hòa thỏa niềm khát khao đến Mỹ cuối năm 1999.

Hai vợ chồng bắt đầu cuộc sống trên đất mới. Hải làm cho hãng bánh ở Seattle là Franz Bakery, rồi qua làm manager tiệm Car Wash kiêm thợ điện, cộng thêm mày mò tự học, cuối cùng Hải làm cho hãng Jamco-America với vai trò một mechanic về điện tử lắp ráp và là vendors tại hãng Boeing, chuyên về điện cho bếp và phòng vệ sinh trên máy bay.

Hòa lúc mới qua, làm cho hãng Mackie Design sản xuất Speakers, Amplifier nhạc cụ, sau đó nghỉ làm, sinh liên tiếp hai con, rồi học và mở tiệm làm Nails.

Cuộc sống trôi nhanh, có đủ buồn vui, nhưng Hòa Hải hạnh phúc với những gì mình có, công việc ổn định, hai con trai bước vào tuổi trưởng thành, cứ ngỡ những ngày sắp đến là bận bịu niềm vui khi các con ra trường, lập gia đình, hai vợ chồng nghỉ hưu, du lịch khắp nước

Hòa-Hải khi còn ở trại tỵ nạn Panatnikhom, Thailand.

Mỹ và Canada.

Bỗng vào giữa tháng 5/2022, Hòa cảm thấy cơ thể mệt mỏi, lúc nào cũng buồn ngủ, miệng bị lở loét, chẳng muốn ăn uống gì. Tuy nhiên, Hòa không sốt, ho, không đau cổ đau họng, không bị sụt cân bất thường. Hòa lấy hẹn bác sĩ gia đình nhưng phải đợi hơn 2 tuần, Hòa bèn qua Virginia Mason Clinic, họ thử Covid, khám bệnh nhưng không có kết luận nào. Một tuần sau, các triệu chứng biến mất, trở lại bình thường, rồi đến ngày hẹn bác sĩ, qua một số xét nghiệm máu, Hòa nhận kết quả bị Ung Thư Bạch Huyết Cầu (Leukemia).

Trở về nhà, Hòa như người mất hồn, không muốn kể cho Hải vì biết Hải yếu đuối, dễ cảm

xúc và cũng chưa muốn kể cho bất cứ người thân nào. Hòa vào phòng, gọi cho cô bạn thân ở Texas để tâm sự, vừa dứt phone thì Hải chạy vào, run rẩy:

- Em bị Leukemia thật sao, hôm nay tự dưng anh cảm thấy bồn chồn, xin nghỉ làm về sớm, đã nghe em nói tất cả, có đúng không em, có thật không em?

Hòa lặng người, khẽ gật đầu, Hải bật khóc, Hòa cũng òa khóc theo, cứ thế hai vợ chồng ôm nhau khóc suốt buổi chiều.

Bác sĩ gia đình của Hòa là nữ, người Việt Nam, đã gửi Hòa tới chuyên khoa ung thư trong bệnh viện Swedish ở Seattle. Theo phác đồ điều trị, Hòa sẽ phải hóa trị, xạ trị, rồi sẽ ghép tủy khi tìm được

tủy phù hợp.

Hòa được hóa trị từ tháng 6/2022, tóc rụng xác xơ, may mắn cơ thể Hòa không bị phản ứng mạnh, tuy có mệt mỏi. Thời gian này Hòa được về nhà, chỉ đến bệnh viện theo lịch hóa trị.

Được rời khỏi căn phòng buồn chán của bệnh viện, trở về nhà dù chỉ là tạm thời, dù căn bệnh vẫn ở trong người mà Hòa đã vui mừng lắm. Những ngày này Hòa ở bên chồng con, sống cuộc đời thường, mới thấy những điều bình thường quý giá biết bao. Hòa đã nấu các món ngon mà chồng con yêu thích với tất cả chăm chút yêu thương. Hòa đội tóc giả đi chợ, theo chồng ra phố, cuộc sống đẹp làm sao. Hòa tận hưởng những giây

Hòa-Hải và KimLoan gặp nhau tại Seattle, USA tháng 8 2018.

Yang, chàng trai đã hiến
tủy cứu Hòa.

phút này như trong một
giấc mơ, nhưng lúc trở
về thực tế Hòa nghĩ cuộc
sống đẹp thế kia rồi đây
sẽ không có Hòa, lại đau
đớn khóc thầm.

Sau 6 tháng hóa trị suôn
sẻ, Hòa giả từ chồng
con trở vào bệnh viện, bác
sĩ bảo Hòa không cần
xạ trị, và bắt đầu tìm
tủy thích hợp để ghép
tủy. Các anh chị ruột
của Hòa sẵn sàng hiến
tủy, dù có thành công
hay không đều là những
thử thách gay go, Hòa
vẫn vui mừng chờ đợi.
Nhưng khi thử nghiệm
tủy có lẽ do các anh chị
đều lớn tuổi, nên mức
độ thích ứng khá thấp.
Giấc mộng ghép tủy của

các anh chị không thành,
Hòa thất vọng, xong lại
câu nguyện Thiên Chúa
và hy vọng vào tấm lòng
tha nhân.

o O o

Cô y tá bước đến bên
giường Hòa, vui vẻ:

- Good morning, cô đang
mơ mộng gì thế, tôi vào
mà cô cũng không biết.

- Oh, tôi xin lỗi! Cô biết
rồi đấy, nằm ở bệnh viện
dài lâu thế này, thời
gian... bao la, nên tôi
hay nhớ về quá khứ,
những kỷ niệm thật đẹp
từ tuổi thanh xuân, như
lời khuyên của bác sĩ.

- Vậy hôm nay cô đang
hồi tưởng đến đoạn nào?

- Tôi vừa ôn lại con đường

tình yêu của vợ chồng tôi,
lên thác xuống ghềnh
nhưng chúng tôi vẫn yêu
thương nhau.

Cô y tá lấy máu, đo huyết
áp, vừa xong thì cô y tá
khác mang vào khay
breakfast. Hòa đón lấy,
ăn thật ngon, rồi cơn
buồn ngủ ập đến, có lẽ
do sáng nay đã thức dậy
sớm.

Hòa tỉnh giấc khi nghe
tiếng nói của Hải trong
phòng, đang dặn dò con
trai điều gì đó qua phone,
Hòa ngơ ngác:

- Ủa, sao anh lại đến
thăm em giờ này?

Hải không giấu được
niềm vui trên khuôn
mặt:

- Bệnh viện vừa báo tin,
đã tìm được tủy cho em
rồi, anh đến đây làm
thủ tục, em sẽ được
ghép tủy vào tháng
1/2023 tại University
Of Washington Medical
Hospital.

Hòa reo lên sung sướng
mà nước mắt trào ra:

- Tạ ơn Chúa, tạ ơn người
hiến tủy. Em tưởng mình
đang mơ.

- Ngẫu nhiên mùa Tạ Ôn
đang đến. Đây là món
quà mùa Thanksgiving
cho em đó.

Vài ngày sau Hòa bị hôn
mê, hôm ấy mở mắt ra
Hòa ngạc nhiên thấy các
bác sĩ, y tá, và Hải cùng
vỗ tay reo mừng. Sau khi
được kiểm tra mọi thứ,
các bác sĩ, y tá, ra khỏi
phòng để hai vợ chồng

trò chuyện. Hải nói trong nước mắt:

- Mừng quá, em đã tỉnh lại, sau cơn hôn mê sâu.

- Thật ư? Nào em có biết!

- Máy bữa đó, anh và hai con chỉ biết nhìn em qua ô cửa kính, em nằm bất động trên giường, toàn thân phủ kín măt bởi bộ đồ vô trùng. Em ơi, trong lúc tuyệt vọng, anh đã xin Chúa và Mẹ Maria, cho em tỉnh lại để được ghép tử, anh nguyện sẽ rửa tội theo Đạo như em hằng ước mong.

Cảm nhận được tình yêu của chồng, Hòa khóc lặng lẽ, nắm chặt tay Hải. Gia đình Hòa có Đạo Công Giáo, còn Hải không có Đạo, lúc hai người từ trại tỵ nạn về Việt Nam, rồi Hải lo giấy tờ đi định cư theo ba, rồi về cưới Hòa, mọi thứ diễn ra gấp gáp nên Hải chưa vào Đạo.

Sau này Hòa qua Mỹ, lại có hàng trăm lý do khác để điều ấy chưa xảy ra, Hải nói:

- Đạo nào cũng tốt, phải không em, gia đình chúng ta vẫn sống tốt đẹp và hạnh phúc đấy thôi!

Giờ đây, giữa cơn sinh tử của vợ, Hải đã mở lòng xin được làm con Thiên Chúa, chẳng phải ước mơ của Hòa đã thành sự thật rồi sao?

Hòa nhìn chồng, dịu dàng:

- Chúa đã nhận lời nài van của anh rồi đấy, vậy là hai vợ chồng mình đều được Ôn, mùa Tạ Ôn này. Chúng ta tiếp tục cầu nguyện, cho em ghép tử may mắn, để dự lễ Rửa Tội của anh chứ.

Cuộc ghép tử thành công, nhưng 3 tháng tiếp theo là thời gian Hòa ngỡ như mình “chết

còn sống hơn”. Tháng đầu tiên, các triệu chứng “side effects” ập đến trong kinh hoàng. Hòa bị tiêu chảy trầm trọng, liên tục, kiệt sức, không lết nổi vào washroom, các y tá phải mang tã cho Hòa, và để sẵn cái “bô” ngay dưới gầm giường. Miệng Hòa bị lở loét đau đớn, bác sĩ cho thông ống vào thực quản để tiếp thức ăn vào cơ thể Hòa. Hai tháng sau, tình hình khả quan hơn, các triệu chứng bớt dần, sức khỏe Hòa hồi phục, được về nhà.

Mới đây, bệnh viện cho biết thông tin của người hiến tử. Đó là một chàng trai, last name Yang, 29 tuổi, người Mỹ gốc Đài Loan, sinh ra lớn lên và học Đại Học Michigan, yêu thích chạy marathon, hiện đang làm việc ở Chicago. Vợ chồng Hòa mừng rỡ, liên

Hòa-Hải và KimLoan tái ngộ
tại Sylvan Lake, Canada
tháng 8/2024.

lạc với Yang qua email.

Khi đọc mail, biết tủy của mình đã cứu Hòa, Yang email trả lời đầy phấn khích, chung vui với Hòa.

Sau đây là phần nói chuyện Facetime giữa Hòa Hải và Yang:

- Yang ơi, bạn còn trẻ, sao lại có ý tưởng hiến tủy cho người bệnh, và điều đó xảy ra từ khi nào?

- Khi tôi còn học ở Đại Học Michigan, lúc ấy năm 2011, tôi cũng ... ham vui, ghi danh vào nhóm “sẵn sàng hiến máu, hiến tủy” theo lời kêu gọi của trường Đại Học.

- Rồi sao nữa?

- Rồi tôi được gọi lên làm các xét nghiệm, máu, tủy, DNA ... đủ thứ, để họ lưu trữ trong hồ sơ. Thời gian trôi qua, đôi lúc tôi cũng quên chuyện mình đã ghi danh hiến máu, tủy. Rồi đến một ngày cuối năm 2022, tôi được một cú phone từ bệnh viện, cho biết rằng, có một phụ nữ ở Seattle đang bị Leukemia, có tủy trùng hợp với tôi, vậy tôi còn muốn tặng tủy không?

- Trời đất! Vậy là hơn 10 năm sau mới tìm được người phù hợp tủy cao nhất, và bạn vẫn còn... ham vui, mặc dù có thể đổi ý?

- Thú thật với cô, ai cũng có một thời tuổi trẻ hăng say, sôi nổi. Nhưng nay tôi đã... già hơn xưa rồi nhé. Dĩ nhiên, chẳng có một cam kết nào, nhưng

tôi không thấy có lý do gì để “say No” khi có người đang rất cần mình, trong khả năng của mình.

- Yang ơi, tôi không biết nói gì hơn, chỉ xin được gọi bạn là ân nhân của gia đình tôi. Một điều tuyệt vời của cuộc đời bạn tặng cho tôi, là lòng tốt của bạn đó.

- Cô đừng nghĩ ngợi nhiều, tôi cũng sung sướng khi biết việc làm của mình thật sự ý nghĩa. Sau cuộc facetime vui vẻ, Hòa nói với chồng:

- Ôi, Yang dễ thương hơn trong hình anh nhí, nói chuyện thân thiện, hiền lành. Ước gì mình có con gái và Yang còn độc thân, nhất định em phải bắt cóc Yang làm rể á!

- Thôi đi cô nương, thà cứ để Yang làm ân nhân cả đời, chớ làm rể, lỡ khi vợ chồng nó “cơm không lành canh không ngọt” đem nhau ra tòa... ly dị thì em mất rể mất cả ân nhân nữa đó.

- Xí, anh chỉ giỏi suy diễn tào lao. Vì quý mến Yang nên em mơ cho vui, chớ nhìn hình Yang với vợ mới cưới, họ thật đẹp đôi.

Đến nay, mối liên lạc giữa gia đình Hòa Hải và Yang đang trở nên gần gũi. Vợ chồng Yang sẽ qua Seattle chơi vì có bạn bè ở đây, Hòa Hải sẽ đón vợ chồng Yang về nhà. Hòa cũng mong có dịp bay qua Chicago thăm gia đình Yang.

Trong lần đi tái khám

mới nhất, bác sĩ đã chúc mừng Hòa:

- Trong người cô, không còn chút máu nào của cô nữa, mà hoàn toàn là máu mới, máu của Yang!

Chiều nay đứng trong bếp nấu cơm, chờ chồng con về nhà, Hòa thấy mình hạnh phúc khi lại làm chủ căn bếp ấm cúng mà trong cơn bệnh hoạn Hòa đã rất nhớ. Cái bàn ăn với những bữa cơm quây quần, chỉ sợ không còn dịp quay về và bếp sẽ vắng đi người vợ, người mẹ quạnh hiu làm sao.

Hòa ngắm mảnh vườn sau nhà với một cõi lòng tràn đầy Tri Ân.

Không phải đợi đến mùa Thanksgiving, mà gần 2 năm nay, kể từ khi được thay tủy, là từng ngày Hòa dâng lên ngàn lời Tạ On.

Tạ ơn Thiên Chúa đã cho Hòa sức mạnh, vững vàng cây trôn trong cơn nguy khốn của căn bệnh ngặt nghèo.

Tạ ơn nước Mỹ đã cứu đời Hòa 2 lần, lần đầu đưa Hòa ra khỏi nước Việt Nam Cộng Sản, cho Hòa đời sống tự do dân chủ, và bây giờ với nền Khoa Học Y Khoa tân tiến cho Hòa được cứu chữa trong những điều kiện tốt nhất nơi bệnh viện.

Tạ ơn Hải, tình yêu của anh vẫn như lời tuyên hứa trước bàn thờ Chúa trong lễ Hôn Phối, “*khi thịnh vượng cũng như*

lúc gian nan, khi bệnh hoạn cũng như lúc mạnh khỏe, để yêu thương và tôn trọng em mọi ngày suốt đời anh”.

Tạ ơn các con, gia đình hai bên, các bạn bè thân quen luôn theo dõi từng bước trong cuộc “chiến đấu” sống còn của Hòa.

Tạ ơn Yang, một người không quen biết, được sinh ra, lớn lên và được giáo dục trong xã hội nhân bản Mỹ Quốc, đã làm điều tốt lành hiến tủy cứu Hòa qua cơn bạo bệnh.

Dẫu chỉ mới 2 năm sống với tủy mới, máu mới, hành trình phía trước chưa thể nói được điều gì, Hòa vẫn lạc quan tin tưởng, sẽ đến ngày bác sĩ gọi Hòa là “Cancer Survivor”.

Còn bây giờ, mỗi ngày Hòa tận hưởng cuộc sống, chăm lo cho chồng, con từng miếng ăn giấc ngủ, ngắm vườn tược sau nhà, nghe chim hót buổi sáng, ngắm hoàng hôn chiều buông, cả nhà cùng đi dạo, road trips, leo núi hòa mình với thiên nhiên, những điều đơn giản mà trước đây quay cuồng với cuộc mưu sinh Hòa chưa cảm nhận được.

Tạ On cuộc đời!

Hòa trân trọng từng hơi thở từng ngày với tâm tình của Ngàn Lời Tạ On.

KL

EDMONTON, THÁNG 11/2024

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Trái đất của chúng ta tròn quay, đầu hơi dẹp, chia làm hai, bằng đường xích đạo (tưởng tượng). Phía trên, Bắc bán cầu, phía dưới Nam bán cầu.

Thời tiết đối nghịch nhau! Tháng Mười Hai, Một và Hai, Bắc bán cầu trời sắp sang Đông, lạnh quéo râu hè!

Nam bán cầu, Miệt Dưới (Down Under) là nước Úc, đang vào mùa Hè rực nắng! 8 giờ đêm trời vẫn còn sáng bùng.

Quê mình khác, quê người khác. Khác từ chuyện ăn đến chuyện học. Ở Úc, niên học bắt đầu từ tháng Giêng và chấm dứt vào tháng Chạp. Học như điên, học suốt 12 tháng hay sao? Đâu có! Học trò Úc cũng có nghỉ, nhưng không nghỉ Hè một lèo, suốt 3 tháng, từ tháng Sáu cho tới tháng Chín như ở quê mình đâu.

Một niên học của học trò Úc có 4 học kỳ; có 4 lần nghỉ, mỗi lần 2 tuần cho nó phè!

1. Ngày khai trường: Học kỳ 1 bắt đầu vào ngày 29 tháng 1 năm 2024.
2. Nghỉ lễ mùa thu: Từ ngày 29 tháng 3 đến ngày 14 tháng 4.

3. Nghỉ lễ mùa đông: Từ ngày 29 tháng 6 đến ngày 14 tháng 7.

3. Nghỉ lễ mùa xuân: Từ ngày 21 tháng 9 đến ngày 6 tháng 10.

4. Nghỉ hè: Bắt đầu từ ngày 20 tháng 12.

Các kỳ thi thường diễn ra vào cuối mỗi học kỳ, vào tháng 6 và tháng 11.

Schoolies là một sự kiện truyền thống ở Úc, diễn ra vào cuối năm học dành cho học sinh lớp 12 ăn mừng việc hoàn thành chương trình học phổ thông với các hoạt động vui chơi, giải trí tại các địa điểm du lịch nổi tiếng.

So với kỳ nghỉ mùa Xuân, mùa Thu, mùa Đông, nghỉ Hè, cuối niên học, từ thứ Tư 20 tháng Chạp năm 2024 tới Chủ Nhật 29 tháng Giêng năm 2025 là dài nhứt.

Ồi nhớ xưa quê mình chỉ hai mùa mưa nắng. Hết nắng rồi mưa; hết mưa rồi nắng. Đôi khi chỉ trong một ngày lại nắng sớm mưa chiều. Còn bữa nào, mưa trong bình minh đó là những ngày bão rớt. Nơi mình sanh ra, rồi lớn lên, ở riết quen không còn để ý nữa. Chỉ đến khi xa rồi, mất rồi mới tha thiết nhớ làm sao?

Xin đừng cầm đầu, nhắm mắt, nhắm mũi theo Thanh Tịnh “Hàng năm cứ vào cuối Thu, lá ngoài đường rụng nhiều và trên không có những đám mây bàng bạc, lòng tôi lại náo nức những kỷ niệm hoang mang của buổi tựu trường...” chỉ có trong văn thơ của miền Bắc. Dầu vậy, bất cứ đứa học trò trai hoặc gái của quê mình, của tui một thời thơ ấu, ai ai cũng thuộc lòng bài này hết ráo!

Mùa bãi trường của quê nhà, của Việt Nam chịu ảnh hưởng từ hệ thống giáo dục của Pháp, bao gồm cả lịch học và các kỳ nghỉ.

Tui nhớ năm 1975, ngày 30 tháng Tư ve trong vườn Bồ rô, tức Vườn Tao Đàn chưa kêu inh ỏi thì xe tăng CSBV đã vào tới Sài Gòn. Và tiếng hát Thanh Tuyền với bản nhạc Nỗi buồn hoa phượng của Thanh Sơn

Phượng tím - NGUỒN FAST GROWING TREE

chưa kịp trổ lên đã lụi tắt.

Tui lưu lạc; tui tha hương. Nước Úc ít thấy Phượng hồng. Mùa này đây Phượng tím! Nổi tiếng nhất là mùa hoa Phượng tím, Jacaranda, ở Grafton, cách Sydney khoảng 612 km về hướng Bắc mất khoảng 6 giờ 30 phút lái xe. Grafton được thành lập vào năm 1851 và phát triển mạnh mẽ nhờ vào ngành công nghiệp gỗ và nông nghiệp.

Hoa Jacaranda người Việt mình gọi là Phượng tím. Hoa Jacaranda có nguồn gốc từ Nam Mỹ, từ Brazil và Argentina. Những nhà thực vật học và những người định cư châu Âu mang Jacaranda đến Úc vào cuối thế kỷ 19 và đầu thế kỷ 20. Cây này nhanh chóng thích nghi với khí hậu ẩm áp của Úc và trở thành một phần không thể thiếu của cảnh quan đô thị ở nhiều thành phố, bao gồm cả Grafton.

Hoa Jacaranda thường bắt đầu nở vào giữa tháng 10 và kéo dài đến đầu tháng 11 ở miền Đông nước Úc, bao gồm cả Grafton, là thời điểm cuối mùa xuân.

Thời gian này, các con đường và công viên của thành phố được bao phủ bởi sắc tím rực rỡ của hoa Jacaranda, hoa nở biến các

con đường của thành phố thành một biển màu tím rực rỡ.

Lễ hội Jacaranda ở Grafton năm 2024 diễn ra từ ngày 25 tháng 10 đến ngày 3 tháng 11. Lễ hội kéo dài 10 ngày. Cuộc diễu hành Hoa Jacaranda, nơi trung tâm thành phố được trang trí rực rỡ với sắc tím của hoa Jacaranda.

Đêm nay tui nhớ quê nhà. Tui nhớ vài năm đi dạy ngắn ngủi của tui trước khi CSBV chiếm được Miền Nam, tui lúi húi làm thơ:

Em cả quyết: “Không thương mùa Hạ!”

Mùa Hạ buồn ta phải xa nhau,

Bãi trường mà ... anh, em nghỉ dạy,

Đang yêu mà... xa chút cũng đau.

Em cả quyết: “Không thương mùa Hạ!”

Chỉ thương Thu... sớm buổi tựu trường;

Gặp lại anh nghe chừng lâu lắm,

Ba tháng là ba năm nhớ thương.

Em cả quyết: “Không thương mùa Hạ!”

Đi dạy hoài khổ phải xa anh;

Hội đồng giáo sư mình đối diện,

Chạm chân cười...hiệu trưởng thao thao.

Em cả quyết: “Không thương mùa Hạ!”

Giữ tình ta bí mật nghe anh!

Học trò biết đồn; em mắc cỡ,

Thế như mình không được yêu nhau.

Mùa Hạ đó, tụi mình mất nước,

Lẳng lẳng mình anh biển bão giông;

Mùa hạ đó mất anh mãi mãi

Nát lòng em mùa hạ biết không?

Xa anh, qua bao mùa Hạ đỏ,

Phượng rơi rơi máu nhỏ tim mình,

Quê người đó có mùa Hạ tím

Jacaranda bằng lăng tím chữ tình.

Em giữ cho em mùa Hạ đỏ,

Mất lệ khóc người; khóc tình ta;

Anh giữ cho anh mùa Hạ tím,

Của người; đâu phải của em đâu?!

Grafton jacaranda festival

DXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỢ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Tinh thần lạc quan

Khoảng những năm 1970. Hội nhà văn Liên Xô tổ chức hội thảo về ‘Tinh thần lạc quan của văn học Xô Viết’.

Diễn giả trình bày tham luận chính.

- Xin mời câu hỏi!

Một cánh tay giơ lên:

- Xin hỏi diễn giả, Byron (George Gordon Noel Byron, Nam tước Byron thứ 6 - nhà thơ lãng mạn nước Anh, thường được gọi là Lord Byron) có giỏi không?

- Tất nhiên rồi, ông ta là thiên tài. Nhưng tôi ko hiểu có liên quan gì?

- Xin chờ một chút. Tôi xin hỏi tiếp, Byron có giàu ko?

- Rất giàu, ông là quý tộc danh giá...

- Thế ông ta có đẹp trai ko?

- Ô, rất đẹp. Các cô gái chỉ ước được ông để mắt đến. Nhưng tôi ko hiểu có liên quan gì ở đây?

- Liên quan thế này. Byron giỏi, giàu và đẹp trai, và ông bị quan. Còn ông thì bất tài, nghèo mạt và xấu xí, thì đi chém về tinh thần lạc quan!

(GHI CHÉP CỦA S. DOVLATOV)

Việt Nam thăng hạng trong BXH các quốc gia hạnh phúc nhất thế giới

24

☎ 0889 24 24 24
✉ vtv24hotline@gmail.com

VTV digital

NGUỒN HÌNH: FACEBOOK VTV24

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Alice Ball

Nhà hóa học người Mỹ - Alice Ball (sinh ngày 24-7-1892 tại Seattle, Washington) là người phụ nữ đầu tiên nhận bằng thạc sĩ từ Cao đẳng Hawaii (nay được gọi là Đại học Hawai'i) và giảng dạy hóa học tại đó.

Trong luận văn thạc sĩ của mình, cô đã nghiên cứu thành phần hóa học của cây kava (Piper methysticum), một loại thảo mộc được sử dụng rộng rãi với tác dụng an thần và làm dịu cơn đau. Công trình này đã thu hút Harry T. Hollmann (trợ lý phẫu thuật tại Bệnh viện Kalihi ở Hawai'i), ông đã mời Ball vào nhóm nghiên cứu của ông về phương pháp điều trị bệnh phong (một bệnh nhiễm trùng

măn tính do vi khuẩn có thể dẫn đến tổn thương da và tổn thương thần kinh). Vào thời điểm đó, các bệnh nhân phong người Mỹ thường được đưa đến một khu biệt lập ở Hawaii nhằm ngăn chặn sự lây lan cho cộng đồng. Không chỉ tại Mỹ, căn bệnh này đã gây khổ đau, sự kỳ thị cho hàng triệu người trên khắp thế giới.

Năm 1915, Ball đã thành công điều chế lại phương thuốc cũ, tạo ra loại thuốc điều trị hiệu quả đầu tiên cho những người mắc bệnh phong mà không gây ra tình trạng áp xe trên da hoặc các tác dụng phụ không mong muốn khác. Năm 1916, Ball qua đời một cách đột ngột sau khi gặp biến chứng do hít phải khí clo trong một tai nạn giảng dạy ở phòng thí nghiệm, cô chỉ mới 24 tuổi và chưa công bố những thành quả nghiên cứu của mình.

Arthur Dean – một người bạn đồng nghiệp của Ball và là hiệu trưởng của Đại học Hawai'i – đã công bố kết quả nghiên cứu của Ball, khẳng định đây là công lao nghiên cứu của riêng ông, còn đặt tên là “Phương pháp Dean”. Hollmann không cho phép điều đó xảy ra, năm 1922, ông xuất bản một bài báo đề cập đến các nghiên cứu của Ball. Ông nêu rõ Ball mới là người đầu tiên điều chế thành công loại thuốc tiêm chữa bệnh phong thay vì Dean.

Phương pháp của Ball rất thành công: đến năm 1918, 78 người mắc bệnh phong tại Bệnh viện Kalihi đã hết bệnh. Từ năm 1919 đến năm 1923, không có bệnh nhân mới nào bị lưu đày đến Kalaupapa. Kỹ thuật của Ball đã được sử dụng rộng rãi để làm giảm các triệu chứng của bệnh phong cho đến khi một loại kháng sinh sulphonamide gọi là dapsone được giới thiệu để chữa khỏi căn bệnh này vào những năm 1940.

Năm 2000, Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) tuyên bố loại bỏ bệnh phong ra khỏi danh sách các vấn đề sức khỏe cộng đồng toàn cầu.

Hãng B.G.I chuyên sản xuất
bia lade, đến khoảng 1950
bắt đầu sản xuất nước ngọt
con cộp bán ra thị trường
(ẢNH: INTERNET)

TRANG NGUYỄN

Nước ngọt con cộp quảng cáo khắp nơi qua hai câu thơ: “Nước ngọt con cộp ở đâu / Đó là khoẻ mạnh sống lâu yêu đời”. Có lẽ vì thế mà cả người bệnh cảm mạo cũng thích nhấm nháp vài ngụm nước ngọt xá xị hay coca để không lạt miệng. Nhớ hồi nhỏ, cứ mỗi lần tôi bị cảm mạo, má tôi cho uống thuốc bắc Ông Già. Thử thuốc bột này khó uống, đắng đến mức có thể chưa qua cổ họng thì trào ngược trở ra. Thế là mỗi lần cho tôi uống thuốc là má kèm theo một ly xá xị. Nhìn ly nước ngọt bốc ga toả ra mùi thơm quyến rũ, thuốc khó uống cỡ nào cũng đều trôi qua cổ họng.

Thời tiết oi bức, cuộc sống ngột ngạt trong khu lao động dễ sinh bệnh. Đám anh em chúng tôi thỉnh thoảng trong năm không đứa này cảm mạo thì đứa kia cũng ho hen nhức đầu, đau bụng. Cứ mỗi lần anh em tôi bị bệnh thì trên kệ góc bếp vỏ chai nước ngọt con cộp được bổ sung thêm nhiều. Má tôi nói, sẵn mua nước ngọt, cất lại vỏ chai để khi Tết đến mang ra đi đổi. Đi đổi nước ngọt là nhiệm vụ của tôi vào ngày Hăm Chín. Tôi hăm hỏ gom hết vỏ chai cẩn thận đựng đứng trong cái giỏ nhựa đi chợ mang ra quán chú Hai đầu ngõ để đổi lấy những chai xá xị, bạc hà. Tiếng vỏ chai đựng thứ nước màu nâu cánh gián, màu xanh lạnh lạnh trong giỏ chạm vào nhau phát ra thứ âm thanh tươi vui của ngày Tết.

Nước ngọt con cộp có hai mùi vị là xá xị và bạc hà. Tôi nhớ vị bạc hà xuất hiện trên thị trường sau xá xị. Tuy vậy, xá xị vẫn luôn là thứ nước giải khát được người

Nước ngọt Con Cộp

Cái thứ nước giải khát thơm tho mùi xá xị, mùi cam, mùi bạc hà trong cái chai nước ngọt hiệu con cộp hấp dẫn trẻ con đến mức có thể mang ra dụ khị chúng. Sự thèm thuồng đó lúc nào cũng đầy tràn trong đầu óc trẻ thơ cho đến khi trưởng thành, và cả lúc đầu đã hai thứ tóc nó vẫn còn nguyên vẹn trong ký ức.

tiêu dùng yêu thích nhiều hơn. Tôi nghĩ có lẽ cái màu nước ngọt và hương vị của nó làm cho người ta có sự so sánh. Xả xì có mùi quế, hồi nồng ấm hơn mùi bạc hà the the lạnh mát và màu xanh lá cây cũng không quyến rũ bằng thứ nước màu nâu nằm trong tiềm thức người tiêu dùng từ lâu.

Nước ngọt chai có mặt tại Sài Gòn từ năm 1952 do nhà máy Usine Belgique sản xuất. Nhà máy này thuộc hãng B.G.I sản xuất bia, nước đá cây và nước ngọt từ năm 1927 khi hãng bia Larue sát nhập vào hệ thống nhà máy B.G.I của Pháp. Trong bài viết về bia La-de, tôi có nhắc chi tiết này. Hãng B.G.I có sản xuất nước ngọt nhưng với thương hiệu nào thì ít có tài liệu nào nhắc tới.

Trong tài liệu về thức uống ở Sài Gòn ngày xưa của tác giả Phạm Công Luận ghi nhận: “Khoảng năm 1934, ở Sài Gòn có bán một loại nước uống giải khát độc đáo, được quảng cáo nhiều trên các tờ nhật báo có tiếng ở Sài Gòn lúc đó như nhật báo Sài Gòn, nhật báo Công Luận cho đến năm 1938. Đó là một loại nước giải khát có tên Tây là Antésite của nhà bào chế Normale. Đây là thức uống công nghiệp.

Thứ nước uống này được quảng cáo là tốt

cho sức khỏe, không có cồn, thơm ngon, làm toàn bằng tinh chất của các vị cam thảo, Thạch long đởm và các cây có hương liệu. Người dùng mua về nhỏ vài giọt hoặc múc một muống cà phê tinh chất này cho vào ly chứa một lít nước là

có một loại nước được đánh giá là rất bổ, giúp cho sự tiêu hóa, trị các chứng sốt rét, thích hợp cho các xứ thuộc địa và đã được dùng ở Algerie, Tunisie, Maroc... Loại nước cô đặc này đựng trong hộp nhỏ, pha được từ 30 đến 80 lít nước,

Quảng cáo nước ngọt con cọp trên báo chí (ẢNH: INTERNET)

bán ở các tiệm tạp hóa, nhà bào chế, tiệm bán thực phẩm. Có thể mua qua bưu điện nếu gửi 5 quan đến nhà bào chế tận bên Pháp sẽ nhận được nước tinh chất pha được 30 đến 40 lít nước giải khát mà không tốn cước. Trước đó, trên Hà Thành Ngọ Báo ở xứ Bắc từ năm 1932 đã có quảng cáo loại nước này, giới thiệu chi tiết hơn là nước pha ra có màu vàng trong như rượu bia, không dùng màu hoá học có 4 mùi chanh, bạc hà, hồi và cam. Rải rác trên Thanh Nghệ Tĩnh tân văn năm 1934 có thấy giới thiệu bán ở Vinh và Nha Trang”.

Loại nước cô đặc pha với vài ba chục lít nước vào thời Pháp hồi đó uống vào có ngon như nước ngọt pha trong mấy bình kim loại to chễm chệ trên xe đẩy của những quán nước người Hoa trong Chợ Lớn vào thập niên 1960. Hình ảnh chiếc bình mạ đồng sáng loáng có cái bụng tròn phần dưới, phần trên là cổ bình có cái nắp thông với một sợi dây nhựa (chắc dùng để bơm

Trên phố phường Sài Gòn ngày trước rất dễ tìm thấy một xe bán nước ngọt con cọp (ẢNH: LIFE)

hơi ga CO₂). Phần dưới bình có cái vòi “phông tên”. Tôi nhớ có lần ba tôi dẫn tôi đi thăm người bà con ở cầu Cây Gõ, đi bộ ngang qua chợ thấy tôi nhìn miệng mấy đứa nhỏ đứng quanh chiếc xe nước ngọt của ông già Tàu một cách thèm thuồng, ba bảo: “Thứ nước ngọt này không tốt, phẩm màu pha với nước, uống vào lâu ngày sinh bệnh”. Nghe thì nghe vậy chứ thi thoảng tôi vẫn lén uống ly nước ngọt bạc hà hay nước cam từ chiếc thùng inox sáng loáng của quán nước gần cổng trường tiểu học Chí Hoà. Đi học buổi trưa 1 giờ nắng gắt, nước ngọt thơm hơi lạnh đọng ngoài vỏ bình to trước mắt hấp dẫn quá đi thôi!

Thuở đó, đâu chỉ có nước ngọt pha sẵn trong bình có hơi ga thu hút đám học trò, nước si-rô đã bào cũng hấp dẫn không kém. Bọn học trò chúng tôi có đứa không đủ tiền

mua ly nước ngọt trong bình dành mua ly si-rô đã bào liếm láp. Nước đã bào được nhận nén trong ly vun tròn, người bán lấy chai si-rô có cái vòi cong cong đổ ra trên đó. Thứ nước đặc sệt này có hương vị và đủ màu sắc xanh, vàng, tím, đỏ. Ba má tôi vẫn luôn dặn chừng chúng tôi đi học đừng bao giờ uống. Uống nước thì đã có cái bình tông bằng nhựa đựng nước lọc đã nấu chín mang theo. Dạ dạ cho xong, chứ cái màu sắc sỡ của thứ nước si-rô hấp dẫn như thế làm sao chúng tôi cưỡng lại. Cầm ly si-rô liếm láp cho đến khi chỉ còn cục đã bào nhạt trắng.

Giữa thập niên 1960, bên cạnh nước ngọt Con Cọp có mặt trên thị trường, nước ngọt Phương Toàn hiệu Con Nai trong Chợ Lớn bỗng xuất hiện cạnh tranh. Nước ngọt Phương Toàn cũng có mấy vị: xá xị (có mùi của vị nước ngọt

Pepsi nhiều hơn), bạc hà (có thêm mùi cam thảo), nước cam có ga (có màu vàng cam). Sau đó vài năm, các hãng nước ngọt của nước ngoài cũng tham gia thị trường tại miền Nam VN. Pepsi và Coca-Cola. Cuộc cạnh tranh của các thương hiệu nước ngọt ngày càng khốc liệt để chiếm thị phần.

Nước ngọt Pepsi cạnh tranh không lại với hãng Phương Toàn do những quy định ràng buộc sản xuất “bắt chẹt” vào lúc đó. Hàng năm Pepsi chỉ được nhập một số lượng vỏ chai nhất định dùng vào sản xuất, việc thu hồi vỏ chai cũ để tái sử dụng bị hãng Phương Toàn trả giá cao hơn cho người thu mua ve chai để mua lại và cho đập bỏ. Pepsi thiếu hụt vỏ chai sản xuất nên đành sập tiệm. Riêng Coca-Cola giữ vững được thị phần của mình nhờ ưu thế nước cam vàng Birley's. Nước cam không có ga,

mùi vị cam tươi và có màu vàng. Phụ nữ rất thích loại nước cam này.

Sau năm 1975, các hãng nước ngọt nước ngoài rút ra khỏi thị trường, hãng Phương Toàn cũng ngưng hoạt động. Duy chỉ còn hãng nước ngọt Con Cọp được đổi thành hãng nước ngọt Chương Dương. Xá xị Chương Dương vẫn là sản phẩm chính được dân chúng yêu thích. Người ta cho rằng hai tiếng “xá xị” do phiên âm từ tiếng Anh Sarsaparilla, người Hoa đọc là Sá thị Việt hoá thành “xá xị”. Mùi vị xá xị được chiết xuất từ loại thực vật có tên là Quế vị. Đây là một loại rau rừng thân mềm dùng để ăn bánh xèo hay bánh tráng phơi sương làm tăng thêm hương vị món ăn hoặc ăn kèm rau sống.

Tuy nhiên, có một lần tôi đi rừng theo một vài người bạn ở Bảo Lâm tỉnh Lâm Đồng, thấy cây đại thụ thân gỗ bị đốn hạ còn một phần ba thân toả ra mùi đúng mùi hương xá xị không phải loại Quế vị chỉ mang một mùi hương nhẹ nhàng. Người bạn am hiểu loài thực vật cho biết đó là cây xá xị, người ta dùng vỏ và thân để chiết xuất tinh dầu trong công nghiệp tạo mùi cho nước giải khát.

TN

Chiếc xe quảng cáo của hãng Coca-Cola, SaiGon 1965 (ẢNH: BRIAN WICKHAM)

Tổ tiên chúng ta ngày trước tuy không biết nhiều về khoa học nhưng cũng thích ngắm sao:

Đêm qua ra đứng bờ ao

Trông cá cá lặn, trông sao sao mờ..

Khoa học ngày nay cung cấp cho chúng ta những dữ kiện để hiểu thêm về sao trời.

Ngắm sao

HAI KỲ- KỲ 1

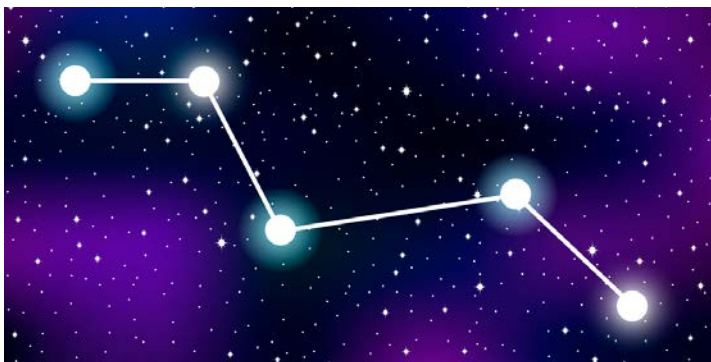
■ Bằng mắt thường, chúng ta có thể nhìn thấy bao nhiêu ngôi sao? Yale Bright Star Catalog cung cấp câu trả lời: 9,095. Đó là trừ ra việc chúng ta không thể nhìn thấy tất cả chúng cùng một lúc vì ít nhất một nửa sẽ nằm dưới đường chân trời. Ánh sáng ban ngày và sương mù cũng hạn chế chúng ta. Vì vậy, trong thực tế, số lượng ngôi sao mà chúng ta có thể nhìn thấy vào ban đêm tại bất kỳ thời điểm nào là khoảng 2,000.

■ Ngôi sao lớn nhất có thể nhìn thấy bằng mắt thường là Mu Cephei, một ngôi sao đỏ rực rỡ trong chòm sao Cepheus (the King). Nếu mặt trời có kích thước bằng một trái softball, thì Mu, khi so sánh, sẽ có đường kính 437 feet. Ngôi sao sáng nhất trên bầu trời là Sirius, hay Dog Star (Ngôi sao Chó), trong chòm sao Canis Major. Quay quanh nó là một ngôi sao lùn màu trắng được gọi là Pup. Mặc dù có kích thước bằng Trái đất, Pup đặc hơn nhiều. Trên hành tinh của chúng ta, một muỗng vật liệu của nó sẽ nặng 5 tấn.

■ Thiên thể xa nhất có thể nhìn thấy mà không cần kính thiên văn là thiên hà Andromeda, cách xa 15 quintillion (15 với 18 số zero theo sau) miles. Vào một đêm quang đãng, nó xuất hiện như một dải mờ kéo dài. Người ta ước tính có 1 ngàn tỷ (trillion) ngôi sao tạo nên thiên hà Andromeda, nhiều hơn gấp đôi số lượng trong thiên hà Milky Way của chúng ta.

■ Trái với niềm tin phổ biến, Galileo không phải là người phát minh ra kính thiên văn. Thiên tài đằng sau phát minh này là nhà sản xuất kính Hans Lippershey; ông đã nộp đơn xin cấp bằng sáng chế vào năm 1608. Kính thiên văn ban đầu không hướng lên bầu trời mà hướng xuống biển - để do thám tàu thuyền. Galileo lần đầu tiên hướng kính thiên văn lên bầu trời vào năm 1609.

■ Ý tưởng về các chòm sao đã có từ hàng chục ngàn năm trước, vì con người luôn nhìn thấy hình bóng của con người và động vật trên bầu trời đêm và bịa ra những câu chuyện về chúng. Nhưng vào thế kỷ 17, Johannes Hevelius đã giới thiệu 7 chòm sao nằm trong số 88 chòm sao mà chúng ta nhận ra trên bầu trời ngày nay, bao gồm Lacerta (Lizard - Thằn lằn) và Vulpecula (Fox - Cáo). Tuy nhiên, Hevelius không thích kính thiên văn. Tập bản đồ các sao Firmamentum của ông, xuất bản năm 1690, có hình biếm họa một thiên thần cầm một tấm thẻ có dòng chữ "Mắt thường là tốt nhất" bằng tiếng Latinh.

■ Ánh sáng phát ra từ ngôi sao Spica trong chòm sao Virgo (Xử Nữ) mất 250 năm để đến Trái Đất và chúng ta mới nhìn thấy được. Đến năm 2026, chúng ta có thể nghĩ đến việc gọi Spica là "ngôi sao của nước Mỹ", vì ánh sáng mà chúng ta sẽ thấy từ nó bắt đầu hành trình hướng về Trái Đất vào khoảng thời gian những Người Lập Quốc tuyên bố độc lập cho đất nước Hoa Kỳ.

Bức tường Berlin

Ngày 09/11/1989, Bức tường Berlin bị sụp đổ sau 28 năm tồn tại từ năm 1961 như một biểu tượng của sự chia cắt nước Đức. Đến hôm nay đã tròn 35 năm.

Bức tường Berlin là công cụ của chế độ độc tài CHDC Đức kiểm soát và ngăn trở sự tự do đi lại của người dân. Trong thời gian tồn tại của bức tường, rất nhiều người dân Đông Đức đã ngã gục dưới họng súng bạo tàn hoặc bị kết án tù khi tìm cách vượt qua nó để tìm về thế giới tự do. Chính phủ CHDC Đức từng ca ngợi đó là “Tuồng thành bảo vệ chống phát xít” (!?!) trong khi người dân CHLB Đức gọi đó là “Bức tường ô nhục”.

Ngày 26/06/1963, Tổng thống Kennedy đã đến thăm Bức tường Berlin và trong một bài phát biểu sôi nổi tại đây, ông nói: “Tự do có nhiều khó khăn và dân chủ không phải là tuyệt hảo. Nhưng chúng tôi không bao giờ phải

Tổng thống John F Kennedy và Thủ tướng Đức Konrad Adenauer tại Trạm kiểm soát Charlie bên Bức tường Berlin ngày 26 tháng 6 năm 1963- NGUỒN AMAZON

dựng lên một bức tường để giữ lại những người dân của chúng tôi - để ngăn cản họ rời bỏ chúng tôi” (*Freedom has many difficulties and democracy is not perfect. But we have never had to put a wall up to keep our people in – to prevent them from leaving us*).

Sự sụp đổ của bức tường này đã đưa đến sự tái thống nhất nước Đức, và từ đó đã đưa đến sự kết thúc của cuộc Chiến tranh Lạnh.

Nói đến sự sụp đổ của Bức tường Berlin, không thể không nhắc đến cựu Thủ tướng Helmut Kohl (1930 – 2017). Là người tổng chỉ huy công trình xô đổ bức tường Berlin và thống nhất nước Đức mà không cần hô hào phát động chiến tranh giải phóng dân tộc gây nên cảnh máu đổ đầu rơi, ông Helmut Kohl xứng đáng nhận được sự tri ân của người dân Đức.

DH- THEO TIN FACEBOOK

Sự sụp đổ của Bức Tường Berlin - NGUỒN GAHMUSA.ORG

Nursing Home - Viện dưỡng lão

BẢO SƠN

Viện dưỡng lão là nơi cung cấp chăm sóc đặc biệt, ngắn hay dài hạn, cho người già. Dưới đây là một số thông tin về chi phí, dịch vụ, và cách xác định xem viện dưỡng lão có phù hợp với loại hình chăm sóc mà mình hay người thân cần có hay không.

1. Viện dưỡng lão là gì? Đây là trung tâm cung cấp chăm sóc ở mức độ cao nhất dành cho người cao tuổi, bao gồm dịch vụ chăm sóc ngắn hạn và dài hạn. Viện dưỡng lão được thiết kế để dành cho người già cần được chăm sóc về sinh hoạt hàng ngày và y tế liên tục, chẳng hạn như tắm rửa và ra vào giường. Viện dưỡng lão có thể là lựa chọn tốt nếu người cần được săn sóc có bệnh mãn tính, bị suy giảm đáng kể về thể chất hoặc nhận thức, hoặc có nhu cầu y tế phức tạp không thể giải quyết được tại nhà. Nhân viên phục vụ ở viện dưỡng lão được đào tạo về dinh dưỡng hoặc về y tế một cách chuyên nghiệp.

2. Chăm sóc dài hạn. Các viện dưỡng lão cung cấp chăm sóc dài hạn bao gồm điều dưỡng, phục hồi chức năng, chăm sóc đặc biệt cho người bị sa sút trí tuệ hay mất trí nhớ. Tuy nhiên, không phải tất cả các viện dưỡng lão đều có dịch vụ chăm sóc trí nhớ. Vì vậy nếu cần đưa người thân vào viện dưỡng lão, phải hỏi trước về dịch

vụ chăm sóc trí nhớ của họ và nhân viên có được đào tạo chuyên môn về vấn đề này hay không. Người lớn tuổi một khi tình trạng sức khỏe không còn có thể được chăm sóc với phương tiện có sẵn ở nhà hoặc dưới sự giúp đỡ của cộng đồng, đó là lúc họ cần được chăm sóc điều dưỡng dài hạn.

Chăm sóc dài hạn trong viện dưỡng lão thường bao gồm: Quản lý và sử dụng thuốc trị bệnh - Sinh hoạt hàng ngày (tắm rửa, đi vệ sinh, di chuyển lên xuống giường hoặc xe lăn) - Chăm sóc điều dưỡng chuyên môn như chăm sóc vết thương, chăm sóc ống thông tiểu hay ống tiếp thực phẩm, theo dõi huyết áp, chích thuốc - Theo dõi sức khỏe thể chất và tinh thần gồm cả bữa ăn đủ dinh dưỡng và hoạt động xã hội.

Tuy nhiên viện dưỡng lão thường không cung cấp TV, điện thoại, dụng cụ cá nhân, bánh kẹo thuốc lá, mỹ phẩm, quần áo cá nhân, sách đọc, hoa hay cây. Những thứ này phải do gia đình cung cấp.

(còn tiếp)

DALLAS Sự Kiện

AT&T PERFORMING ARTS CENTER LIGHTS YOUR HOLIDAYS

7/12. Lễ hội cuối năm với nhiều tiết mục giải trí và trình diễn nghệ thuật dành cho mọi lứa tuổi

Địa điểm: Sammons Park, 2403 Flora St, Dallas TX 75201.

Giá vé: miễn phí.

FARMERS BRANCH A CHRISTMAS CARNIVAL

7/12. Chương trình giải trí nhân lễ Christmas với các trò chơi carnival (roller coaster, bánh xe quay...) có bán thức ăn vặt, trình diễn nhạc, Disco, chụp hình với Santa, bắn pháo bông

Địa điểm: Farmers Branch Historical Park, 2540 Farmers Branch Ln, Farmers Branch TX 75234. **Giá vé:** miễn phí.

NORTH POLE IN THE PLAZA

7/12 (1pm). Giải trí vui chơi dành cho gia đình trong dịp lễ cuối năm: chơi tuyết, uống chocolate nóng, đi xe lửa, thưởng thức nhạc, vẽ mặt

Địa điểm: CityLine, 1415 State St, Richardson TX 75082.

Giá vé: miễn phí.

Các cửa hàng bán đồ cũ
(đồ bành) trên đường Triệu
Nữ Vương...còn sót lại

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Chợ trời tự phát

Lúc ấy chợ trời rất đúng nghĩa chợ giữa trời! Người bán lẫn người mua đều ở ... giữa trời. Không kể hơn 30 gia đình có nhà cũng gia nhập. Lúc đầu, chợ trời Ông Ích Khiêm (ÔÍK) không có căng bạt, trải tấm nilon mà hầu hết người bán đặt hàng trên bàn xếp hoặc ghế đặt dọc vỉa hè. Nắng mưa chi người bán cũng đội cái dù. Ai bán hàng chạy (vì sợ bị công an bắt do bán hàng cấm) thì chỉ đội cái mũ phớt trên đầu đi tới đi lui rất dễ nhận diện. Ai có nhu cầu bán, mua thì hỏi. Thời điểm này hầu hết người dân đều rơi vào hoàn cảnh rất khó khăn. Ai đi làm cho nhà nước còn có lương thực được cấp. Ai ở ngoài làm ăn tự do thì bươn chải kiếm cơm mà sống. Bí bách phải bán đồ trong nhà mà ăn! Ở xóm tôi, nhiều nhà bán cả hàng rào sắt bằng B.40 (sắt Mỹ), bán tôn lợp nhà còn tốt. Mẹ tôi bán miếng gương tử đứng, bán bàn ủi để có

Chợ trời Đà Nẵng ngày ấy và bây giờ

Sau năm 1975, chợ trời nhộn nhịp xuất hiện ở phía Tây, đoạn đường Ông Ích Khiêm (trước kia là đường Khải Định) Đà Nẵng, xéo xéo với cổng Chợ Cồn. Cạnh đó, đường Đào Duy Từ dẫn vào Kho đạn (sau 1975 là trại giam), hai bên là các điểm mua bán hàng điện máy. Ai bán, ai mua radio, ti vi, cát sét, máy đĩa, ampli... thì đến đây.

tiền đi chợ. Tôi cũng bán sách dần dần để có tiền mua thuốc lá hút hoặc dẫn bạn gái đi ăn chè Xuân Trang. Sau này có điều kiện lại đi tìm mua sách cũ, gầy dựng lại... Thế mới ... trái ngang!

Chị Đ. (nay 84 tuổi) ở khối phố Tam Giác, vốn là công nhân Nhà máy Dệt Sico Vina Hòa Thọ, kể: “Chị và vài người bạn cũng tham gia bán áo quần ở chợ trời ÔIK đó. Đôi cái nón sụp sụp. Đi đi lại lại, một tay vắt mấy bộ áo quần, một tay

cầm cái áo hoặc cái quần hươ hươ mà rao. Cứ vài ngày là lội quanh các xóm dân cư hỏi mua đồ cũ. Áo quần, radio, cát sét, chén đĩa chi cũng gom với giá rẻ rồi mang xuống chợ trời bán. Hồi nớ, ly đĩa, bi-đông của Mỹ với áo Phi-la-két (philaket là áo khoác của lính Mỹ) bán có giá lắm đó nghe!”. Sau đó, cuối những năm 1970 và đầu những năm 1980 thì dấy lên phong trào mua bán thuốc tây, áo quần, hàng hóa từ Mỹ do người Việt

vượt biên gửi về. Chợ trời ÔIK đông đúc, nhộn nhịp chưa từng có. Từ đó cũng phức tạp, lộn xộn hơn ... Có dạo bị công an rượt, những người bán thuốc tây chạy tán loạn. Sau đó họ đổi pho bằng cách chưng mấy vỏ hộp thuốc trên cái ghế nhằm giới thiệu. Ai cần mua có ngay! Đôi khi họ dẫn người mua đáng tin cậy về tận nhà lấy thuốc. Thành phố phải giải tỏa để lập lại trật tự trị an. Chợ trời ÔIK ở đây coi như đã làm tròn

sứ mệnh: giải quyết cho người mua lẫn người bán có cái ăn cái mặc qua cái khó khăn!

Bây giờ ai đi ngang qua đây cũng thấy ... tàn dư của cái chợ giữa trời ngày ấy sót lại vài điểm bán sách báo cũ, áo quần bảo hộ lao động xen với mấy hiệu bán vàng, nhà hàng v.v.

Chợ trời Tăng Bạt Hổ

“Năm 1984, chợ trời trên đường ÔIK dạt về đường Tăng Bạt Hổ (TBH), dài 250m và rải rác trên các đường Đoàn Thị Điểm, Mạc Đĩnh Chi, Triệu Nữ Vương. Ai có điều kiện thì chuyển nghề. Ngược lại thì đeo bám cái nghề... giữa trời ấy mà sống. Nhà ở hai bên đường TBH cùng với người từ chợ trời trên đường ÔIK chung tay nhau hình thành chợ trời TBH sôi động và phức tạp...”, ông X. chủ cửa hàng B.Kh. bán đồ điện trên đường TBH kể. Nơi đây thu hút rất đông người thích sưu tầm đồ cũ, người nghèo, thợ tiểu thủ công nghiệp kể cả sinh viên tìm đến mua thứ mình cần. Bởi ở đây các mặt hàng gia dụng lẫn cơ khí từ cái ly, cái kiếng đeo mắt, cái kiếm, cây búa đến cái ốc

Khu vực này trước kia là chợ trời ÔIK

Hai bên đường Tăng Bạt Hổ nay đã thay da đổi thịt

vít, bù loong, phụ tùng xe máy... không thiếu. Tất nhiên hàng thật, hàng giả, hàng hợp pháp lẫn hàng ăn cắp, hàng cấm khó mà phân biệt, chỉ biết phú cho Trời! Cứ nghe “đồ chợ trời” là liên tưởng ngay đến thứ đồ không sang, kém phẩm chất rồi. Cũng như trước

kia nghe đến “dân Đường Rầy”, “dân Xóm Chuối” rồi “dân chợ trời” là biết những người thuộc thành phần bị xã hội ám chỉ là... dân bụi đời, dân anh chị...

Lúc đầu đến chợ trời TBH, người ta trải trên vỉa hè tấm nilon,

tấm khăn bàn hoặc vài mảnh bìa các-tông rồi bày hàng... thượng vàng hạ cám ra bán. “*Có giai đoạn người bán được đăng ký rồi được chia lô, một sạp 3m bề ngang có đóng phí. Chợ ở đây phát triển dần từ TBH chuyển sang Đoàn Thị Điểm, Mạc Đĩnh Chi...*”,

ông X kể thêm. Trên đường Triệu Nữ Vương các cửa hàng quần áo cũ (đồ bành) xuất hiện ngày càng dày đặc. “Ăn theo” nó là các điểm nhận cắt sửa áo quần, lên lai quần lấy liền, các tủ bán đồng hồ, kiếng đeo mắt... Cùng “ăn theo” chợ trời là những người thu gom, mua bán ve chai, những người chạy xe ôm, xích lô cả những quán cà phê cóc...

Chợ trời TBH dần dần biến thành nơi tiêu thụ đồ gian lan ra các sạp hàng trên các đường Đoàn Thị Điểm, Mạc Đĩnh Chi... Nhà ai xui bị mấy anh nghiện “mượn” áo quần, xe đạp thì xuống chợ trời mà tìm! Kể cả xe honda bị “mổ” thì đến đó tìm có khi truy ra được kẻ gian trộm xe. Vía hè dần dần bị lấn chiếm. Dân quanh

Xen kẽ các cửa hàng bán đồ cũ là những người nhận sửa áo quần

khu vực bắt đầu kêu ca. Mới 3 giờ sáng, chợ đã nhộn nhịp. Phần vì người bán dọn hàng sớm, phần vì tranh giành mua hàng gian, hàng trộm cắp. Người bị mất trộm đến phát giác, nhận diện đồ của mình gây ra cãi cọ, thậm chí xung đột phải mời đến công an phường. Có giai đoạn, nhà ai mất đồ cứ đến chợ trời TBH... mật phục có khi lại may mắn “Châu về Hợp Phố”! Phường cũng ra quân dọn dẹp nhưng rồi đâu lại vào đó. Thành phố bèn dời chợ trời TBH xuống chợ Đống Đa, phường Thuận Phước để lập lại trật tự khu vực phường Hải Châu 2. Có người dọn đi, có người trụ lại, lù vào trong, trả lại một ít vĩa hè cho người đi bộ...

Chợ trời bây giờ

Kinh tế phát triển dần. Hàng hóa Trung Quốc tràn ngập thị trường. Người mua đồ cũ ngày càng ít đi. Mạng xã hội, bán hàng online ngày càng nhiều. Hàng ngoại nhập Mỹ, Đức, Hàn, Nhật... hàng xách tay gì cũng có. Kể cả các mặt hàng đã qua sử dụng người ta rao bán đầy trên mạng.

Theo thời gian, chợ trời TBH nổi gót chợ trời ÔIK cũng hết vai trò... cống hiến! Nay chỉ còn rải rác vài điểm bán đồ cũ xen lẫn đồ mới trên đường Đoàn Thị Điểm, Triệu Nữ Vương. Trên đường TBH, nay là các cửa

Những điểm bán của chợ trời Tăng Bạt Hổ còn sót lại trên đường Đoàn Thị Điểm

hàng to rộng, chuyên bán hàng vật tư công nghiệp, cơ khí, các phụ kiện, linh kiện thiết bị ngành mộc, nhôm kính, điện... Cảnh nhếch nhác trước đây giảm nhiều.

Tôi từng đi chợ trời ở Đức, Ba Lan vào những sáng Chủ Nhật. Hàng ở đây là của người bán mua lại từ những người chuyên đi nhặt của những người nhân ái tặng. Quần áo, vải vóc, sách báo, ly chén... đặt sẵn trong thùng giấy hoặc thùng nhựa “Ai cần cứ lấy mang đi”. Hàng của nhà không

dùng nữa hoặc sắm mới nay mang ra chợ bán hoặc kèm hàng mới. Cứ mỗi sáng Chủ Nhật họ cùng gia đình chở hàng trên xe Volkswagen, Mercedes-Benz, Opel... đến chợ rồi bày ra bán. Giá chỉ từ 25 xu, 50 xu (cent) đến 1 đồng (euro) hoặc vài đồng/sản phẩm. Mặt bằng được thuê với giá mềm. Không có chuyện bán hàng ăn cắp là chắc chắn nhưng hàng tân trang có không thì xin thưa, có! Tuy nhiên loại hàng này không lẫn át được các mặt hàng cũ

nhưng độc, lạ còn dùng tốt. Nếu mua phải đồ tân trang thì lại cho mình có kinh nghiệm trong chọn lựa tỉ mỉ hơn thôi...

Nay ở Đà Nẵng, chợ trời dạng như chợ trời ÔIK, TBH không còn mà thay vào đó là các khu chợ đêm ở các quận Hải Châu, Thanh Khê, Sơn Trà ... Nơi đó có bán thức ăn, nước uống, các sản phẩm thủ công mỹ nghệ, đông khách du lịch và cách “quản lý” bài bản hơn nhiều.

Bài & ảnh LKD

Lối vào nhà (entryway)

Lối vào của những căn nhà có diện tích trung bình thường khá nhỏ. Làm sao để sử dụng tối đa không gian này? Bằng cách dùng những vật dụng trang trí thiết yếu dưới đây sẽ giúp cho không gian đẹp mắt và tiện ích.

■ **Giá treo áo khoác.** Một chiếc giá treo áo khoác đa năng sẽ rất hữu ích khi đặt gần cửa ra vào; tạo ra vị trí lý tưởng để giữ áo, mũ, khăn túi và các vật dụng hàng ngày khác. Khi đồ dùng được sắp đặt gọn gàng, giá treo có thể là món đồ trang trí bắt mắt. NGUỒN: MOJOBOOUTIQUE

■ **Nơi lưu trữ đồ.** Cho dù đó là tủ gỗ sang trọng hay tủ nhựa bình dân, lối vào của mọi căn nhà đều cần tủ lưu trữ. cất những vật dụng cơ bản như ô, chìa khóa...bên trong tủ nhỏ, ngăn kéo bàn mang lại sự tiện ích và giúp cho không gian luôn sạch sẽ, gọn gàng.

NGUỒN: APARTMENT THERAPY.

■ **Một tấm thảm chịu nước** (weather resistant mat). Một tấm thảm trải sàn dễ thương có thể mang lại sự tươi vui cho bất cứ không gian nào và cũng rất thiết thực. Tấm thảm nhỏ giúp khách dễ dàng lau giày trước khi bước vào trong nhà. Ngoài ra, nó còn giúp thu gom bụi dơ và nước khi thời tiết ẩm ướt.

NGUỒN: THE NAVAGE PATCH.

■ **Một tấm gương.** Giúp kiểm tra lại diện mạo trước khi bạn vội vã ra khỏi cửa. Gương cũng có thể đóng vai trò là điểm nhấn bắt mắt cho lối vào nhỏ. Lắp một chiếc gương có khung nổi bật và treo phía trên kệ lưu trữ là một gợi ý. NGUỒN: THE SPRUCE.

■ **Ghế ngồi.** Dù là ghế dài hay ghế nhỏ, chỗ ngồi sẽ giúp khách của bạn tháo giày dễ dàng hơn. Một chiếc ghế bọc nệm thoải mái là món đồ cần thiết, thích hợp để đặt gần cửa ra vào. NGUỒN: MAGNOLIA.

■ **Đèn chiếu sáng.** Điều đầu tiên bạn làm khi về nhà lúc tối trời là bật đèn. Hãy làm cho việc này dễ dàng nhất có thể bằng cách lắp đèn chiếu sáng trên cao ở lối vào. Dù chọn đèn nổi hay đèn âm trần, cần bảo đảm công tắc nằm trong tầm với của cửa trước.

NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS

Xe đạp điện với hệ thống chống trộm

Trong các loại xe thường được sử dụng, xe đạp là loại dễ bị mất nhất. Công ty Aventon ở California mới đây đã cho ra mắt một loại xe đạp điện được trang bị hệ thống chống trộm tối tân gồm kết nối 4G, hệ thống GPS tracking, hệ thống thiết lập ranh giới ảo (geofencing), và bộ phận tắt mở xe từ xa. Khi xe đã tắt máy và khóa, muốn mở lại phải sử dụng mật khẩu (password). Xe còn có hệ thống còi và đèn chớp báo động khi xe bị đẩy ra khỏi khu vực an toàn (do geofencing thực hiện). Các hoạt động của hệ thống điện tử được thể hiện trên tay cầm của xe vì vậy có thể sử dụng mà không cần phải buông tay lái.

Xe nặng 80 pounds (36kg) và có thể chở đồ đạc nặng tới 440 pounds (200 kg) nên dễ dàng dùng trong việc chở người hay đi mua sắm. Bánh xe là loại có đường kính 50cm, thắng đĩa, và có thể chạy tới tốc độ tối đa 25mph (40 km/giờ) với tầm xa 60 miles (96km).

Xe được bán với giá \$2,200.

Động cơ gắn thêm cho xe cút kít

Xe cút kít (wheelbarrow) rất hữu dụng trong việc làm vườn hay chăm sóc nhà cửa. Nhưng phải dùng nhiều sức để đẩy xe sau khi chất đồ đạc nặng lên đó.

Một kỹ sư Mỹ đã sáng chế một động cơ điện nhỏ có thể gắn vào bất cứ xe cút kít nào để giúp cho xe di chuyển dễ dàng và nhanh chóng hơn mà không cần nhiều sức. Dụng cụ này gồm một bánh xe gắn liền với mô tơ điện 250W thay cho bánh xe trước hiện có và một bình chứa điện có kèm một bảng mạch điện tử cùng dây nối dài ra tay nắm điều khiển. Toàn bộ dụng cụ có thể được gắn vào xe trong vòng 4 phút, đơn giản và dễ dàng. Bình và mạch điện được đóng trong hộp cứng để không bị tổn hại khi va chạm và cũng không thấm nước.

Khi đẩy xe người sử dụng chỉ cần bấm nút để khởi động mô tơ giúp xe chạy tới. Mỗi lần sạc điện đủ dùng cho xe hoạt động trong một tuần nếu làm việc mỗi ngày.

Dụng cụ này sẽ được bán trong năm tới với giá \$499.

Nhầm lẫn tai quái

Hãng đồ chơi Mattel cho ra lò búp bê phù thủy cho bộ phim hoạt hình phù thủy "Wicked" được công chiếu mùa lễ này, kèm theo đường dẫn (link) giới thiệu về bộ phim này. Nhưng chẳng biết vì lý do nào, đường link này lại dẫn ngay vào một trang khiêu dâm dành cho... ba của các em nhỏ. Hãng Mattel rồi rít xin lỗi và đề nghị bỏ ngay cái hộp có đường link kia. Không biết có ai than phiền về sự nhầm lẫn này không?

Vũ quá Bắc hải

Tích xưa kể chuyện Trạng Quỳnh gặp sứ Tàu chữa thẹn cho việc đánh rắm của mình bằng câu đối vô phép "Lôi động Nam bang" (Sấm động nước Nam). Trạng Quỳnh bèn kéo quần đái vồng xuống nước đối rằng, "Vũ quá Bắc hải" (Mưa qua bể Bắc). Không biết một người mẹ trẻ tại Bắc Kinh, Trung Quốc có biết tích này không mà trong một đoạn video đưa lên mạng, bà quay lại cảnh đứa con trai đang được bà ngoại bế đã chia "vòi rồng" đổ mưa vào mâm cơm gia đình, nhưng điều kỳ lạ là cả nhà vẫn tỉnh rụi tiếp tục bữa cơm "chan canh" đó.

Giá "thịt" cao nhất thế giới

Mạng người tại Việt Nam nay xem ra đã có giá hơn. Theo luật sư của bà Trương Mỹ Lan, cựu Chủ Tịch tập đoàn Vạn Thịnh Phát bị toà án Việt Nam tuyên bố tử hình vì chiếm đoạt tài sản, họ đề nghị ngưng án tử hình bà Lan để "một nhóm người ở nước ngoài" đồng ý cho bà "vay" 400 triệu đô la để trả nợ cho Việt Nam. Thông thường chỉ cần chi cho mỗi các sếp lớn chục triệu đô là xong chuyện. Nay phải dùng đến viện trợ để cứu nguy, là chuyện chưa từng có trong lịch sử tòa án ở xứ "thiên đàng". Vậy xem ra bà Lan cũng cao giá, gần nửa tỉ đô la cho 90 lbs!

Lữ Quỳnh là bút hiệu của Phan Ngô, sinh năm 1942 tại Thừa Thiên-Huế. Thân phụ mất sớm, lúc một tuổi. Tuổi nhỏ phần lớn sống tự lập. Học sinh Quốc Học-Huế năm 1959-1962. Dạy học, trường Bán công Vinh Lộc 1962-1963.

Cựu Sĩ Quan VNCH (Khóa 19 Trường Bộ Binh Thủ Đức, ngành HC Quân Y) Đơn vị phục vụ : *Tổng Y Viện Duy Tân - Đà Nẵng năm 1965-66. *Tiểu đoàn 22 Quân Y (SĐ22BB) -Bình Định, năm 1967-70,*Quân Y Viện Quy Nhơn, năm 1971-75.

Có 10 năm sống ở Quy Nhơn. Tại thành phố này, trong một số sinh hoạt, được gặp các nhà văn đương thời. Chính tại đây Lữ Quỳnh gặp Mai Thảo. Xin mời các bạn theo dõi đoạn bút ký đầy chất thơ của Lữ Quỳnh. NGUYỄN & BẠN HỮU

Nhớ lần gặp nhà văn Mai Thảo ở Quy Nhơn

LỮ QUỲNH

*Sớm ra đi sớm hoa không biết
Đêm trở về đêm cảnh không hay
Vàng trắng đôi lúc tìm ra dấu
Nơi góc tường in cái bóng gầy.*

(Mai Thảo)

Không nhớ chính xác, chỉ biết trong khoảng thời gian đầu những năm 1970, nhà văn Mai Thảo đến Quy Nhơn. Buổi chiều, tôi thường lái xe xuống biển, đoạn cuối bãi, ngồi ôm vô-lăng nhìn trời nước. Hôm đó thấy 2 người đàn ông đang đi về phía mình, vừa đi vừa ăn bắp. Tôi nhận ra anh Mai Thảo, vội xuống xe, tiến lại gần chào. Anh

giới thiệu người bên cạnh, nhà văn Duyên Anh. Anh nói:

– Mình vừa xuống máy bay, lấy khách sạn xong là lang thang ngắm biển, vừa đi vừa thổi harmonica đây.

Anh giơ cùi bắp lên, cười. Tôi không gặp anh trước đó, chỉ một lần gặp thoáng anh ở tòa soạn Kịch Ảnh, đang lúc anh vội vã

đi ra ngoài. Tôi không thích những tiểu thuyết của anh xuất bản từ feuilleton như Mười Đêm Ngà Ngọc, Để Tưởng Nhớ Mùi Hương... nó có vẻ điệu dàng, xa rời hoàn cảnh đất nước lúc ấy. Tôi chỉ mê Mai Thảo qua Đêm Giã Từ Hà Nội, Tháng Giêng Cỏ Non, Bản Chúc Thư Trên Ngọn Đỉnh Trời ...

Ngày tối hôm đó, tôi và Nguyễn Mộng Giác mời hai anh uống bia ở một quán trên bờ biển. Trong câu chuyện nhẹ nhàng, tận hưởng gió biển nhiều hơn là trao đổi văn nghệ. Lúc hơi men đã thấm, chúng tôi bắt đầu nhắc tới vài tờ tạp chí có vẻ muốn gây tranh luận trong độc giả. Tôi nhớ mãi câu nói của anh Mai Thảo đầy ám chỉ: Các anh đừng nghĩ rằng, chỉ có các anh biết yêu nước. Câu nói này đeo bám tôi suốt nhiều năm sau. Chỉ vì lúc làm các tạp chí Ý Thức, Đất Mới... anh em trẻ chúng tôi chủ trương một nền văn học dân thân, thay vì thứ văn chương viễn mơ của nhiều

Mai Thảo

tác giả thời đó. Nhưng sau này khi cuộc chiến qua rồi, thời thế đã phân minh ai thắng ai thua, những giày vò trước kia, dường như đã trở nên không tưởng, như Nguyễn Mộng Giác từng viết: Những đau khổ trong văn chương thời trước có nguồn từ vùng đất chiến tranh chúng tôi ở: những xác người máu me bết bết không phải là tưởng tượng từ một phòng trà có máy lạnh ở thành phố, mà là “quà” trưng bày ở công viên để răn đe những kẻ sắp nhập cuộc; những xóm làng không có tiếng gà gáy, chó sủa là quang cảnh bày hàng ngay trước mắt trong các cuộc hành quân nguy hiểm. Chất liệu là chất liệu thật, ước vọng là ước vọng thật, nhưng kết quả của những cái thật ấy, sau kiểm chứng của thời thế, lại là những ảo tưởng! (*)

Đêm đó chúng tôi nói chuyện rất khuya. Sau khi đưa hai anh về khách sạn, Nguyễn Mộng Giác hẹn anh Mai Thảo sáng hôm sau sẽ cùng nhau lên thăm trại phong Quy Hòa.

Phong cảnh ở Quy Hòa thật đẹp. Khu đất nằm trên một bờ biển dài cát trắng. Những trại bệnh được xây bằng gạch từ thời Pháp, nằm rải rác dưới những vòm cây. Anh Nguyễn Mộng Giác lấy xe của sở Học chánh đưa chúng tôi đi, từ Ghềnh Ráng lên một

Mai Thảo tranh Đinh Cường

cái dốc cao ngoằn ngoèo. Các Sơ ban giám đốc, nói tiếng Pháp ra đón và hướng dẫn chúng tôi thăm các phòng bệnh, thăm nơi làm việc, thăm bệnh xá. Nhà văn Mai Thảo nói chuyện nhiều và lâu với các Sơ. Ở bệnh xá này, tôi nhớ đến một bác sĩ trẻ, trước năm 1975, ở quân y viện Quy Nhơn, cứ mỗi thứ Năm hàng tuần vào đây khám, đôi khi giải phẫu cho các bệnh nhân nặng. Có lần trong lúc cắt chân đã bị hoại tử cho một người bệnh, y tá vô ý làm chảy máu tay anh. Anh lo lắng vì có

thể bị lây bệnh, nhưng rồi sau đó anh không bận tâm nữa. Nhà văn Mai Thảo ngắm nhìn tượng các danh nhân đặt dọc các lối đi; những trang viết khắc trên đá thật rõ nét, đẹp. Ngoài ít Sơ người ngoại quốc, phần lớn là các nữ tu Việt Nam đã vâng lời Chúa chọn nơi chốn này phụng sự. Hình ảnh lở lói gớm ghiếc trên cơ thể người cùi là hình ảnh Chúa từ tâm trong lòng họ.

Các anh lần đầu thăm trại phong Quy Hòa, lúc ra về cảm thấy rất bàng hoàng và ngậm ngùi. Bàng hoàng vì cảnh đẹp không ngờ với bãi cát trắng trải dài thơ mộng dọc biển xanh; đường sá không một cọng rác; nhà thờ nhỏ mà uy nghiêm, tượng Chúa đặt nhiều nơi; trại bệnh được xây xinh xắn. Nhưng lòng lại ngậm ngùi khi nghĩ đến những phận đời đau đớn, hẩm hiu kéo lê tháng ngày vô vọng.

Ngày tôi định cư ở Mỹ, nhà văn Mai Thảo mất trước đó 2 năm. Tôi chỉ biết những năm cuối đời của anh, qua 2 nhà văn Nguyễn Mộng Giác và Viên Linh, trong thời gian tôi sống ở Quận Cam với các bạn.

San Jose, June 3- 2014

LQ

(*) Tựa tập truyện Cát Vàng của Lữ Quỳnh, nxb Văn Mới 2006.
Bài đã đăng trong Thư Quán Bản Thảo số 60, tháng 7 / 2014

TRIỆU MINH

Thực phẩm chống chứng mất trí nhớ

Những thực phẩm được chứng minh là tốt cho tim mạch cũng có lợi cho não bộ. Các nhà nghiên cứu từ Đại học Harvard và tại Trung Quốc đã hợp tác nghiên cứu dữ liệu của hơn 10,000 người từ 55 tuổi trở lên, được theo dõi trong 5 năm. Họ thấy rằng những người ăn 3 phần rau và 2 phần trái cây trở lên mỗi ngày có kết quả tốt nhất khi được kiểm tra trí não và duy trì được kết quả đó theo thời gian. Các loại rau cải (như bắp cải Brussels, súp lơ), rau lá xanh (như cải xoăn, spinach), và rau trái có màu đỏ, vàng (như củ cải đường, bí đỏ) là những loại rau bảo vệ tốt nhất. Trong một nghiên cứu khác cũng thấy người Mỹ ăn nhiều dầu olive thì nguy cơ tử vong vì mất trí nhớ sẽ thấp hơn.

Tin đáng chú ý

Bí quyết cho làn da khỏe mạnh

Hàn Quốc là nước rất chú trọng đến việc chăm sóc da, nên nhiều người chú ý khi người ta thực hiện một nghiên cứu về lượng nước cần uống để có làn da khỏe mạnh. Cuộc nghiên cứu tại Busan đã khảo sát 43 phụ nữ trong độ tuổi 20, 30 và 40, được chia thành các nhóm tùy theo lượng nước họ tiêu thụ mỗi ngày và tần suất họ thoa kem dưỡng ẩm (moisturizer). Sau 4 tuần, các nhà nghiên cứu đã đo độ ẩm trên bề mặt da ở nhiều vùng cơ thể. Kết quả, được công bố trên

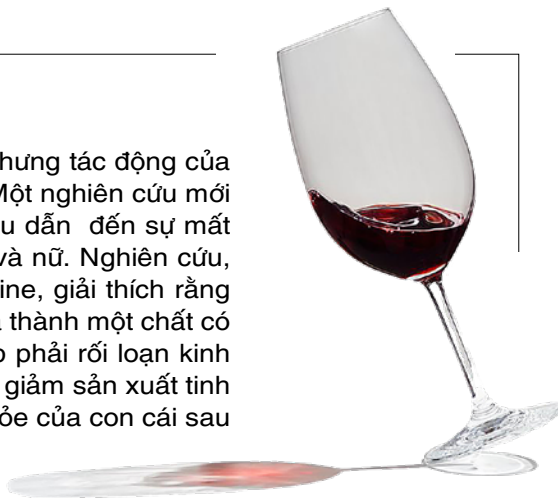
Annals of Dermatology, cho thấy việc uống nhiều nước giúp da ẩm hơn. Tuy nhiên, chỉ uống nước không đủ để tạo ra những thay đổi lớn về sức khỏe và vẻ đẹp của làn da, mà cần bổ sung việc dưỡng ẩm đều đặn bên cạnh việc uống đủ nước.

Đi bộ để xương cứng cáp

Càng đi bộ nhiều, xương càng mạnh. Đây là kết luận của một nghiên cứu được công bố trên Osteoporosis International, xem xét thói quen đi bộ ngoài trời của gần 25,000 người cao tuổi. Sau 3 năm, các nhà nghiên cứu thấy rằng những người đi bộ lâu hơn sẽ ít bị chẩn đoán loãng xương. Quan trọng không kém, một cuộc đi bộ hàng ngày giúp xương cứng cáp dù người đi bộ có tiền sử di truyền cao về loãng xương hay không. Thực tế, những người tham gia có nguy cơ di truyền cao mà đi bộ ngoài trời hơn một giờ mỗi ngày đã có độ giảm lớn nhất về nguy cơ mắc bệnh.

Uống rượu

Phụ nữ được khuyến cáo không uống rượu khi mang thai, nhưng tác động của rượu đối với khả năng sinh sản thực sự bắt đầu từ rất sớm. Một nghiên cứu mới tổng hợp hơn 100 bài báo khoa học cho thấy việc uống rượu dẫn đến sự mất cân bằng hormone, điều này có thể gây vô sinh ở cả nam và nữ. Nghiên cứu, được công bố trên Animal Models and Experimental Medicine, giải thích rằng khi một enzyme trong gan phân hủy rượu, nó sẽ chuyển hóa thành một chất có hại có thể gây tổn thương tế bào và mô. Phụ nữ có thể gặp phải rối loạn kinh nguyệt, rụng trứng và khả năng sinh sản. Nam giới có thể bị giảm sản xuất tinh trùng và chức năng tinh dịch. Vì sức khỏe của bạn và sức khỏe của con cái sau này, bạn nên uống rượu một cách điều độ.

Mỗi năm, Consumer Reports thử nghiệm hàng ngàn sản phẩm để giới thiệu với độc giả mỗi tháng. Vào những tháng cuối năm, tạp chí này chọn lựa những sản phẩm xuất sắc nhất, gọi là Top Picks, và sau đây là một số được giới thiệu:

VIDEO DOOR BELL

Ring Doorbell Plus (Battery)

\$150

Camera chuông cửa này giúp trông coi nhà khi đi vắng. Rất dễ lắp đặt, không cần dây, và hoạt động với các sản phẩm Ring khác, như đèn pha sân sau và camera an ninh ngoài trời.

Sản phẩm ưu hạng 2024

KỠ 2 - THIẾT BỊ ĐIỆN TỬ

TV

65-INCH MODEL TUYỆT VỜI

LG OLED65G4SUB \$3,100

Có thể đắt tiền, nhưng chiếc LG này là một trong những TV tốt nhất bạn có thể mua, với phẩm chất hình ảnh và âm thanh tuyệt vời và hiệu suất dải động cao (high dynamic range - HDR) hàng đầu.

74

65-INCH GIÁ TỐT

Roku 65R8B5/65R8BX \$1,200

71

50-INCH HOÀN HẢO CHO PHÒNG NHỎ

Samsung QN50Q80D \$1,000

SMART WATCHES

APPLE WATCH HÀNG ĐẦU

Apple Watch Ultra 2 GPS + Cellular \$800

Đồng hồ siêu bền này có màn hình dễ đọc và thời lượng pin dài nhất trong số các model Apple Watch; có khả năng chống nước và theo dõi bước chân chính xác.

GIÁ TỐT

Fitbit Versa 4

\$200

85

KẾT NỐI VỚI

SAMSUNG PHONE

Samsung Galaxy Watch7 (40mm) LTE

\$350

92

SMARTPHONES

XUẤT SẮC TOÀN DIỆN

Apple iPhone

15 Pro Max \$1,200

Điện thoại Apple lớn nhất và tốt nhất mà CR đã thử nghiệm; có hệ thống camera được nâng cấp và thời lượng pin cực dài - 52 giờ. (CR chưa thử nghiệm dòng iPhone 16).

87

GIÁ HẠ

OnePlus 12R

\$520

77

ANDROID PHONE
TỐT NHẤT

Samsung

Galaxy S24 Ultra

\$1,300

87

NGUỒN: TULSAWORLD.COM

Chông chênh phận người

TRẦN MỘNG TÚ
BELLEVUE, WA

(Thân Gửi Chị Liên)

Hai chị em bạn rủ nhau đi chợ Á Đông. Mùa Thu trời lạnh và mưa nhỏ hạt.

Lái xe từ ngoại ô phía Bắc đi về phía Tây thành phố Seattle, nơi cửa hàng, chợ lớn, chợ nhỏ của người Á Đông tụ họp khoảng 15 dặm (miles) từ nhà của hai người.

Dưới phố mùa Thu bây giờ người rơi ngoài đường nhiều hơn lá vàng.

Bây giờ rất khác ngày trước, chợ và các cửa hàng không còn là chỗ chỉ thuần mua bán nữa. Hai bên vỉa hè đi bộ và trước các cửa tiệm bách hóa, quán ăn, sẽ thấy đầy người vô gia cư trước cửa. Như những chiếc lá mùa Thu, rơi xuống đâu cũng được. Họ thản nhiên nằm ngời,

thản nhiên dựng lều, thản nhiên tụ họp. Cảnh sát có đến giải tán thì chỉ khoảng một vài tiếng sau cảnh sát bỏ đi, họ lại trở về chỗ cũ. Họ biết đi đâu bây giờ, có cho họ tụ tập một nơi thì họ cũng sẽ lại bỏ đi. Họ như những chiếc lá thích cuốn theo hướng gió. Mà đã là “lá” thì làm sao cưỡng được gió.

Khách bộ hành len lỏi giữa những cái túi ngủ cô đơn, giữa những căn lều cá nhân tạm bợ, giữa mặt đất mùa thu ẩm ướt và lá vàng theo gió Thu từng cơn trút xuống. Đi giữa những cái túi ngủ lem luốc co ro quăn một con người như con sâu nằm trong kén, cái đầu và hai chân thò ra hai phía. Ai già, ai trẻ, ai nam, ai nữ cũng không phân biệt được.

Họ từ đâu đến và họ ở lại, giống như câu nói của Caesar: “*Tôi đến, tôi thấy*

và tôi chiếm đoạt.” Nơi họ chiếm đoạt không phải là một cao ốc hay một biệt thự mà là bên hông một siêu thị hay cạnh bãi rác bỏ trống, có khi ngay trước một cửa hàng (Chủ nhân chưa kịp đuổi)

Trước thời kỳ Covid họ còn chịu khó ở nguyên một chỗ hơn, ít lang thang hơn, nhưng sau Covid hình như sự “thiên di” như chim đến mùa phải bay đi, thấy họ ở ngoài đường nhiều hơn. Mùa thu, thỉnh thoảng nghe thấy tiếng xào xạc, nhìn lên bầu trời mây xám, một đàn chim mấy chục con bay sát cánh nhau thành một vòng cung rất đẹp và rất Thu. Những con chim này nó biết chỗ nó rời đi và biết nơi nó sẽ đến. Mùa Thu, Đông chúng thiên di và khi Xuân ấm áp chúng lại rủ nhau từng đàn kéo về chốn cũ.

Những người vô gia cư này, họ có thể là người địa phương, có thể từ Tiểu Bang khác tới. Họ là những người có vấn đề “tâm thần”. Họ ở Mỹ lâu rồi, và quen với đời sống “du mục” này rồi. Đi đâu cũng là nhà, đi đâu cũng có chỗ cho một cái túi ngủ. Bên hông hay cửa sau của siêu thị, nơi khuất lấp nào đó hay có khi nằm ngay một cái túi ngủ như con sâu trong kén sát một mảnh tường khuất gió, cạnh một bãi xe hay mảnh đất toàn đồ phế thải. Chỗ nào cũng được, miễn là không bị đuổi, có thể họ nghĩ: “Mình cũng đâu có khác gì đồ phế thải, hay: Ta cứ nằm đây, Ta đâu có phải đồ phế thải!”

Những người “Vô Gia Cư” này phần đông là những người “tâm thần” hay những người bình thường vướng vào nghiện hút đi tới chỗ mất ý thức và mất khả năng suy nghĩ đúng sai. Họ không còn khả năng làm việc được nữa vì ảnh hưởng của những cơn nghiện đến bất cứ lúc nào làm họ mất suy

nghĩ và mất cả sức lực.

Thành phố Seattle và Bellevue của tiểu bang Washington có rất nhiều nơi cư trú cho người Homeless, nơi được những người tỉnh táo có tiền có lòng với sự hỗ trợ của thành phố, họ thành lập những trung tâm cho Homeless, cung cấp thực phẩm, thuốc men và tài trợ cho những người muốn cai nghiện hút, muốn học nghề để trở lại đời sống bình thường. Nhưng quả thật là rất khó!

Họ đã quen với lối sống “du mục” này rồi.

Tôi ở đâu mà tôi đến đây

Ngày xưa ai đứng ở chỗ này

Hạt sương Trời khóc ngàn năm trước

Sao còn ướt trên lưng bàn tay (tmt)

Họ luôn luôn không ý thức được thân phận và hoàn cảnh của mình. Họ bằng lòng với những gì họ đang có. Họ đi riêng lẻ, hay tụ họp nhau thành nhóm 3, 5 người. Họ hòa đồng hay họ là một thế giới đơn lẻ, riêng tư.

Họ là gánh nặng cho thành phố và cho chính họ. Có người có gia đình nhưng họ không muốn sống với gia đình, họ có thể giới riêng của họ.

Nước Mỹ đang xô xao về những người tỵ nạn chiến tranh trên thế giới muốn tràn vào nước Mỹ (như họ cũng đang tràn vào Anh, Pháp, Đức ...) Những người tỵ nạn từ Africa, South America, Mexico, Middle East và ngay cả từ China... Họ bỏ nước ra đi vì đói kém, vì chiến tranh, vì chính trị... Khi ra đi thì sự sống chết đã được lựa chọn. May thì sống, không may thì chết. Nếu ở lại chiến tranh và đói sẽ chắc chắn là chết. Đi còn hy vọng ở may rủi. Họ đáng thương như tất cả những người tỵ nạn vì chiến tranh vì kinh tế trên thế giới giống như những người Việt phải đào thoát vì sự xâm lược của Cộng Sản năm 1975. Họ đáng thương hơn nữa vì nước Mỹ hiện tại không muốn cứu mang họ, vì con số nhập cư quá lớn này, một gánh nặng cho nước Mỹ.

Người Mỹ sợ mất việc, hao hụt ngân quỹ, hao hụt thực phẩm về những con người đáng thương này... Ai mà không sợ cái túi của mình vơi đi vì phải phân phát cho người khác.

Nhưng có phải, những người vô gia cư vì tâm thần, những người vô gia cư vì chiến tranh, đều đáng thương và cần được giúp đỡ, yêu thương!

Có ai đó đã ngửa mặt lên Trời, tìm Thượng Đế, hỏi Ngài:

Tôi ra đời đã được bao lâu

Sao Trái tim tôi nếp gấp nhàu

Mặt đất tôi đi bao ngàn dặm

Sao vẫn chông chênh những bước đầu. (tmt)

Nếu chính bạn là người tỵ nạn chiến tranh là người vô gia cư, bạn đang bước những bước rất chông chênh, bạn có muốn tìm một nơi để vào trú ngụ không? Bạn có cần một bàn tay đưa ra cho bạn nắm không?

TMT - NGÀY 17-11-2024

Note: Caesar: I came, I saw, I conquered.

Những chiếc lều xếp dọc theo Đại lộ số 3 phía Nam ở Sodo - Seattle. NGUỒN: SEATTLETIMES.COM

Gặp may

NGUYỄN MẠNH TUẤN phóng tác

Hào có vẻ không vui: như vậy là hai lần liên, anh thất bại.

- Trong hai ngày, kiếm được 3 kẻ thù... Thực là chuyện hiếm có!

Ru nhìn bạn, ngơ ngác:

- Cái gì mà 3 kẻ thù, nói coi.

- Dễ hiểu quá... Kẻ thù thứ nhất là con khỉ đột bị thương. Thứ hai là cai Sạo...

- Thứ ba?

- Là con rắn độc... Bạn của con mình vừa ăn thịt đó!

Ru phá lên cười:

- Tưởng gì!... Ai bảo anh rắn biết báo thù?

Hào trầm ngâm:

- Báo thù thì vị tất, nhưng thấy mất bạn, mất trứng, chắc nó không để mình yên...

Chợt mắt anh sáng lên:

- Có thể đêm qua nó mò về hang rồi... Không chừng còn nằm đó, để coi...

Anh với cuộn thùng, bước ra khỏi lều:

- Thấy gì lạ, tôi thối còi, anh ra, nghen!

Trời mới hửng sáng, mát rượi... Tít ngọn cây cao, đàn khỉ chuyền cành, chí chóc... Chim rừng bắt đầu riu rít. Quanh hồ êm ru. Hốc rắn vẫn như bữa trước, củ đuốc tung tóe ngay miệng hang. Nhìn thực kỹ, Hào thấy lỗ mờ

vết trườn trên lớp nhưng cũng có thể đó là vết con trần bò ra ngày hôm qua.

Hào chẳng còn cách nào khác hơn là núp đầu đó, chờ đợi. Anh hơi ngại thú dữ: trước sau toàn tro tàn; bụi gai, dây mơ, rễ mái chẳng chịt... Nghề của anh phải vậy, biết sao!

Hào chọn bụi tre gai gần hang rắn nhất, ngồi thu gọn dưới tàn lá, cuộn dây thừng tết thông lọng lăm lăm trên tay. Vài con nai tơ thập thò đằng xa, nghe ngóng, rồi kéo lại ven hồ. Chúng uống từng ngụm nhỏ, chốc chốc lại ngừng đầu, đôi tai nhọn vểnh đằng trước... Rồi đàn khỉ chó, mặt khoang trắng, vừa bước lom khom vừa chí chóc cãi nhau. Không thấy bóng con hổ nào... Một lần Hào thoáng thấy vết chớp vàng, lóe trong bụi, anh nghĩ thầm:

- Đúng con báo... Giống này khôn thiệt! Chẳng ai trông thấy nó lúc ban ngày bao giờ.

Chợt có tiếng cành gãy rã rã, rồi một con khỉ đột từ trong bụi mây ló ra... Hào thấy tim nháy mạnh trong lồng ngực:

- Hay con khỉ bữa trước?

Hai con to ngang nhau, cùng khuôn ngực, khổ người với đôi tay như cặp chày vồ. Nhưng nhìn kỹ, Hào thấy không phải con khỉ bị thương. Con này mặt xanh đen, lông đầu và lưng đen mun, chưa sợi nào bạc... Con vật trông thấy Hào ngay:

nó không tỏ vẻ hằn học, chỉ vung tay đâm vào ngực: khuôn ngực mênh mông, dày dặn, vang lên thứ tiếng bập bùng như trống mọi. Nó đi một mình, nên ra oai lấy lệ, để dọa địch vậy thôi. Không thấy Hào nhúc nhích, nó cũng mặc, đâm thêm vài nhát xuống đất rồi chống tay lưng thững lại uống nước.

Hào nhìn theo, xuýt xoa:

- Ngon lành... vậy mà không làm gì được, bực chưa!

Anh không dám quăng dây... Giá có quăng vị tất đã làm gì nổi nó, trái lại con vật xé nát anh ngay. Còn thối còi cũng vô ích, khi Ru và nhóm phu chạy tới, con vật đã đi biến mất rồi. Tiếc chưa!

Cũng đúng vào lúc đó, có vật gì trắng toát ngoáy ở cửa hang...

- Không phải trần... Vùng này, trần đầu đen vằn vàng, còn mình nâu sẫm có hoa trắng kia... Đằng này trắng bóc như gấu Bắc cực, mới kỳ!

Hào không phải bận tâm nhiều vì lúc này con vật dưới hang vươn hẳn người lên cao: đúng con trần thực, nhưng là thứ trần trắng toát, mắt xanh lè... Chiếc lưới đỏ son, chẻ đôi, lia trước mặt... Hào biết rõ mẫu lưới là một bộ phận xúc giác của con vật, chẳng có chút nọc độc nào, nhưng nhìn nó, anh không khỏi rùng mình...

Bốn mươi phân rồi tám mươi... Một thước... thân trần đã trườn khỏi hang... Phải hành động ngay mới kịp!... Hào lại sợ con trần nghe còi, bỏ chạy chẳng!... Anh cẩn thận nhóm dây, liệng thực nhanh sợi thông lọng... Vòng dây vụt như làn chớp, thít ngang cổ con vật... Thực là chuyện bất ngờ đối với nó, con trần vươn người, lắc mạnh đầu, rồi vùng vẫy giằng giựt sợi dây. Hào đu người vào thân tảo gai, cố quán thừng vào đó mà không làm nổi. Anh không có cách nào đưa còi lên miệng được... Tới lúc con trần dịu đi đôi chút, thì lại có chuyện xảy ra, khiến anh đồ người, trở mắt nhìn quên cả thối còi... Thì ra thấy động, con khỉ đột từ bờ hồ chạy vào, giẫm luôn chân lên đuôi trần... Thế là sóng gió nổi lên: con rắn lớn quật đuôi xô ngã con khỉ rồi thuận đà quán tròn lấy thân hình lông lá, vạm vỡ ghê gớm ấy... Nó cuộn khúc thực nhanh, gọn, và cuối cùng là hai đầu đôi vật đối diện nhau... Con khỉ găm thét như giặc, trong lúc đầu con trần đu đưa, tìm chỗ ngoạm... Nó chọn bấp thịch bả vai, tương đối trống trải, vừa miệng, và nhanh như chớp nghiêng hai hàm răng vào đó.

Hào không bỏ lỡ dịp tốt, anh vọt tới, vòng thừng buộc cả đôi. Hai chân con khỉ đột bị rắn cuốn khít rịt, không nhúc nhích

nổi... Giá nó rút được tay ra, chắc bóp một nhát, con trần đủ gãy xương; nhưng không may, tay cũng như chân nó, đã bị con trần ép vào sườn mất rồi!

Con rắn bắt đầu thít chặt... Mỗi lần nó cuộn mình, con khỉ đột lại gồng người, chống lại... Không một thứ rừng nào khác có thể đương đầu với con trần lâu như vậy, dù cho hổ, báo cũng chỉ mấy phút là ngộp thở, rồi tìm hết đập luôn.

Hào lo cho con khỉ đột, nên vội rút hồi còi dài.

Từ phía trại, mọi người xô lại, Ru chạy trước: hồi hộp tưởng chừng bạn đang bị con trần nuốt tươi... Nhưng không, Hào vẫn đó, bản khoắn bên cạnh một đồng lù lù, khỉ và trần quần quai vật lộn. Thấy có người tới, anh rới rít:

- Xúm lại, mau... Gỡ con khỉ ra trước... Không khéo nó chết ngạt rồi.

Ru quơ tay, ngăn đám phu lại:

- Khoan!... Khỏi cần lo cho nó... Con gì chó khỉ đột cỡ này thì hai con trần vị tất đã làm gì nổi...

- Không kéo rời hai con sao?

- Tách ra mới rắc rối... Để dính chùm thế này tiện việc cho mình lắm, con nọ lo giữ con kia thành thử cả hai bị tóm một lượt... Anh quên chuyện “cò và trai” à?

Ru ngoảnh lại nhóm phu:

- Dem lưới lại đây...

Tấm lưới sợi gai thực chắc, được trùm lên hai con một lượt: Mỗi lần chúng nhúc nhích, nhóm phu lại luồn lưới xuống dưới, dần dà bao trọn cả đôi. Nhưng tới khi Ru ra dấu cho họ nhấc lưới lên thì chẳng ai nhúc nhích... Một người phu già gãi đầu:

- Cái này... Cái trần trắng này... Chúng cháu ngại lắm!

Ru nhìn lão:

- Ngại sao?... Nó đâu nuốt được ai?

- Dạ... Không phải vậy, nhưng loại trần hiểm này là trần...thần. Bất ngài tai họa cho cả vùng.

Hào có nghe nói: dân sơn cước vẫn tin có vị thần nào đó, cứ ngàn năm một lần lại giáng trần dưới lớp trần trắng, ai hành hạ nó sẽ bị mang họa... Anh nói với mọi người:

- Anh em yên tâm... Mình bắt trần về để nuôi, đâu có giết chóc gì mà ngại... Còn hơn để vậy cho con khỉ lớn bóp chết. Ta cứu nó mà!... Nào, nhanh tay lên.

Anh nắm mép lưới, Ru cũng ghé một tay, thế là mọi người làm theo... Phải 14 người mới nhấc lên nổi nhưng tới lúc khiêng đi hai con vật bắt đầu giãy giụa... Trước hết là con trần; nó nhả mỗi, quay sang Ru, nhưng

wướng lưới chẳng làm gì được. Hào nhìn vai con khỉ, nhờ lớp lông dày, rậm, nên nanh trần không làm gì nổi... Giá là vai người, vết thương phải sâu tới 3 phân.

Như vậy thực may!... Trong một loáng, Hào tóm trọn hai con vật ao ước, không sây sát chút nào... Nhất là con trần trắng bong, tuyệt hiểm từ trước tới nay. Anh mỉm cười một mình:

- Hiếm có như bông tuyết ở xứ nóng!

Ru cho bọn phu đặt bó lưới vào trong cũi, sập cửa lại. Hào nhìn bạn:

- Không sợ chúng đánh lộn tới chết sao?

Ru cười:

- Rồi anh coi... Chẳng có chuyện gì xảy ra hết. Anh đã thấy con trần không đủ sức bóp nghẹt con khỉ chó gì?... Con khỉ đột, khi không phải che chỗ cho khỉ cái, khỉ con, ít khi nó gây chuyện với ai... Hiên khô, hà!... Không biết chừng hai con còn cần tới nhau là khác!

Lần này tới Hào phá lên cười:

- Cần?... Cần để ăn thịt nhau chấy!

- Đâu có, cần cho có bạn... Khỉ đột sống một mình chỉ ít lâu là chết vì thiếu bạn. Giá được thêm con nữa thì hay, trong khi chờ đợi, có con trần, nó cũng khuấy khỏa đôi chút... Bây giờ ta thả

chúng được rồi.

Anh rút dao sẵn, lách tay vào khe cũi, cắt đứt vài hàng mắt lưới. Được tự do, con khỉ lớn lùi về một góc cũi, con trần trườn về phía khác, làm như cả hai chưa từng đụng nhau bao giờ.

Ru gật đầu, hài lòng:

- Như vậy tốt... Chỉ cần vài bữa là quen nhau ngay.

Rồi quay lại Hào:

- Giỏi... Anh giỏi tuyệt!... Giá vào tay người khác, may lắm chỉ bắt nổi một con.

Hào nhũn nhặn:

- Chẳng qua tôi gặp may, có vậy thôi.

- Đâu có... May một phần, nhưng anh tính đúng lúc lắm. Này nhé: trước hết anh khôn ngoan không giắt súng theo, như cai Sạo, mà chỉ đem cuộn dây... Tới lúc con khỉ đột, anh không quăng dây bắt nó, như vậy khôn... Có ném thông lọng cũng chẳng ăn nhằm gì, không khéo nó bóp anh chết... Rồi khi thít được cổ trần, anh chưa thối còi vội... Con trần nhờ vậy không tấn công anh ngay, nếu không khi chúng tôi tới, nó nghiền nát xương anh rồi... Cả khi con khỉ giẫm lên đuôi trần anh vẫn bình tĩnh chưa báo động; điều đó tránh cho anh tai họa có thể xảy tới, hai con thú rừng đôi lúc sát cánh nhau chống kẻ

thù chung... Tưởng tượng coi, cả trần lẫn khỉ tấn công anh, sống sao nổi!... Chờ lúc chúng quẩn lấy nhau anh trói cả hai rồi gọi chúng tôi tới là khôn tuyệt!

Hào cười xòa, vỗ vai bạn:

- May hơn khôn mà!... Sao có giống trần trắng vậy nhỉ?

- Ít khi thấy... Có thể là nó bạch tạng, nhưng đây không phải vậy. Thường trần bạch tạng mất màu hồng kia, mà thâm cung không trắng toát thế... Trần này đem triển lãm là hốt bạc, thấy không?

Điều này Hào không lạ: các rạp xiếc, các vườn bách thú đều muốn có những thú vật độc đáo để thu hút người xem, được con bạch xà chắc họ không tiếc tiền mua nào!

Nghĩ tới khía cạnh tài chánh đầy lặt vặt quan đó, anh phấn khởi lắm.

Trước khi đi ngủ, Hào và Ru ghé lại bên chiếc cũi: con khỉ lớn nằm thẳng đơ, mê mệt, ngáy như kéo gỗ. Con trần trắng nòn, cuộn tròn, sát ngay nách nó để hưởng chút hơi ấm của con thú có máu nóng và bộ lông ấm áp.

Ru thì thảo với bạn:

- Coi... Tôi nói có sai đâu. Bây giờ tách rời hai con, chắc chúng đến héo hắt vì nhớ nhau mất thôi!

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 10-2024 từ tập 15 Truyện Sân Bắn của Nxb Sống Mới in tại Sài Gòn trước 75.

VUONG HOÀI UYÊN

chiều hội an

*Đường quanh co mấy nẻo
Phố già nua lặng im
Một chiều đi qua đó
Người xa như dấu chim.*

*Thời gian thêu mái ngói
Âm vang tiếng chuông chiều
Gọi hoàng hôn đến vội
Trên phố già tịch liêu.*

*Tựa lưng vào vách phố
Chợt nghe hồn xanh rêu
Tiếng giày ai qua đó
Hoang vu cả phố chiều.*

*Về đâu người viễn khách
Một lần qua Hội An
Có nghe hồn phố cổ
Mỗi đêm về lang thang?*

*Sông Hoài reo sóng nhớ
Ơi Hội An! Hội An!
Thu vàng phai phố nhỏ
Ta tìm ai?...Muộn màng !*

VHU

HỒ ĐẮC VŨ

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Sòng bài bị cướp

Phố Tàu Montreal, 11 giờ tối, dọc đường Saint Laurent, những nhà hàng, tiệm ăn đóng cửa, tắt đèn. Thùng rác, thùng giấy bìa, đã đẩy ra 2 bên lề, đám chuột giành nhau cắn những đồng thức ăn lòi ra từ các bao rác nhỏ rớt vung vãi xuống dòng nước chảy sát lề đường từ cơn mưa hồi chiều, ánh nước lung linh bằng hiệu còn chớp đèn của nhà hàng nổi tiếng TP, cửa chính đã đóng nhưng sau lưng hai người đứng trước hẻm nhỏ là cửa hông vô nhà hàng, Hết bậc thang cuối, quẹo phải. Căn phòng rộng dành cho đám cưới, đang có 4 bàn bài cầu, nhiều khách hàng vây chung quanh. Tiếng cười, tiếng khui bia, cụng ly, tiếng xúc xắc lạnh canh nghe

Trùm Q

từ lớn tới nhỏ dần, tiếng tắc lưởi nuốt tiếc, chữi thể, tiếng cười hình hích của những người thắng cuộc...

- Rầm!

2 người gác cửa té xuống sàn, 2 khẩu súng tay văng ra. 3 người bước vô đứng hàng ngang, chĩa 3 khẩu Uzi hăm thanh vô mấy bàn bài cầu. H, em ruột của Q, người gác cửa, chồm tới chụp khẩu súng tay.

- Bụp! Bụp!

2 tiếng nổ khô rang, H cong người duỗi chân, đầu ngoẹo qua một bên, chết!

- Ê! Mấy người kia đừng đại dột phản ứng! Hui nhị ti liên! Tất cả để 2 tay lên bàn...

Anh nhỏ con, lùn nhất trong 3 người võ trang, bước tới, chĩa khẩu Uzi vô một người đứng ngay bàn.

- Tụi tui là cướp! tới đây cướp sòng này. Bỏ hết tiền bạc trong túi, đồng hồ, trang sức ra bàn...

Anh quay người.

- Bụp!

Viên đạn làm chai rượu trên quầy nổ tung.

- Nền nhớ, A Dách này, người nổi tiếng bắn chết ngay từ viên đầu.

A Dách đứng sát tường, 2 người kia lấy hết số tiền trên các sòng, một đồng tiền toàn giấy 100 đô, 8 cái đồng hồ Rolex, do dân chơi bài bỏ ra,

có 3 cái toàn dính kim cương chớp nháy dưới ánh đèn.

A Dách đưa khẩu Uzi, làm 3 phát vô chòm đèn lớn trên trần. Tiếng thủy tinh bể, tiếng điện xẹt, căn phòng lớn tối thui.

Q.

Q, tốt nghiệp đại học Montreal, tam đẳng Karate, võ sĩ Bình Định, trùm nhóm Việt Nam, gồm 15 người, toàn dân miền Nam, chuyên tổ chức sòng bài lậu lưu động, từ phố Tàu cho tới khu Côte Des Neiges, Longueuil, bán cần sa, sau này thêm món thuốc ma túy tổng hợp, chủ 2 nhà hàng tiệc cưới lớn tại Montreal. Q ngả người, dựa lưng trên ghế dài kê sát tường trong phòng tập, trên tủ gỗ, treo cờ hiệu Karate và Bình Định Sa long Cương, dọc 2 tường, những binh khí, và 2 con ngựa gỗ tập quyền đã lên nước. Nắng buổi sáng xuyên qua khung cửa sổ, đổ một vùng sáng dài chạy qua tấm thảm xanh lục. Q đứng dậy, bước tới chiếc tủ kiếng nhỏ. Vùng sáng hắt lên những giải thưởng hạng nhất thi đấu Karate của Q.

Tiếng mở cửa,

- Anh Q!

- ...

- Tụi BTK chơi mạnh quá... Thành em H tiêu rồi!

Q không quay lại, giọng lạnh ngắt.

- Để việc đó cho anh... Em tiếp tục mở sòng, nới rộng vòng đai bảo động, mỗi nhóm 3 người với remote 3G, có dân lạ, đi xe hơi nhào tới là bấm remote liên, không cần chống cự, liên lạc với tụi Da Đỏ, mua cho mỗi sòng 1 khẩu Uzi hăm thanh.

Cướp thuốc

Chiếc xe Ford 4x4 đang chạy xuống dốc, băng qua con lạch cạn, leo bờ, tới bìa rừng Người nông dân Mỹ trong áo khoác ca rô đỏ, mang đôi giày ống cao su cao tới gối, tay cầm khẩu shotgun đưa cao, ra dấu ngừng lại. Chiếc Ford quẹo vô rừng, đậu sau chiếc xe tải Toyota.

- Hello! Bạn Montreal... Mọi chuyện an toàn và sẵn sàng!

L và M, trong nhóm của Q, mở thùng xe, mang hàng qua xe Toyota. Leo lên lái bằng rừng, nhắm hướng xa lộ 89 Nam.

- Đùng! Đùng! Đùng!

3 phát súng chát chúa nẹt vô đầu xe. M thắng gấp, xe cày một vòng, văng lớp đất đỏ trên con đường rừng.

Tiếng loa.

- Ê! Đây là A Dách, BTK Boston...

A Dách đưa cao khẩu M-18.

- Đùng!

Phát súng xuyên nát kính trước

- Dù xa, nhưng tao bảo đảm cho 2 thằng mày lên bàn thờ ngay lập tức... Nếu không bỏ số hàng xuống và quay đầu về biên giới.

M nhìn khẩu súng 9 ly, cửa nòng nhỏ xíu trong tay, nói với bạn.

- ĐM! Chịu thua đi! Bể rồi! Giao hàng, dzọt lẹ về.

Cướp đám cưới

Tối thứ Bảy, 8:30 tối, tại sảnh đám cưới lớn trên lầu 3, khách sạn Holiday Inn, phố Tàu Montreal.

Một đám cưới linh đình nhất, rực rỡ nhất thành phố. Chú rể, cô dâu, bước ra chào quan khách, bước thẳng tới chiếc bàn gỗ gụ đỏ, có 4 đầu rồng thép vàng 4 góc.

- Dạ! Chúng con xin đa tạ quý khách và bà con bạn bè đã tới chung vui đám cưới của tụi con.

Mọi người mang phong bì quà tặng, thường là tiền mặt, bỏ cả chồng trên bàn.

Đây là đám cưới của M, em trai út của Q.

- Chúng em xin cảm ơn sự tài trợ vô giá của anh Hai...

M nâng ly rượu, quay qua Q.

- Xin mời anh Hai.

- Bụp!

Đèn tắt ngúm. Tiếng lao xao. 3 phút, đèn sáng.

Cô dâu chú rể bị cột chùm vô nhau, miệng bị dán băng keo. Q đã biến mất khỏi bàn.

3 người Việt, mặc toàn đồ đen như những tay sát thủ Ý, chĩa 3 khẩu Uzi gấn hăm thanh vô khách.

- Quý vị ngồi im, tui tui là cướp... Hôm nay cướp đám này.

2 người kia, tới bàn cô dâu chú rể, dừa hết phong bì quà tặng vô bao vải.

- Bụp!

Một phát Uzi, mọi người đứng tim.

- Nhân tiện! Tui tui cướp luôn quý vị!... Xin vui lòng bỏ hết nữ trang, đồng hồ, tiền mặt ra bàn, ai cố tình giấu ...

A Dách chỉ tay xuống.

- Là tui cho xuống địa ngục liền!

- Dạ thưa ông cướp! Làm ơn cho tui xin lại cái vòng hột xoàn ...

Bà sồn sồn đứng lên, chỉ tay.

- ... Nằm trên bàn! Hu hu!...

Bà bắt đầu vừa khóc tí tê.

- ... Đó là cái vòng gia bảo ... Hu hu! Cửa nhà tui, bà cố cho nội tui, nội cho... Hu hu! Má tui... Hu hu... Cho tui... Hu hu! Má tui chết rồi... Tui muốn xin lại để nhớ tới... Hu hu...

- Nín!

A Dách la lớn.

- Đám cưới mà sao bà khóc?

- ... Dạ để nhớ tới má tui... Hu hu!...

- Im! Tôi không cho lại, Nhớ má bà thì ra nghĩa địa thăm, đâu cần phải có cái vòng hột xoàn.

Bà rống lên.

- Hu! Hu!

A Dách nổ một phát lên trần. Bà sồn sồn nín thình, té cái bịch, xỉu.

A Dách lùi ra cửa, 2 đàn em tóm sạch trang sức, đồng hồ vô bao vải. 2 súng chĩa vô khách, bước lui. Tuồng cũ làm lại. A Dách đưa khẩu Uzi, làm 3 phát vô chùm đèn lớn trên trần. tiếng thủy tinh bể, tiếng điện xẹt, căn phòng lớn tối thui.

...

Vùng Deux Montagnes. Căn biệt thự màu trắng, nằm bên khu rừng thông đồ dốc, phía sau là một hồ tắm nhỏ. Q ngồi dựa lưng trên ghế, nhìn mặt nước xanh lóng lánh dưới nắng chiều. P người em kế, bước tới quây, rót ly Scotch vàng óng, bỏ 2 viên đá, đặt xuống chiếc bàn nhỏ bên ghế của Q.

- Uống chút đi anh Hai.

P lấy chai bia lạnh làm một hơi dài.

- Mình sẽ làm gì anh Hai?

Q nốc cạn ly rượu.

- Em làm công việc quản lý mấy sòng bài, vụ cần

sa để cho thằng Bảy lo, đang mùa cưới, tăng cường an ninh cho mấy nhà hàng...

M trở lại quây, làm ly rượu khác, đem ra cho Q.

Q xoay ly Scotch ánh màu hổ phách, anh nhìn trừng trừng vô những bọt nhỏ lăn tăn vô tan trên những viên đá...

- Việc A Dách ... Để anh đích thân lo.

Qua Boston

Chiếc Camry cũ mèm chạy tới tiệm bán burger ở Chambly, gần biên giới Mỹ lúc 5 giờ chiều. Q bước vô, gọi một cái burger, ngồi ăn ở bàn. 5 phút sau, người Mỹ tóc bạc bước vô tiệm.

- Hello Q! Jack đây.

Hai người chào hỏi. Ông gọi một burger, khoai tây chiên mang về.

- 6 giờ rồi Q, đi!

Cả hai ra khỏi tiệm, Q lên chiếc Ford 4x4 với ông Mỹ, chạy băng qua những ruộng bắp bạt ngàn, tới khu rừng thông, dài theo con lạch nhỏ, cả hai lội bộ qua rừng thông, đụng bờ lạch. Trời chập choạng tối. Jack móc túi, đưa cho Q chai Scotch nhỏ.

- Đêm thường lạnh, làm một shot.

Jack uống hết phần rượu còn lại.

- Jack, vùng này nổi tiếng nhiều gấu... Có con nào tới đây không?

- Gấu chỉ ở vùng đầu lạch trên kia... Nhưng nếu có con nào lạc tới đây.

Jack rút khẩu Magnum nòng dài từ sau lưng.

- ... Thì tao xơi liền, yên tâm.

Có tiếng khuấy nước trên lạch, Jack ra dấu nằm xuống.

Chiếc ca nô chèo tay từ từ tấp vô bờ lạch, có tiếng chim đêm kêu nhẹ, Jack nháy đèn pin trả lời.

- Bạn tới rước mây qua bên kia.

Jack đưa Q xuống ca nô.

- Chúc may mắn.

- Cảm ơn Jack.

Q nhét cuộn tiền vô tay Jack. Chiếc ca nô qua bờ bên kia. Cậu nhỏ đứng sẵn bên chiếc Jeep đón Q.

- Hello! Q

- Hello.

Cậu leo lên xe mở máy, đưa cho Q một vật tròn, trong túi vải.

- Lựu đạn mini đây! Cần thận.

Q cảm ơn, đút túi cậu nhỏ cuộn tiền. Anh lái xe ra khỏi rừng, về hướng xa lộ 89 Nam.

Trả thù

4 giờ chiều, tại phòng VIP, Casino Mohegan Sun, Uncasville, Connecticut. A Dách và 3 người bạn đang chơi bài xì dách, A Dách thắng luôn 3 bàn lớn,

70,000 đô chỉ trong 8 phút. Anh đưa tay.

- Nghỉ! Nhậu một châu, tối chơi tiếp.

S, gọi.

- Cho 2 chai scotch Nhật, Akashi, 36 con sò tươi Main, 2 phần Sashimi đặc biệt, 6 càng king crab hấp, 3 tô súp bào ngư, đĩa biển trắng.

Anh cho người chia bài 1,000, anh phục vụ 1,000. Hai người lẹ làng ra khỏi phòng, đóng cửa lại. Chừng 10 phút sau. Có tiếng chuông cửa.

- Hello! Phục vụ thức ăn đây.

S mở cửa.

- Dạ xin chào quý anh!

Người đàn ông phục vụ nói tiếng Việt, đeo khẩu trang, đẩy chiếc xe đồ ăn vô tới bàn. Anh lẹ làng khui chai rượu, rót 4 ly.

- Dạ! 2 viên đá?

- Ừ!

Anh đưa từng ly tận tay cho mọi người, quay lại, mở 3 nắp đậy mạ bạc, sắp 3 đĩa sò tươi, mở 2 phần Sashimi đặc biệt để hai bên bàn.

- Dạ! Đây là 6 càng King Crab rất tươi, từ Úc, mới tới sáng nay... Dạ! xin kính mời ông trùm A

Dách!

- Sao biết A Dách?

Anh phục vụ bước tới bên A Dách, cúi đầu.

- Dạ! Tiếng tăm A Dách, trùm BTK nổi tiếng phố Tàu... Ai cũng biết! Bây giờ còn vang danh tới tận Montreal... Dạ xin mời ông trùm.

Anh phục vụ, mở nắp đĩa của King Crab.

Trên chiếc đĩa trắng, to, không một càng cua nào! Chỉ trái lựu đạn mini sát thương tròn, màu lính.

3 người bạn nhảy khỏi ghế, A Dách bật ra. Người phục vụ chụp trái lựu đạn, rút chốt.

- Tụi bay ngồi im! Không phản ứng! Tao có mặc áo giáp, nên không lo... Tao thả ra là cả đám tiêu tùng!

Nhanh như chớp, anh chụp cầm A Dách bóp mạnh. tống trái lựu đạn vô miệng A Dách đang há rộng.

- Up ơ! hơ!

A Dách la trong cổ.

Anh phục vụ lột khẩu trang.

- Tao là Q, trùm Q của Montreal đây...

Anh cúi sát mặt A Dách.

- Mấy tháng qua, mày đã cướp phá việc làm ăn của tao, từ sòng bài cho tới chuyển hàng bán vô Mỹ, bắn chết thằng H, em tao... Cướp đám cưới của gia đình tao... A Dách! Mày nghĩ là tao sẽ chơi lại BTK chớ gì? Không! Tao không chơi trò mất trả mất răng trả răng như bọn Hồi... Tao tha chết cho mày!

Q lấy trong túi áo ra một hộp gỗ nhỏ, dài.

- Tao biết mày thích thứ này khi uống Scotch...

Q mở hộp gỗ, lấy ra.

- Đây! Tao mời mày điều xì gà Cohiba nổi tiếng nhất... À! nhưng mày đang ngậm lựu đạn, đâu hút được...VẬY! Cầm đi.

Q đưa điều xì gà, A Dách cầm.

- Nhưng tao phải cắt đuôi xì gà trước khi mày hút...

Q lấy trong hộp gỗ cái dao cắt đuôi xì gà mạ vàng, có lỗ tròn ở giữa, Q đút điều xì gà vô, bấm nhẹ, lưỡi dao bén ngọt cắt xuống một phát, cái đuôi xì gà to như ngón chân cái, rớt nhẹ nhàng, Q cười.

- Thôi cầm đồ đi A Dách.

A Dách vừa đưa tay, Q

đã chụp lấy ngón trỏ, thọt vô cái dao cắt xì gà, bấm mạnh, ngón trỏ tay phải của A Dách rớt ra trên bàn, Q chụp luôn tay trái của anh ta, thọt vô dao cắt. Ngón trỏ tay trái của A Dách rớt máu rớt ra.

- Wa! Aw! Wa wa!

A Dách rú lên, đưa 2 tay đầy máu, ôm lấy miệng, sợ la lớn... trái lựu đạn rớt ra!

Q lấy bao ny lông nhỏ trong túi, bỏ 2 ngón tay vô, kéo zip lại, bước tới, hé cửa, nhìn ra ngoài...

- Bye "A... Không còn là Dách"

Anh nói với 3 người đang ngồi dưới sàn.

- Tụi bay gọi "Đội phá gỗ chất nổ" tới cứu A Dách!

Rồi quay qua.

- Bye! "A Dách" Thôi! về phố Tàu bán trà sữa kiếm sống đi!

Q mở cửa, đưa chiếc bao ny lông đựng 2 ngón tay vấy máu, tím bầm lên cao.

- Tao giữ cái này làm kỷ niệm!

Từ bữa đó, A Dách không còn là "Dách" nữa và trở thành "A Cụt"

HĐV

Thương bát mì Phú Chiêm

PHI KHANH

“*Mỗi mồn cỏ quận Phú Chiêm/ Tường vôi lá cỏ lim dim vô cùng*” (Bùi Giáng), đây là câu thơ biến thể của chính tác giả ngay trong thi tập *Mưa Nguồn* mà trước đó, Ông viết: “*Mỗi mồn con mắt Hoa Nghiêm/ Tường vôi lá cỏ lim dim vô cùng*”. Dám mang cặp lục bát đặc địa và áo huyền của mình ra để “độ”, biến một khái niệm triết học trong tôn giáo trở thành địa điểm cụ thể, âu cái địa điểm ấy phải có sức nặng với tác giả lắm lắm. Phú Chiêm, cái địa danh mà nhắc tới, người ta nghĩ tới Đàng Trong, rồi dinh trấn, rồi

món mì gánh đầy huyệt hoặc giữa đời thường... Làm sao mà không nhớ, làm sao mà không dám đối?!

Nhắc tới mì Phú Chiêm, có lẽ người ta nhắc tới mì Quảng trước, bởi mì Quảng là phiên bản mở rộng và là phiên bản gốc của mì xứ Quảng, nói là phiên bản mở rộng bởi có hàng hà sa số loại mì, mì Quảng như gà, mì Quảng như cá lóc, như cá mồi, như tôm, như thịt bò, như thịt heo, như chay, như mặn... Trong đó, mì Phú Chiêm là một biến thể khá đặc biệt, khá ngon của món mì Quảng ở làng Phú

Chiêm (cách dinh trấn Thanh Chiêm chưa đầy 1000m).

Người ta nói rằng ngày xưa, các quan thư lại, trấn thủ ở dinh trấn Thanh Chiêm chọn xây nhà, sống ở làng Phú Chiêm, bởi làng Phú Chiêm vừa gần dinh trấn, lại vừa gần Hội An và hơn hết, nơi đây đất đai, thổ nhưỡng màu mỡ, tốt tươi, cây cối quanh năm xanh mát và nơi đây cũng là đoạn mà sông Chợ Củi mở rộng, nước mênh mông, đời sống thanh bình.

Ban đầu, mì Phú Chiêm là món mì của các bà vợ ông quan nấu cho chồng con trong gia đình, bởi thời đó, kinh tế còn khó

khăn, việc tráng một lá mì không phải dễ, thậm chí còn khó hơn chúng ta bây giờ làm một chiếc bánh Pizza nữa. Chỉ có nhà quan mới dám nghĩ tới chuyện ăn mì. Cũng giống như thời chúng tôi còn nhỏ, hễ được cha mẹ bồi dưỡng cho một bữa ăn thì mới có món mì trong nhà, đâu dễ gì có, trừ khi giỗ quẩy, cúng Chạp thì mới có bát mì. Cái cảnh người lớn tuổi ngồi xắt mì trên tấm thớt, dưới tấm thớt là một chiếc nia rộng lót lá chuối, bao nhiêu mì xắt ra đều rơi vào chiếc nia lót lá chuối, thì thoảng người xắt mì cho bọn con nít một rẻo mì xắt thừa, cứ như thiên đường đang gói gọn trong lá mì vậy! Mì Phú Chiêm hình như cũng mang dáng dấp của cái thuở ấy, nhưng có thêm chút hội hè đình đám và có thêm chút vương giả, vàng son một thuở ...

Thế rồi thời thế đổi thay, thuở vàng son qua mau, những người “muôn năm cũ” nấu mì cho chồng, cho con giờ lại tảo tần nấu một gánh mì, sáng sớm gánh ra chợ bán, rồi thế hệ này nối tiếp thế hệ khác, gánh mì tồn tại như một sự cứu rỗi cho gia đình trong buổi khốn đốn, khó khăn, làng mì Phú Chiêm ra đời từ đó.

Đến bây giờ, cứ sáng sớm, chừng 4h sáng, nếu quý vị tình cờ đi ngang làng Phú Chiêm, quý vị sẽ chứng kiến cảnh những

người phụ nữ gánh mì, chở mì rời làng, từ trong ngôi làng nhỏ yên bình và có chút thanh bản này, hàng chục gánh mì nổi lửa, lên đường, người đi Đà Nẵng, người xuống Hội An, người qua Vĩnh Điện, người ngược Đại Lộc, người vào Duy Xuyên... Muôn nẻo đường kiếm cơm bắt đầu từ giờ phút ấy.

Những người đi bán xa thì đi sớm, thời đại đổi mới, gánh mì cũng đổi mới, người ta chở bằng xe đạp, xe máy ra Đà Nẵng thay vì gánh bằng đôi giống và đón xe buýt ra phố như trước. Thế nhưng cũng còn một vài người nặng lòng với đôi quang gánh, họ không thể chở bằng xe đạp, không thể dùng thùng nhựa giữ nhiệt để chứa như mì, mà phải là đôi gánh có bếp lửa than, có nồi nhưn sôi ừng ục và có một nồi nước sôi để trụng mì. Có một bi đông đựng nước chè xanh... Những thứ ấy gắn với họ như máu mủ, ruột thịt. Và hình như với người hoài cổ như tôi, thì gánh mì ấy mới chứa đựng hồn cốt của mì Phú Chiêm.

Nhớ lúc bà còn tỉnh táo, bà có thói quen đứng Chủ Nhật thì hẹn với bà Nhung gánh mì đến cho cả gia đình cùng ăn. Sáng sớm, bà Nhung gánh một đôi gánh nặng nghi ngút khói, vừa đi vừa rao “Mì đây, ai mì Phú Chiêm không?”. Đến ngõ nhà tôi thì bà rẽ

vào, gọi to: “Thím ơi, con tới rồi!”. Vậy là bà tôi cười cứ như được mùa: “Tối rồi thì tới, làm chi kêu to dữ rửa hề”. Nói xong thì bà trải cái lá chuối thủ sẵn xuống hiên nhà, mỗi người một miếng lá như vậy mà ngồi bệt dưới đất. Bà Nhung lấy mấy cái bát chiết yêu ra trụng mì, cho vào đó, rồi chan nhưn, nước nhưn gồm tôm, thịt heo, màu gấc, trứng cút rim thơm lừng... Chan nhưn xong thì bà Nhung cho một ít bánh tráng nướng bẻ vụn lên trên, cho một ít đậu phụng rang giã dập và hành ngò lên, mỗi người được một lát chanh, một trái ớt xanh và một đĩa rau sống đi kèm. Buổi sáng cuối tuần diễn ra thật ý vị và thơm thảo. Giờ bà đã đi xa, đi thật xa, thế nhưng mỗi khi nhìn thấy bà Nhung với dáng lụ khụ, gánh những gánh mì cuối cùng của cuộc đời vừa đi vừa rao thì tự dưng tôi thấy cay sống mũi, nhớ đến bà.

Cũng có lúc tôi mời bà Nhung ghé vào nhà tôi vào Chủ Nhật, cả nhà cùng ăn sáng, và điều bà Nhung làm tôi xúc động nhất là không lần nào bà quên làm một bát mì thật ngon, đẹp mang lên bàn thờ bà để “mời thím”.

Tôi biết, đến một lúc nào đó, gánh mì của bà Nhung, rồi của những người trẻ hơn bà cũng sẽ dừng, người ta nghĩ đến cách mở một quán

mì Phú Chiêm, nghĩ đến một loại hình dịch vụ nào bớt tốn sức, bớt sức người có hạn. Nhưng dù sao thì hình ảnh người phụ nữ, người mẹ, người chị xứ Quảng gánh một đôi quang gánh bốc khói nghi ngút, vừa đi vừa rao “Phú Chiêm đây, mì đây...” sẽ khảm vào ký ức của không riêng gì tôi, mà rất nhiều người, điều ấy như một ấn chứng văn hóa và ký ức, thật khó nói!

Nếu quý vị có dịp đến Quảng Nam, hãy ghé thăm làng đúc Phước Kiều, nhà thờ Phước Kiều (bây giờ gọi là Đền Thánh Anrê Phú Yên), nơi sản sinh ra bằng chữ cái chữ quốc ngữ đầu tiên của Việt Nam, ghé thăm dinh trấn cũ, rồi lang thang về hướng Hội An, quý vị sẽ gặp những người đàn bà gánh mì, quý vị hãy tìm một gốc cây hay một vệ cỏ ven đường và gọi họ, họ sẽ đến, đặt gánh mì và làm những bát mì thơm phức bán cho quý vị. Giá chung bây giờ là 15,000 đồng một bát (tương đương 0.6 USD), đó là giá chung của mì Phú Chiêm, một món ngon dân dã và tạo ấn tượng khó quên!

Kính chúc quý vị thấy vui, hoan hỉ và tràn trề năng lượng an lành với chuyến ngao du sơn thủy, với bát mì Phú Chiêm dân dã mà sâu lắng!

PK

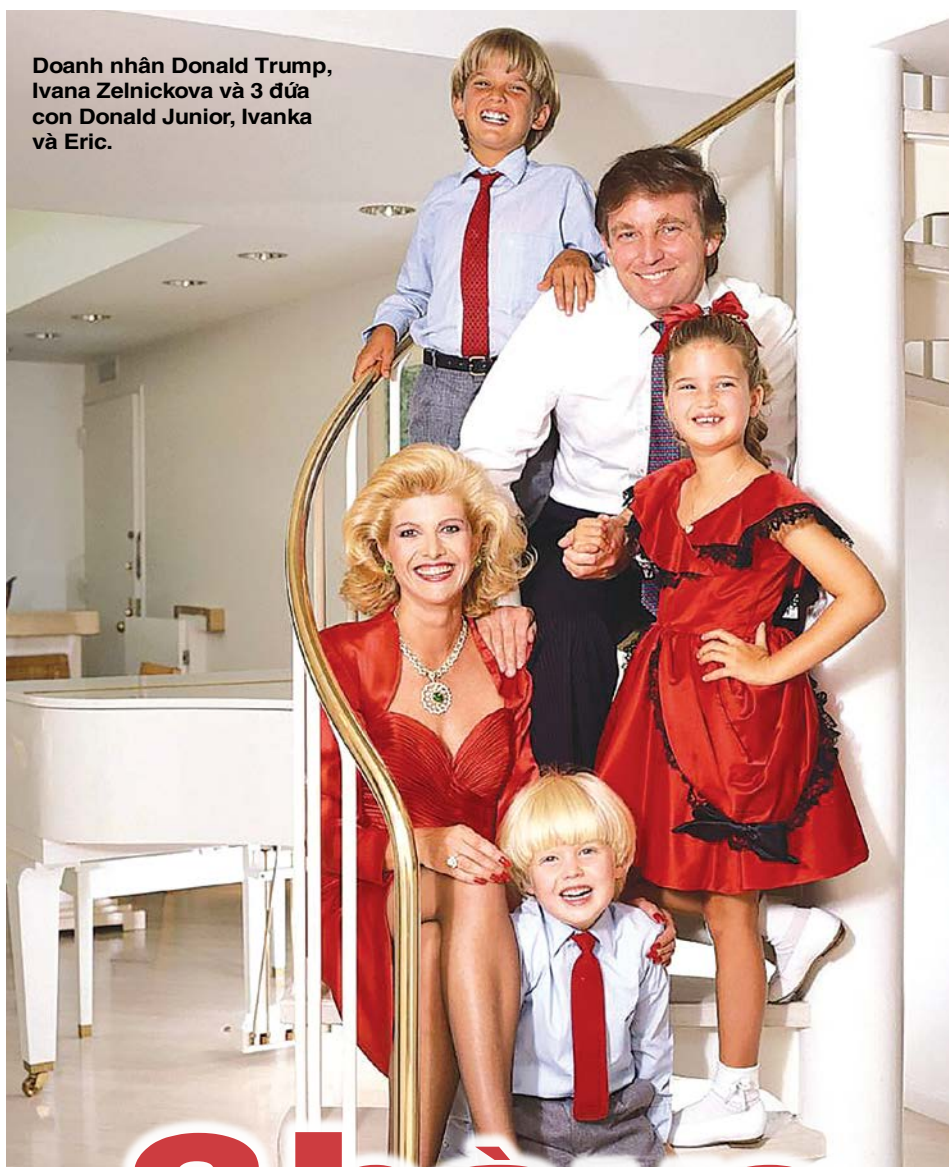
Từ một ông trùm bất động sản cho đến khi tái đắc cử trở lại Bạch Cung trở thành Tổng Thống thứ 47 của Hoa Kỳ, cuộc đời của ông Trump được mổ xẻ kỹ lưỡng, trong đó sôi nổi nhất là 3 lần kết hôn của ông trùm bất động sản này. Họ là ai?

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

Người chồng tỷ phú của bà Melania Trump đã đắc cử vào ngày 6 tháng 11 năm 2024 và trở thành tổng thống thứ 47 của Hợp Chúng Quốc Hoa Kỳ. Vì vậy, bà Melania Trump chuẩn bị trở thành Đệ nhất phu nhân một lần nữa và trở lại Bạch Cung sau 4 năm xa cách. Bất chấp những tranh cãi, người vợ kín đáo của Donald Trump vẫn là người ủng hộ trung thành của ông, kể từ cuộc hôn nhân của họ bắt đầu vào năm 2005.

Melania Trump thực chất là người vợ thứ ba của Donald Trump. Rất lâu trước khi bước vào chính trường, doanh nhân này đã kết hôn lần đầu với Ivana Zelnickova và tiếp theo là Marla Maples, người có với ông 1 đứa con. Đây là câu chuyện về 3 người phụ nữ trong cuộc đời của ông.

Doanh nhân Donald Trump, Ivana Zelnickova và 3 đứa con Donald Junior, Ivanka và Eric.

3 bà vợ của Tổng thống Trump

Ivana Zelnickova

Cựu vô địch và người mẫu trượt tuyết Tiệp Khắc, Ivan Zelnickova đã kết hôn và chung sống với Donald Trump được gần 15 năm, từ 1977 đến 1992. Đây được xem là cuộc hôn nhân đầu tiên của Trump. Họ có 3 người con: Donald Junior, Ivanka và Eric. Ivan Zelnickova sinh năm 1949 tại Cộng Hòa Tchêque. Sau đó bà di cư sang Canada để bắt đầu sự nghiệp người mẫu trước khi gặp người chồng tương lai, Donald Trump. Cùng với chồng, bà làm việc trong các dự án bất động sản, bao gồm Tháp Trump, cũng như khách sạn và sòng bạc. Cuộc hôn nhân của họ kết thúc với sự tiết lộ về mối tình giữa tỷ phú

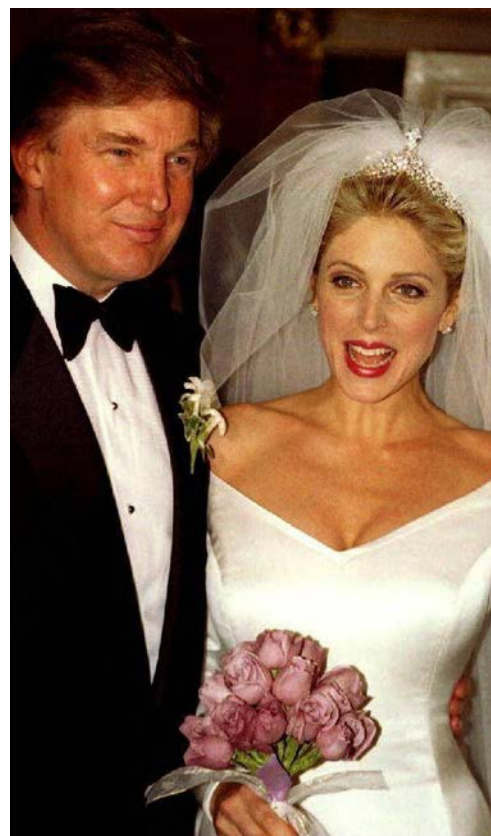
và giai nhân, nữ hoàng sắc đẹp đến từ Georgia, kết hôn vào năm 1993. Từ đó, Ivan đã viết một cuốn sách với lời khuyên: “Điều tốt nhất vẫn đang ở phía trước. Vấn đề là làm thế nào để chấp nhận một cuộc ly hôn và tận hưởng cuộc sống một lần nữa”.

Sau đó, Ivana Zelvickova đã tái hôn hai lần. Bà tham gia các chương trình truyền hình thực tế và thời trang, đồng thời vẫn giữ mối quan hệ thân thiết với Donald Trump. Thậm chí còn tuyên bố sẽ bỏ phiếu cho ông Trump vào năm 2016. Ivana Zelnickova đột ngột qua đời vào ngày 14 tháng 7 năm 2022 ở tuổi 73, do ngã cầu thang tại căn hộ ở Manhattan.

Marla Maples

Gần như bị sạt nghiệp bởi cuộc khủng hoảng tài chính năm 1990, sau khi ông Trump vừa ly thân với người vợ đầu tiên, và đang cặp kè với Marla, một nữ hoàng sắc đẹp và một nữ tài tử đầy triển vọng. Marla được đặt biệt danh là “Georgia Peach”. Theo ông Trump “Marla là một phụ nữ tuyệt vời”. Họ cưới nhau năm 1993. Con gái Tiffany của họ chào đời vào tháng 10 năm 1993. Hai tháng sau đó, hai người kết hôn trong một buổi lễ hoành tráng.

Nhưng hạnh phúc không bao lâu. Họ chia tay năm 1999, Marla Maples rời New York mang con đến sống ở California. Nếu muốn biết khả năng điện ảnh của Marla, bạn có thể xem bà trong loạt phim truyền hình Palm Springs, hoặc một vai chính trong phim *The Fresh Prince of Bel-Air* và *Nanny*.

Ông Trump và người vợ thứ hai Marla Maples

Tổng Thống Trump và người vợ hiện tại Melania Trump.

Melania Knavs

Melania sinh ngày 26 tháng 4 năm 1970 tại Novo Mesto, Slovenia, là cựu người mẫu ở Slovenia. Năm 1998, bà gặp doanh nhân Donald Trump và xuất hiện bên cạnh Trump trong show truyền hình *The Howard Stern Show*. Bà được cấp thẻ thường trú tại Hoa Kỳ vào năm 2001 và nhập tịch Hoa Kỳ vào năm 2006. Sau khi kết hôn với Donald Trump năm 2005, sản phẩm là cậu út Barron William Trump ra đời năm 2006.

Sau khi ông Trump thắng cử Tổng Thống nhiệm kỳ đầu tiên vào năm 2016, bà Melania trở thành First Lady và tiếp nhận căn phòng mà trước đây Hillary Clinton và Michelle Obama từng cư ngụ. Năm 2020 ông Trump bị thất cử, và chắc bà không bao giờ tưởng tượng sẽ quay lại chốn xưa vào 4 năm sau.

ĐDH

Sông nước Quận 8

Sông nước quận 8

Nói đến quận 8 - Tp HCM, người ta thường nghĩ đến dãy nhà lô nhô trên kênh, rạch rất dễ thấy nếu đứng ở các cầu trên đường Phạm Thế Hiển nhìn qua bên kia với dòng nước màu nước đen bao năm nay và mùi của nó thì thật khó quên cho những ai đã từng sống ở Sài Gòn.

Trên dòng Kênh Đôi

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Phía bên kia dòng kênh Đôi

Một hôm, tôi đi hai chuyến xe buýt từ nhà đến đường Phạm Thế Hiển và xuống trạm bến phà Rạch Cát Sau (hẻm 2992). Tôi muốn khám phá phía bên dòng kênh Đôi trước.

Một chuyến phà chỉ cần quay đầu là đến bờ bên kia. Nhanh đến mức tôi chưa kịp chuẩn bị máy hình thì đã đến nơi, đành phải ngồi luôn trên phà qua lại 2, 3 lần mới chụp hình được hết nơi mình đang đứng.

Bến Phà Hội Đồng

Phà Hội Đồng

Qua phà là tôi đặt chân lên một cái cồn mà người ở đây gọi là Mễ Cốc. Mới biết thêm có đến mấy bến phà từ Phạm Thế Hiển qua dòng kênh Đôi. Tôi thả bộ trên bờ kè đến bến phà Hội Đồng nghe bảo cách bến phà Rạch Cát Sau không xa. Con đường nhỏ, bên kia đường là nhà dân, bên này là bờ kè họ trồng các loại hoa, rau, bỏ vài bộ bàn ghế ngồi tán dóc, hóng gió... Một người đang chăm sóc mấy chậu kiểng nói với tôi rằng, nên xuống đường mà đi vì trên bờ kè có

Lối vào bến phà Rạch Cát Sau

thể gặp rắn. Ui trời, lần đầu tiên tôi nghe điều này tại một nơi thuộc trung tâm thành phố. Liên đó, một con rắn mỗi xẹt nhanh dưới chân tôi, phía mé nước tiếng bìm bịp kêu vang khiến tôi ngỡ mình lạc vào một vùng quê nào đó.

Dừng lại một bàn cà phê có vài người ngồi chuyện trò rôm rả, tôi hỏi thăm bến phà Hội Đồng còn xa không? Họ đồng thanh trả lời còn gần cây số nữa. Tôi đi tiếp. Có tiếng xe máy rà lại: “Chị lên em chở đến bến đò”. Tâm trạng “buồn ngủ gặp chiếu manh” của tôi còn được “bonus” thêm: “Để em chở chị đến một cái hồ rồi quay lại bến phà cũng gần đó”. Số tôi cũng hay, trên con đường “lang thang” tôi toàn gặp quối nhờn. Cậu thanh niên chạy một vòng xe coi như hết khu Mễ Cốc.

Tuy nhiên, nhìn trên bản đồ mới thấy khu vực này khá thú vị. Một cái cồn chạy dài từ đầu đường Phạm Thế Hiển (ngã ba kênh Tàu Hủ và kênh Đôi) đến ngã ba kênh Đôi và kênh Lò Gốm thật ra là đến 6 cái cồn, nối nhau bằng những cây cầu. Tôi chỉ mới đi vòng một rẻo chút xíu hình giống như mũi dao.

Cánh đồng hoang

Lên phà qua lại Phạm Thế Hiển tôi bắt đầu hành trình khám phá

phía khác từ những con hẻm trên đường này. Tôi yên tâm khi người lái xe ôm là dân nơi đây khá rành những con hẻm. Lòng vòng qua những cua, góc đường nhỏ xíu chúng tôi ra đến bờ kè, nhìn sang phía bên kia người ta gọi là “Cánh đồng hoang”, bên này là nhà; dòng nước đen, mùi hôi khi phảng phất, lúc đậm nồng. Theo con đường bê tông rộng khoảng 1.2m, có đoạn không có nhà, hai bên là nước, người ta nuôi thủy sản.... Trung tâm thành phố mà như lạc vào một miền Tây sông nước vắng vẻ nào đó. Đi hết đường lại quay ra, tìm hẻm khác vì khu này chưa giải tỏa hết để làm bờ kè nên lối đi dọc con rạch bị đứt đoạn. Vài chiếc xuống máy chạy ào qua đánh thức sự tĩnh lặng rồi trả lại cho xóm nghèo sự yên ắng.

Trong khu vực Cánh đồng hoang

Cánh đồng rau ở khu Mễ Cốc

Nuôi thủy sản ở quận 8

Đình Bình Đông trên cù lao Bà Tăng

Một vài tòa nhà cao nhô lên trái ngược với cuộc sống của “xóm nhà lá” thấp lè tè, những hàng dừa nước, cây ngập mặn, rác...

Cuộc đời vốn dĩ đầy màu sắc, dọc nhà bên sông người ta trồng rau, hoa các loại, ướp, khổ qua rộ hoa vàng sáng lên trong nắng. Có những cái “ban công” chồm ra dòng nước, trên đó có bộ bàn ghế hay băng đá, một chỗ ngồi khá thú vị để hóng gió dù mùi nước sông không trong lành. Họ đã quen như thế, đời này sang đời kia. Một chiếc ghe máy từ xa chạy tới và dừng lại khu nhà ở. Tôi hỏi thăm và biết họ đi lưới cá. Lòng thầm nghĩ, nước đen vậy mà cũng có cá, nếu biết cá đánh bắt ở con rạch đen thui này mình có dám ăn không?

Một ngôi đình nổi tiếng ở khu vực này mà nhiều người biết đó là đình Bình Đông nằm trên cù lao Bà Tăng được xây

Bến đò ở đình Bình Đông

dựng trước năm 1853 ngay nhánh rẽ của dòng kênh Đồi. Đình Bình Đông là điểm đến quen thuộc của người dân trong vùng, các tỉnh lân cận và của nhiều du khách khi đến thành phố. Ngày xưa, để qua đình Bình Đông phải đi đò, nhưng giờ đây có cây cầu bắc qua, thuận tiện cho khách đến cúng bái.

Đình Bình Đông ở vị trí “mặt tiền” khá đẹp của cù lao, chung quanh, phía sau là nước và

Miếu Ngũ Hành - Rạch Bà Tăng

ruộng rau nhút. Nhìn trên bản đồ, Cánh Đồng Hoang có thể tính từ cù lao Bà Tàng theo rạch Bà Lớn, một khu vực rộng, đậm màu xanh của cây và nước.

Bến đò dưới chân cầu xưa (đi qua đình Bình Đông) vẫn còn, cho khách nào có yêu cầu đi đường thủy đến những cái miếu trong khu vực cánh đồng hoang, nghe bảo có đến 6 cái miếu.

Hôm đó, từ bên này nhìn qua bên kia tôi thấy Miếu Ngũ Hành, có một bến đưa khách qua miếu. Nhiều câu chuyện kể lại sự linh thiêng của ngôi miếu này có thể tra Google. Tôi chỉ chú ý chi tiết, từ hồi xưa lắm có một cái miếu nhỏ trên gò đất cao, thời gian dần trôi, miếu có diện mạo rộng, sạch sẽ như bây giờ. Người xe ôm nói với tôi rằng, ngày xưa người ta hay qua miếu cầu cơ,

Phà Phú Định

Cổng kiểm soát triều Phú Định

xin số đề, bây giờ không biết còn không.

Phà Phú Định

Một ngày tôi trở lại khu Mễ Cốc vì còn “ám ứ” một nơi chưa đi. Cũng qua phà Hội Đồng, tôi theo con đường chính đi qua cầu Rạch Cát. Nơi này khá sạch sẽ, khang trang với 2 chiếc cầu sắt riêng biệt, xe máy giao thông theo hai chiều khác nhau. Bên dưới là một công viên sạch sẽ, dòng nước đã bớt đen hơn và mùi hôi giảm

Dòng Kênh Đồi

Nhà ở ven kênh

nhiều. Một khối bê tông sừng sững như chiếc cầu lớn nằm trên kênh Đôi mà bản đồ Google cho biết là Cổng kiểm soát triều Phú Định, men theo con đường nhỏ lỏm khởm đá chúng tôi đến phà Phú Định.

Tại đây có hai luồng phà, một trở lại Phạm Thế Hiển và một đi qua Bến Lức, đường phà đi như hình tam giác. Chúng tôi qua phà về lại Phạm Thế Hiển và lần này đi thẳng ra Nguyễn Văn Linh trở về lại quận 7. Tính ra là đã đi một vòng tròn.

Kênh Đôi là một kênh đào dài 8.5 km, được chính quyền Pháp cho đào vào thập niên 1910, đến năm 1919 thì hoàn thành. Kênh Đôi chảy hoàn toàn trong địa phận Quận 8. Kênh rộng 50 m, sâu 20 m, có thể lưu thông tàu bè loại lớn. Các cây cầu bắc qua kênh Đôi: cầu chữ Y, cầu

Nhà ở ven
rạch Bà
Tàng

Chánh Hưng, cầu Nhị Thiên Đường. Kênh Đôi nối từ ngã tư nơi giao với kênh Tàu Hủ, kênh Bến Nghé và kênh Tẻ, dòng nước chảy miết nhập vào sông Chợ Đệm, rồi sông Bến Lức... trên đường đi của nó có nhiều rạch rẽ ngang làm nên bản đồ sông nước quận 8 thật ngoạn mục.

Tôi đọc một bài viết

trên báo Tuổi Trẻ ngày 4/11/2024 về dự án di dời toàn bộ nhà trên và ven kênh rạch của Tp.HCM sẽ được thí điểm thực hiện tại quận 8.

“Theo Sở Xây dựng, hiện thành phố có khoảng 48,143 căn nhà trên và ven sông, kênh rạch. Trong đó có 9 dự án đã và đang khai triển thực hiện di dời, giải tỏa để

chỉnh trang đô thị (đã bồi thường, giải phóng mặt bằng 1,149 căn, đang tiếp tục thực hiện 243 căn).

Còn khoảng 46,452 căn nhà trên và ven sông, kênh rạch tại thành phố chưa khai triển thực hiện, chưa có phương án bồi thường, hỗ trợ tái định cư.”

ĐTTT

LỜI GIỚI THIỆU: Tuần trước, cũng trên mục này, quý độc giả đã nghe tâm tình của Lilian Nguyễn bày tỏ lòng biết ơn với đồng sinh thành.

Lòng biết ơn luôn là một trong những tính chất cao quý nhất của con người.

Trong không khí của mùa Lễ Tạ Ơn (Thanksgiving), mời quý độc giả lắng nghe tâm tình Tạ Ơn của một học sinh trường Việt Ngữ Ánh Ban Mai lớp C3 tại Atlanta, Georgia, em Elbison Nguyễn....

Một lời cảm ơn

ELBISON NGUYỄN

Nhân dịp Lễ Tạ Ơn, nếu cho con một phút để con suy nghĩ là con phải cảm ơn ai thì con trả lời ngay lập tức là con muốn cảm ơn cô Trang, cô giáo dạy tiếng Việt của con ở trường Việt ngữ Ánh Ban Mai.

Con bắt đầu học tiếng Việt lúc con 13 tuổi năm 2020. Mỗi thứ Bảy, ông bà ngoại bắt con đi học tiếng Việt để nói chuyện với ông bà ngoại và để giúp cho ông bà hiểu mấy cái thư từ bằng tiếng Anh. Con không chịu đi học, con luôn luôn tức giận tại vì con không được ở nhà chơi game trong ngày nghỉ của con và vì ngày thứ Bảy và Chủ Nhật là ngày con yêu thích nhất. Và con thường xuyên xin bà ngoại cho con được ở nhà, nhưng vì thương và sợ bà ngoại buồn nên con miễn cưỡng đồng ý đi học tiếng Việt. Sau mấy tháng miễn cưỡng đó, con rất may mắn

được cô Trang đã tận tình hướng dẫn con từ lúc con không biết đọc cho tới lúc con biết viết tiếng Việt. Cô Trang không những giải thích chữ nghĩa mà còn cho con hiểu biết về văn hóa truyền thống của hai đất nước Mỹ và Việt nữa. Cho đến hôm nay, con có cảm giác như con được giao tiếp với cả triệu người mà quan trọng nhất là cô Trang đã nhấn mạnh và mở rộng mối quan hệ giữa ông bà ngoại với con làm con hiểu được tình thân gia đình và hạnh phúc khi có ông bà bên cạnh.

Bây giờ mỗi thứ Bảy mà con được đi học tiếng Việt thì con rất vui, là vì con là người Việt Nam mà con biết tiếng Việt, biết đọc, hiểu và viết tiếng Việt. Cô Trang giải thích từ ngữ rất dễ hiểu và dùng những hoạt động rất là thích hợp trong mọi trường hợp. Mỗi học sinh đều được đọc lớn, được hỏi các câu hỏi, được giao tiếp và tương tác với cô. Hơn nữa, cô Trang thường kể chuyện để mình

làm quen với cô. Cô thường sử dụng những bài báo trong tờ báo Trẻ để đọc hiểu hay là sử dụng những câu chuyện hàng ngày làm cho con hiểu mọi khía cạnh của bài học bằng tiếng Việt. Nếu lớp này là lớp thật trong trường trung học của con thì cô Trang là người cô giáo tốt so với những giáo viên khác.

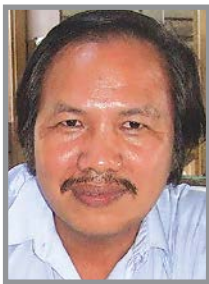
Lễ Thanksgiving là Lễ Tạ Ơn. Con muốn cảm ơn Ông bà ngoại đã khuyến khích con đi học tiếng Việt, đã chở con đi học tiếng Việt mỗi tuần, đã ủng hộ con trong những lúc con cần. Con cũng muốn cảm ơn ba mẹ đã lo lắng cho con và ủng hộ con trong tất cả mọi khía cạnh trong cuộc sống của con, Và đặc biệt là con muốn cảm ơn cô Trang đã dạy con tiếng Việt và giúp con hiểu giá trị của tiếng Việt và văn hóa dân tộc. Con sẽ luôn trân trọng cái gì cô dạy và cố gắng duy trì học tiếng Việt để không làm phụ lòng của cô.

EN - HỌC LỚP C3 TRƯỜNG VIỆT NGỮ ÁNH BAN MAI

Người nhập cư ở Sài Gòn

Số lượng người từ các tỉnh thành tìm vào sinh sống ở Sài Gòn gần đây bất ngờ giảm sút cho thấy vùng đất này dường như không còn là “điểm đến lý tưởng” cho phần lớn người nhập cư. Có ý kiến cho rằng do Sài Gòn hiện đã quá đông người, đất đai quá chật chội. Thêm vào đó sự thay đổi của khoa học kỹ thuật kéo theo yêu cầu thay đổi công nghệ tại các nhà máy, xí nghiệp, nên chuyện “thu hút nhân công giá rẻ” không còn là yếu tố quan trọng. Vì vậy sức ép cuộc sống lên người nhập cư ngày càng lớn, từ thu nhập ra sao, ăn ở thế nào, con cái học hành ở đâu... Trước thực tế ấy, bản thân những người đang có ý định vào Sài Gòn kiếm ăn, lập nghiệp cũng phải cân nhắc nhiều trước khi ra quyết định. Tuy nhiên dù thế nào, Sài Gòn vẫn là “vùng đất hứa” của nhiều thế hệ người nhập cư cả nước.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Đất lành, chim đậu?

Sài Gòn vốn là một đô thị trẻ. Năm 1698, khi mới thành lập, Sài Gòn lúc ấy có diện tích 50 km² với khoảng 10,000 dân. Năm 1863 (sau khi Pháp chiếm 3 tỉnh miền

Đông), Sài Gòn mới có gần 20,000 dân, kể cả người Hoa, Pháp, Ấn Độ... Năm 1905 là 55,000 dân. Nhưng sau đó gia tăng nhanh để lên hơn 300,000 dân (năm 1929), rồi 1.77 triệu (năm 1958), 2.54 triệu (năm 1960), 3.33 triệu (năm 1970), khoảng 4

triệu vào tháng 4/1975 (với diện tích 2,095 km²). Nên lưu ý rằng trước 1975, sự gia tăng dân số Sài Gòn chủ yếu do tác động của chiến tranh. Sau “tháng 4 đen”, sự gia tăng này càng mạnh mẽ do nơi đây được xem là trung tâm kinh tế lớn nhất nước. Tổng

điều tra dân số tháng 5/1975 tới năm 1979 cho thấy, trung bình hàng năm có 38,000 người từ các tỉnh, thành khác di chuyển đến Sài Gòn. Thời kỳ 1979-1989, con số này là 30,000/người/năm. Thời kỳ 1994-1999 gần 90,000/người/năm. Năm 2020 gần 180,000. Riêng năm 2023 bất ngờ giảm xuống còn khoảng 65,000 người.

Thống kê khác: Vào tháng 12/2002, dân số Sài Gòn gần 5.5 triệu người. Cuối năm 2004 là 6.11 triệu. Đến tháng 6/2023 gần 9.2 triệu. Còn hiện nay (10/2024), nếu tính luôn những người không đăng ký tạm trú và khách vắng lại thì dân số Sài Gòn gần 14 triệu người. Dự báo sau 10 năm nữa Sài

Sống tạm bợ trong những “khu ổ chuột”

Gòn có thể lên đến 16-17 triệu người nếu tình hình không có sự thay đổi lớn.

Kết quả báo cáo Chỉ số Hiệu quả Quản trị và Hành chính công cấp

tỉnh ở Việt Nam (PAPI) năm 2022 do Chương trình Phát triển Liên Hợp quốc (UNDP) công bố, Sài Gòn cũng là địa phương dẫn đầu cả nước về sự hấp dẫn người

nhập cư với 2 lý do chính là điều kiện học hành và dễ tìm việc làm với thu nhập tốt hơn. Sau Sài Gòn, 4 địa phương còn lại cũng hấp dẫn nhiều người nhập cư là Hà Nội, Đà Nẵng, Đồng Nai và Bình Dương.

Biện pháp đối phó?

Theo công bố của Tổng cục Thống kê VN (năm 2020), xét về độ tuổi, với lý do học hành và kiếm việc làm nên phần lớn có độ tuổi từ 15-39, chiếm tỷ lệ 86% tổng số người nhập cư. Điều tra cũng cho thấy, đa số người nhập cư tìm về Sài Gòn bằng nhiều con đường khác nhau. Họ thuộc đủ mọi tầng lớp, sau đó tìm cách kiếm sống trên khắp hang cùng ngõ hẻm với đủ thứ nghề: bốc xếp, bảo vệ, tạp vụ, công nhân

Khăn gói vào Sài Gòn tìm “vùng đất hứa”

vệ sinh, shipper, thợ sửa xe, bán hàng rong, bán vé số... Những người có sẵn “vốn lớn” hoặc “sự quen biết” dễ xin vào các cơ quan, xí nghiệp hoặc thậm chí đứng ra tổ chức thành lập doanh nghiệp, công ty

Không riêng VN, phần lớn các quốc gia trên thế giới đều gặp tình trạng di dân trong quá trình công nghiệp hóa. Người dân có xu hướng kéo đến những nơi có sự tập trung doanh nghiệp cao, kết nối hạ tầng giao thông thuận lợi, nhiều trường học, bệnh viện... Vì vậy các nước thường giải quyết bằng cách xây dựng các địa phương vệ tinh chia thành nhiều cấp, để thực hiện giãn dân về các vùng vệ tinh này.

Chuyên gia Huỳnh Thanh Điền (Trường Đại học kinh tế) nhận xét: “Ở nước ta, quá trình công nghiệp hóa

cũng thực hiện rải đều ở các địa phương. Có rất nhiều các tỉnh, thành đua nhau xây dựng bến cảng, sân bay, khu công nghiệp, nâng cấp giao thông nội bộ của tỉnh tuy nhiên lại ít chú trọng sự liên kết giữa các địa phương. Trong khi ấy, các doanh nghiệp vẫn quy tụ về các thành

phố công nghiệp hóa sớm, làn người di dân cũng đổ xô về đó còn các địa phương khác, mặc dù đã quy hoạch một số khu công nghiệp nhưng vẫn luôn vắng vẻ. Nhìn chung, công nghiệp hóa theo kiểu quy hoạch dàn trải, thiếu liên kết giữa các địa phương chính là khác biệt cơ bản nhất

của VN so với các nước, vì thế việc giãn dân khó thực hiện sau nhiều năm công nghiệp hóa. Tóm lại tôi nghĩ, cái vòng lẩn quẩn của những người di dân là: không có việc làm tại địa phương nên họ tìm đến nơi khác, từ đó tạo ra thiếu hụt lao động cho địa phương, dẫn đến khó quy hoạch các dự án thu hút doanh nghiệp tham gia ngay ở địa phương, theo đó tiếp tục thiếu việc làm và tiếp tục thúc đẩy dòng người di dân. Vì vậy, để giảm bớt dòng người di dân, các vùng nông thôn làm nông nghiệp nên đẩy mạnh các mô hình sản xuất hợp tác với tổ chức vận hành chuyên nghiệp và ổn định để thực hiện tốt chức năng cung ứng đầu vào cho các nhà máy chế biến tại các vùng vệ tinh. Được vậy, lao động sẽ có việc làm tại chỗ nên chắc chắn họ sẽ ở lại quê nhà. Đồng thời chú trọng chính sách đẩy mạnh khởi nghiệp ở các vùng nông thôn trong các lĩnh vực địa phương có thể. Việc này góp phần tạo ra công ăn việc làm tại chỗ, sẽ tác động tích cực vào quá trình giãn dân, hạn chế di cư... Nếu bài toán giãn dân không được Nhà nước giải quyết trong thời gian sớm nhất, chẳng những nó sẽ luôn tạo áp lực cho các thành phố lớn, mà ngay cả các địa phương cũng khó phát triển kinh tế!”

Bài và hình NS

Người nhập cư chấp nhận làm đủ thứ nghề để kiếm sống

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tươi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

39

tiểu bang đã hợp pháp hóa việc cá độ thể thao, với Missouri là tiểu bang mới nhất tham gia vào danh sách này sau cuộc bầu cử vừa qua. Giới thể thao và sòng bài đang vận động để Texas trở thành tiểu bang cá độ thể thao hợp pháp.

15

triệu đô la là số tiền ca sĩ Đàm Vĩnh Hưng đòi một tỉ phú Mỹ có vợ là ca sĩ Việt Nam phải trả trước khi nộp đơn khởi kiện tại tòa California, khi bị tai nạn trong một tiệc đón năm mới tại tư gia vợ chồng tỉ phú được xem là bạn thân của ca sĩ này.

80

triệu người Mỹ đã lái xe đường xa và qua phi cơ trong tuần lễ Tạ Ơn vừa qua, theo AAA. Đây là số lượng người du lịch kỷ lục, vượt quá mức thời tiền Covid, bao gồm cả các phương tiện di chuyển như xe bus, xe lửa và du thuyền.

29%

du học sinh tại Hoa Kỳ đến từ Ấn Độ, lần đầu tiên qua mặt số sinh viên Trung Quốc trong vòng 15 năm qua, theo số liệu từ Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ. Trong một cuộc vận động tranh cử, tổng thống đắc cử Donald Trump có hứa sẽ cho du học sinh nước ngoài tốt nghiệp đại học ở lại Mỹ.

2,900

hoặc 3,000 đô la cho một ounce vàng là giá vàng sẽ đạt đến trong năm 2025, theo phân tích và dự đoán từ tập đoàn tài chính UBS và Goldman Sachs. Giá vàng thế giới đã tăng khoảng 28% trong năm nay và đang dao động quanh mức \$2,650 hiện nay.

67

triệu đô la là nguồn tiền có nguồn gốc từ tội phạm và đang được nằm trong tài khoản của một tập đoàn truyền thông có trụ sở tại Mỹ do một người Việt thực hiện. Nghi phạm này trốn khỏi Mỹ, đã bị bắt tại Nam Hàn và được dẫn độ về lại Mỹ để điều tra và xét xử.

54

nhà dân chủ trong phong trào Dù Vàng tại Hồng Kông đã bị nhà cầm quyền Hồng Kông tuyên án tù rất nặng, tổng cộng hơn 240 năm tù theo lệnh của Trung Quốc, trong đó có nhà tranh đấu sinh viên trẻ tuổi Hoàng Chí Phong từng lôi kéo sự ủng hộ của thế giới.

35%

là mức chênh lệch về chi phí mua nhà và thuê nhà hiện nay, so với sự cách biệt về lý thuyết chỉ khoảng 14% trước đây, theo John Burns Research and Consulting. Chủ nhà hiện nay phải trả phần lời cao hơn, thuế nhà, bảo hiểm và chi phí sửa chữa, bảo trì cùng tăng cao kỷ lục.

78

tuổi, nữ ca sĩ Cher, người được mệnh danh là "Nữ Thần nhạc Pop" của Mỹ vừa ra mắt cuốn hồi ký của bà, kể lại cuộc tình cay đắng với nhạc sĩ Sonny Bono, người chồng quá cố đã ly lị vào năm 1975.

Xin Đừng Quên Tôi

"Tù Nhân Lương Tâm" (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Nguyễn Quang Thanh

Sinh năm 1983
Bị bắt: 16-2-2017
Án tù: 14 năm.

Nguyễn Văn Nghĩa

Sinh năm 1977
Bị bắt: 16-2-2017
Án tù: 12 năm.

Nguyễn Văn Tuấn

Sinh năm 1984
Bị bắt: 16-2-2017
Án tù: 12 năm.

Máy bào

Cứ mỗi dịp Tết nhất, lễ lạt là các hãng bay tận dụng để "neo giá" ở mức cao nhất để bòn rút túi tiền tội nghiệp của người dân.

Theo báo trong nước ngày 21-11-2024, giá vé máy bay Tết Ất Tỵ 2025 không chỉ đắt đỏ mà còn khan hiếm, mức giá gấp đôi ngày thường, nhưng nhiều chặng bay đã hết sạch vé trong những ngày cao điểm. Nhiều hành khách cho biết đã đặt vé trước đó 4 - 5 tháng nhưng giá vé vẫn không hề giảm.

Đặc biệt, dầu giá vé cao, bán sạch bách, nhưng báo cáo tài chính mỗi năm của các hãng bay, đặc biệt là Hãng hàng không Quốc gia Việt Nam - Vietnam Airlines (luôn bán vé giá cao nhất Việt Nam) vẫn lỗ, phải dùng tiền ngân sách - thuế của dân bù vào. Doanh nghiệp thua lỗ nợ nần chồng chất không có tiền trả lương nhân viên nhưng lãnh đạo Vietnam Airlines thì lương vẫn tăng đều.

BÌNH LUẬN KHÚC THUY DU: Con gái học ở thành phố vừa hỏi xin tiền để đặt cọc xe về ăn Tết ta, mà còn hơn hai tháng nữa mới Tết nha. Có giao thông đất nước nào vậy không? Đấy, "điểm nghẽn" cơ bản nè cụ, đừng nói "kiến tạo", "vươn mình" nghe to tát quá. Toàn là chém gió!

BÌNH LUẬN BINH DINH: Ngành hàng không ở Việt Nam giá mắc ổn định và cũng lỗ ổn định, như vậy là bình yên.

BÌNH LUẬN BILA DINH: Thằng nào làm ăn không hiệu quả thì xóa sổ cho thằng mới lên. Quy luật sinh tử của cuộc sống. Dân đã khổ còn bào mãi!

Càng bù càng lỗ (ẢNH: THUY DUNG/DANVIET.VN)

Ngày nhà giáo Việt Nam

Năm nay, chính quyền Việt Nam có hai sự kiện nổi bật để mừng ngày Nhà giáo Việt Nam:

Thứ nhất, Thủ tướng Chính phủ quyết định chuyển Trường Đại học Kinh tế Quốc dân thành Đại học Kinh tế Quốc dân, vì vậy mọi giấy tờ, bằng tên trường, những danh mục liên quan phải thay đổi. Tốn mớ tiền thuế của dân. Theo Luật Giáo dục đại học CSVN năm 2018, trường đại học và đại học là hai khái niệm khác nhau. Trường đại học, học viện là cơ sở đào tạo và nghiên cứu nhiều ngành. Còn đại học đào tạo, nghiên cứu nhiều lĩnh vực, gồm các trường đại học, khoa thành viên.

Thứ nhì, ngay ngày nhà giáo, CSVN bắt nguyên thượng tá Bùi Tiến Lợi (sinh năm 1969, cựu Chủ nhiệm bộ môn Chủ nghĩa xã hội khoa học của Trường Đại học Sĩ quan Công binh thuộc Bộ Quốc phòng CSVN). Đặc biệt, ông Lợi bị bắt với cáo buộc "lợi dụng quyền tự do dân chủ" theo Điều 331 của Bộ luật Hình sự. Theo thông tin từ Bộ công an CSVN, ông Lợi thường xuyên lên mạng xã hội viết bài trái chiều nói thật về những điều xấu của đường lối, chính sách mà chính quyền CSVN đưa ra.

BÌNH LUẬN ĐỖ MINH PHƯƠNG: Chúc mừng thầy Lợi đã tỉnh giấc. Điều này chứng tỏ thầy nghiên cứu rất sâu bộ môn xã hội chủ nghĩa...

BÌNH LUẬN TRẦN NHẬT GIÁP: Vụ đổi tên trường đại học thành đại học giống như "Thành phố trực thuộc tỉnh" và "Thành phố trực thuộc trung ương vậy". Về cơ bản thì trong "Đại học" có nhiều "Trường đại học". Nhức đầu thiệt, may mà không đổi từ Đại học Kinh tế thành "Đại học Kinh thế".

"Bo Doi"

Ngày 22-11-2024, 3 công dân Việt Nam đã bị bắt giữ vì cáo buộc đột nhập vào nhà một phụ nữ 90 tuổi tại thành phố Hitachi-Ōmiya, tỉnh Ibaraki, trói tay chân và bịt miệng nạn nhân, sau đó cướp đi một khoản tiền mặt khoảng 3,000 yên - 3 sen - 500 ngàn VND.

Chúng đã uy hiếp nạn nhân bằng câu nói "Im lặng, đồ khốn", cả ba kẻ trên quen biết nhau. Một trong số họ đã bị bắt giữ vào tháng 8-2024 vì một vụ án khác và đã tiết lộ thông tin về vụ cướp này, dẫn đến việc hai nghi phạm còn lại bị truy bắt. 3 người Việt này đều ở Nhật bất hợp pháp, vi phạm nhiều tội, từng bị bắt nhiều lần...

Theo Cơ quan Cảnh sát Quốc gia Nhật, 1,608 người Việt đã bị bắt trong năm 2023, chiếm 28% trong toàn bộ những người nước ngoài

bị bắt ở Nhật. Người Việt bị bắt chiếm cao nhất trong danh sách tội phạm nước ngoài tại Nhật 4 năm liên tiếp.

BÌNH LUẬN KHIÊM NGUYỄN: Dưới chế độ Việt Nam Cộng Hòa, sinh viên đi du học bất cứ nước nào đều được cấp học bổng nên không có cảnh ăn cắp để kiếm tiền trả nợ khi tìm đường đi ngoại quốc. Khi tốt nghiệp thời VNCH đều trở nên người hữu dụng cho đất nước, có ai thêm ở lại hay trốn lại nước ngoài đâu.

BÌNH LUẬN LÝ ĐẠI LONG: Lúc này mấy thằng bộ đội Cụ Hồ ở Nhật cứ đi ăn cướp không ta. 3 thằng mà đi làm thêm chỉ một giờ cũng được mỗi thằng 2 sen (2000 yen) rồi, đằng này còn đi trộm cắp mà lại trộm của người già.

BÌNH LUẬN TRẦN TREN TRỎ: Xin lỗi cụ, may cụ có 3 sen chứ cụ chỉ có 2 sen thì 3 thằng "bo doi" này phải "giải quyết" một thằng mới chia được.

Càng miễn càng phí

Việt Nam có 8 tỉnh/thành phố miễn học phí 100% từ mầm non tới lớp 12 năm học 2024-2025 cho học sinh mà không ai biết, thậm chí là những người được miễn học phí. 8 tỉnh/thành phố đó là: Đà Nẵng, Bà Rịa - Vũng Tàu, Hải Phòng, Quảng Ninh, Khánh Hòa, Quảng Nam, Vĩnh Phúc, Yên Bái. Và lý do các phụ huynh lần học sinh đều không hay biết bản thân được giảm học phí vì mỗi tháng, mỗi quý học đều phải đóng các khoản phí khác, cao quá cha học phí. Ngoài ra, còn có các khoản đóng góp cho nhà trường trên tinh thần "tự nguyện", "hỗ trợ", "xã hội hóa"... thiếu minh bạch rõ ràng, phụ huynh không đóng thì con/em chịu tội.

"Tỉnh nghèo Yên Bái miễn học phí mà thu các khoản linh tinh từ tiền gas, tiền bàn ghế, tiền máy chiếu, tiền tivi, tiền sinh nhật, đồng phục, tiền điều hòa... ngót nghét đã hết 3 triệu VND, chưa kể tiền "xã hội hóa" hơn 2 triệu VND nữa là 5 triệu VND." - một phụ huynh tâm sự trên báo trong nước.

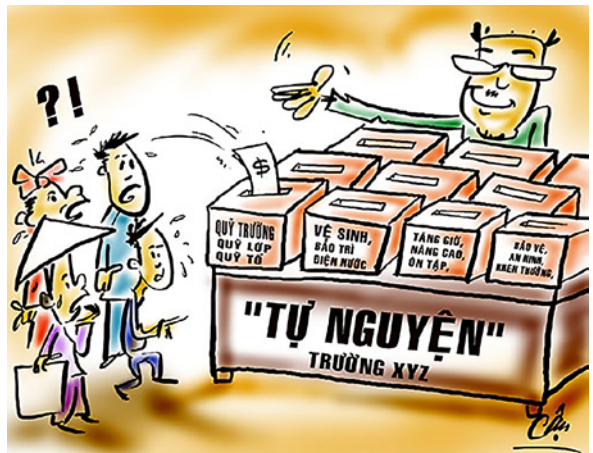
BÌNH LUẬN TẠ CÔNG DUY ANH: Học phí có trăm mấy hai trăm Hà, các khoản khác mới đáng kể

BÌNH LUẬN LÊ ĐỨC TUYÊN: Bao giờ cho đến ngày xưa. Ta đi học ngày ấy chỉ đóng mỗi học phí. Hiện nay thỉnh thoảng đọc tin thấy nhiều bà mẹ đóng tiền học cho con hết hàng chục triệu đồng mỗi tháng nghe mà sợ. Trách chi nhiều người không dám đi.

BÌNH LUẬN CALVIN TRƯƠNG: Chưa kể sách đi học nhiều cuốn tào lao nhưng buộc phải mua, ngộ nhất là môn thể dục cũng có sách... không biết làm gì.

Nhà nước miễn học phí nhưng phụ huynh phải "tự nguyện" đóng tiền (ẢNH: BÁO VN)

Thà thu nhầm hơn bỏ sót (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Đào lai rai

Gần 150 bộ hài cốt nằm trong tiểu sành được nhóm công nhân đào lên khi đang sửa đường và hệ thống thoát nước tại ngõ 167 phố Tây Sơn (quận Đống Đa, Hà Nội). Những bộ hài cốt nằm ở độ sâu khoảng 1 mét so với mặt đường. Phía bên dưới còn rất nhiều những bộ hài cốt như vậy. Qua xác định ban đầu, gần 150 bộ hài cốt có từ 50-70 năm về trước, sau bao nhiêu lần làm đường và hệ thống thoát nước, chưa ai đào được... Điều đó chứng tỏ đây là nghĩa trang hoặc điểm an táng mới sau cải táng. Và những lần làm hẻm/ngõ trước hoặc lúc quy hoạch khu này người ta đã rất rất ẩu.

Đặc biệt, cùng con đường này, hồi 2-7-2015, công nhân thi công đường nước cũng đào thấy 181 tiểu sành đựng hài cốt...

BÌNH LUẬN HUY ĐOÀN:

Tại nó cào bằng cái nghĩa trang rồi làm đường làm cống lên trên đó hả chèn?

BÌNH LUẬN NGUYỄN

PHÚC ANH: *Khi người ta đối xử vô tâm vô trách nhiệm với nơi "an nghỉ" của người quá cố như vậy hèn chi cái xứ thủ đô ngàn năm quảng quật này không bao giờ khá lên được, ngoài việc ăn cắp và ăn cướp. Khổ cho những nơi khác của xứ Đông Lào phải theo đó làm "đầu tàu".*

2-7-2015, các công nhân đã đào lên 181 bộ hài cốt ở cùng con đường này (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Đào có chút xíu thấy 150 bộ hài cốt (ẢNH: TIENPHONG.VN)

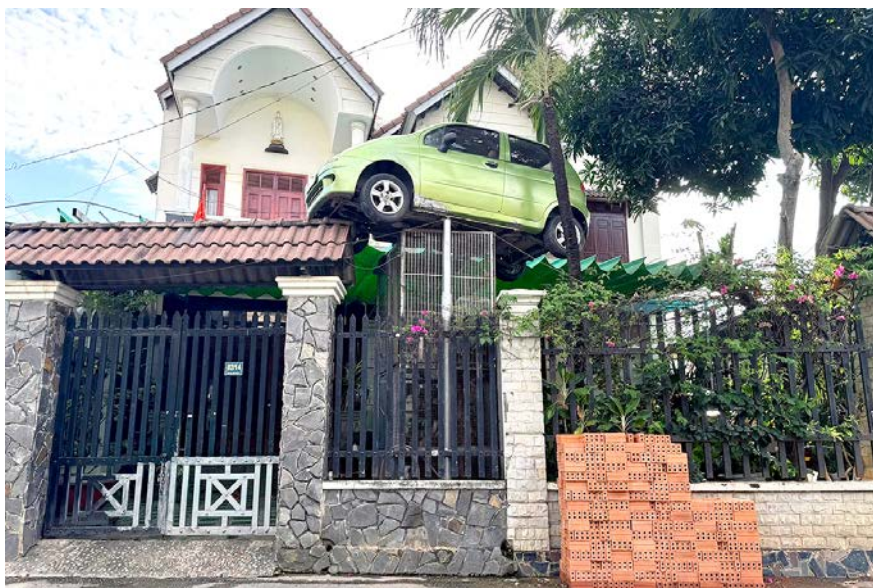

Hà Nội: Phát hiện hơn 180 bộ hài cốt trước cổng trường ĐH Công đoàn

• Thứ sáu, 03/07/2015 - 07:08

Nhiều chuyện...

Trước và sau khi chiếc xe bị hạ xuống (ẢNH: FACEBOOK)

Hình ảnh xe cũ được trang trí ở
nước ngoài (ẢNH: GOOGLE)

Ông Phạm Anh Đức (sinh 1972) vào Đồng Nai lập nghiệp khi còn trẻ. Ông rất quý chiếc xe hơi màu xanh đã gắn bó với gia đình ông từ 20 năm trước. Sau khi mua xe hơi mới, ông Đức không bán chiếc xe hơi cũ mà giữ lại để làm kỷ niệm. Có lẽ muốn trang trí hoặc do không có chỗ đậu xe cũ, ông Đức làm một bộ khung cố trong sân nhà rồi thuê xe nâng chiếc xe hơi màu xanh để lên. Tuy nhìn không đẹp nhưng vẫn nằm ở trong khuôn viên nhà ông Đức.

Lãnh đạo phường Long Bình, thành phố Biên Hòa đã cử nhóm nhân viên công lực xuống nhà ông Đức bắt ông phải hạ chiếc xe hơi kia xuống, lý do là để bảo đảm an toàn đồng thời tránh cho những người hiếu kỳ tụ tập gây mất trật tự an ninh khu phố văn hóa. Gia đình ông Đức đã phải thuê xe cẩu hạ chiếc xe hơi xuống ngay sau khi "sai nha" rồi đi.

BÌNH LUẬN DANH CHÚC: Trong rừng rú mới ra đường nên nhiều cái thấy lạ, lạ mà chơi hông lợi nên cấm? Trong sân nhà người ta mắc cái chi mà lại làm khó?

BÌNH LUẬN KHANG LE: Hôm rồi, cũng ở Đồng Nai, xây cái cầu 400 tỷ VND cả chục năm, sắp hoàn thành mà không xài được vì cầu bắc sang... đường cụt, nhưng suốt bao năm không cán bộ nào tới bắt dừng.

BÌNH LUẬN ĐẶNG LỤC: Nói nguy hiểm thì cả triệu bốn nước trên lầu cao xiêu vẹo, bảng quảng cáo bự chà bá ngoài trời rỉ sét, rò điện đầy rẫy nguy hiểm sao không bảo dân tháo xuống, có cái xác xe vỏ tôn bên ngoài đã hàn chắt kỹ càng thì lại sợ nguy hiểm. Xin lỗi, cho chửi một câu: mấy thằng chó chết.

Y Quỳnh Bdap

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Về địa danh – ở Việt Nam, hiện nay – tôi thường hay nghe thiên hạ than phiền:

Nhà báo Nguyễn Thông: “Khi người Pháp vào xứ này, họ đem theo nền văn minh phương Tây ‘khai hóa’ bản địa, trong đó có văn hóa, giáo dục, ngôn ngữ. Điều không thể phủ nhận là họ đã tổ chức cực tốt bộ máy hành chính, quản lý rất rành mạch, hợp lý các vùng miền, tỉnh thành, địa phương trên cả nước. Việc phân chia một

cách có hệ thống khoa học các đơn vị hành chính, tên gọi các cấp độ từng đơn vị là ví dụ rõ nhất.

Suốt bao nhiêu năm, những danh từ chung để gọi vùng đất nào đó đã được dùng ổn định, nhất quán, tạo nên nếp trong đời sống xã hội. Chỉ tới khi chính quyền cộng sản thay thế mới dẫn tới những đổi thay trong cách gọi, mà thay theo hướng rối rắm, tùy tiện, phức tạp”.

Nhà báo Nguyễn Tý: “Tên tỉnh ‘Đắk Lắk’ có quá

nhiều cách viết: Đắc Lắc, Đắc Lắc, Đắc Lắc, Dak Lak, Đắc Lắc...! Báo Pháp Luật TP.HCM viết Đắk Lắk, báo Tuổi Trẻ, Thanh Niên, Người Lao Động và Công An Nhân Dân đều viết Đắc Lắc... Báo Nhân Dân viết Đắc Lắc ...”. (“Tên Tỉnh ‘Đắc Lắc’ Có Quá Nhiều Cách Viết”. Tuổi Trẻ Online - 15/05/2010).

Hơn một thập niên đã trôi qua. Cả đồng nước sông, nước suối, nước cống, nước mương, nước rãnh, cùng nước mắt đã lặng lẽ chảy qua cầu và qua cống. Không biết tới nay quý vị nhà báo, nhà nước, nhà văn đã thống nhất được cách viết về địa danh này (chưa?) chớ còn mấy ông giao thông/vận tải thì “nhất trí” rồi.

Hiện nay, trên quốc lộ 27, mọi cột chỉ cây số nay đều ghi là Đắc Lắc (D.L) tuốt. Nhìn qua những cái ụ xi măng nho nhỏ, hình chữ U lật ngược, bám chặt hai bên đường (hơn trăm năm nay) thì biết ngay đây là

“Người Thượng có rất ít đại diện trong bộ máy chính quyền địa phương. Người Thượng bị đối xử kém, bị loại khỏi quyền lợi chính trị, kinh tế xã hội mà lẽ ra họ phải được hưởng bình đẳng” Quang Nguyên (Việt Nam Thời Báo - 13/11/2024)

"Lịch sử và văn hóa truyền thống của các dân tộc bản địa đang bị chôn vùi do chính sách lúc thì dã man, lúc thì quỷ quyệt của chính quyền". Quang Nguyễn - V.N.T.B.

"tàn tích" do thực dân Pháp để lại. Nhà nước cách mạng chỉ bôi cái từ Darlac của bọn chúng đi, và thay bằng tên mới ("sáng tác") thôi.

Ngoài cái chuyện này ra thì mọi thứ đều vẫn nguyên như cũ, vẫn cái mặt lộ hẹp chỉ tầm 6 mét, vẫn những khúc quanh nguy hiểm chết người, vẫn những đoạn xuống cấp (sạt lở trầm trọng) cùng sự "vô tư" hay "vô tâm" giới chức có trách nhiệm và có thẩm quyền.

Đường đến DL tuy có hơi nhiều khê nhưng đây là một địa danh rất đáng viếng thăm vì nó thuộc về "Không Gian Văn Hóa Công Chiêng, trải dài trên 5 tỉnh Tây Nguyên (Kon Tum, Gia Lai, Đắk Lắk, Đắk Nông và Lâm Đồng) theo như ghi nhận của Wikipedia - Hà Nội:

"*Chủ thể của không gian văn hóa này gồm nhiều dân tộc khác nhau: Ê đê, Jarai, Ba Na, Mạ,*

Lạc... Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên được UNESCO công nhận là kiệt tác truyền khẩu và phi vật thể nhân loại vào ngày 25 tháng 11 năm 2005... Hiện tại, ở các vùng có công chiêng như ở Tây Nguyên, Lễ hội Công Chiêng được tổ chức hàng năm là một hoạt động vừa có ý nghĩa bảo tồn bản sắc văn hóa vừa là một sản phẩm du lịch ăn khách".

Té ra – từ mấy thập niên qua – kiệt tác này chỉ tái hiện mỗi năm một lần để quay phim tuyên truyền (thôi) chứ không có thiệt đâu. Đừng có nghèo mà ham, nha mấy Tám.

Hèn chi mà tôi vượt Đèo Chuối, tới Đạ Huoai, qua Định Quán – B'lao, Djiring, Finom – rồi leo đèo Prenn lên tuốt lốt Đà Lạt và Buôn Ma Thuột luôn (vượt qua không biết bao nhiêu núi rừng trùng điệp) mà không thấy cái công hay cái chiêng nào ráo trọi!

Người bản địa cũng không, không một móng nào, dù chỉ riêng D.L vốn là nơi sống chung của 47 sắc tộc (Ê Đê, Nùng, Tây, M'Nông, Mông, Thái, Mường ...) khác nhau. Nếu họ không rút vô rừng sâu thì cũng chạy ra nước ngoài tị nạn hết (trơn) rồi. Còn chạy có thoát hay không thì lại là chuyện khác!

Ông Y Quynh Bdap (Y.B) là một trường hợp tiêu biểu cho cái tình thế oái oăm và đắng cay như thế. Ông sinh năm 1992 tại D.L, một trong những địa phương nghèo thuộc loại nghèo, nơi hiện có "54 xã trong tình trạng đặc biệt khó khăn", lợi tức bình quân đầu người là 45,271,180 VND, tương ứng với 1,782 USD – nếu tính theo Mỹ Kim bản vị.

Không chỉ nghèo khó, D.L (và cả vùng đất Tây Nguyên) còn phải đối diện với vô số vấn đề nan giải về đất đai, văn hóa, xã hội và môi trường

nữa. Nhà văn Nguyễn Ngọc, một già làng khả kính và khả tín, nhận định:

1. Dân số Tây Nguyên tăng nhanh, đột ngột, với cường độ lớn... Đầu thế kỷ XX, các dân tộc bản địa chiếm 95% dân số. Đến năm 1975, tỷ lệ này là 50%. Hiện nay người bản địa chỉ còn 15-20% trên toàn địa bàn...

2. Sự tàn võ của làng Tây Nguyên. Từ sau năm 1975, quyền sở hữu tập thể truyền thống của cộng đồng làng đối với đất và rừng nghiêm nhiên bị xoá bỏ, tất cả đất và rừng đều bị quốc hữu hoá ...

3. Môi trường bị tàn phá nghiêm trọng. Cho đến nay, trừ một vài vùng nhỏ như một ít khu vực quanh núi Ngok Linh, vùng Konplong..., có thể nói về cơ bản rừng Tây Nguyên đã bị phá sạch, hậu quả về

Người Việt ở Australia biểu tình phản đối dẫn độ Y Quỳnh Bdap. VOA - 19/11/2024

nhiều mặt không thể lường.

4. Người bản địa bị mất đất. Việc mất đất, không phải trong một xã hội bình thường mà là từ tay người dân tộc bản địa sang tay người nơi khác đến là người Việt, đã khiến vấn đề đất đai trở thành vấn đề dân tộc. Đây chính là nguyên nhân trực tiếp của sự mất ổn định nghiêm trọng đã và đang diễn ra ở Tây Nguyên.

5. Văn hoá Tây Nguyên bị mai một. Việc mất rừng, tan vỡ của làng, cơ cấu dân cư bị đảo lộn lớn và đột ngột, người bản địa bị mất đất và mất gốc rễ trở thành lang thang trên chính quê hương ngàn đời của mình... tất yếu đưa đến đổ vỡ về văn hoá.

Tình trạng “đảo lộn, thua thiệt, mai một và đổ vỡ” của Tây Nguyên đã xảy ra từ nhiều thập

niên qua nhưng mãi đến năm 2019 người dân nơi đây mới có cơ hội lên tiếng, qua một tổ chức xã hội dân sự (Montagnards Stand for Justice – MSFJ – Người Thượng Vì Công Lý) mà Y.B là một trong những thành viên sáng lập.

MSFJ chủ trương đòi hỏi những quyền căn bản về con người và đất đai cho cộng đồng bản địa bằng phương thức ôn hòa (“MSFJ emphasizes non-violent efforts to secure basic human and land rights for the community”) nhưng đã bị đáp trả một cách vô cùng thô bạo. Y. B phải bỏ trốn qua Thái Lan, rồi bị cảnh sát Thái Lan bắt giữ (theo yêu cầu của nhà nước Việt Nam) và bị cáo buộc là kẻ chủ mưu trong vụ tấn công vào năm 2023 tại D.L – quê quán của ông.

Báo chí VN đang đồng loạt loan tin cứ như thể là YB đã bị dẫn độ và sẽ bị lãnh án trong tương

lai gần nhưng sự thực thì không (hay chưa) đâu. VOA tường thuật:

“Giới hoạt động nhân quyền ở Thái Lan kêu gọi chính quyền nước này không dẫn độ Y Quỳnh Bdap, một người Thượng tị nạn từ Việt Nam, về nước sau một phán quyết của Tòa án Hình sự Bangkok cho phép việc này diễn ra. Việt Nam yêu cầu dẫn độ ông Bdap sau khi tuyên án ông 10 năm tù hồi tháng 1 năm nay về tội ‘khủng bố’ liên quan tới vụ tấn công chết người nhắm vào cơ quan chính quyền ở tỉnh Đắk Lắk vào năm 2023.

Ông phủ nhận mọi cáo buộc. Ông Bdap đã được Cao ủy LHQ về Người tị nạn (UNHCR) công nhận tư cách người tị nạn. Bà Nadthasiri Bergman, luật sư bào chữa cho ông Bdap, lập luận rằng ông không thể bị dẫn độ vì là người tị nạn được công nhận và đang trải qua quá trình

tái định cư. Cao ủy đã xem xét sự liên đới của ông trong vụ việc ở Đắk Lắk và không tìm thấy bằng chứng nào cho thấy ông có liên quan, do đó tư cách người tị nạn của ông chưa bao giờ bị thu hồi, bà cho biết”. Nếu bị dẫn độ, Y.B chắc chết – chết chắc! Tính mạng của ông hiện nay hoàn toàn tùy thuộc và trông cậy vào Cao Ủy Tị Nạn Liên Hiệp Quốc và giới hoạt động nhân quyền. Trước tình cảnh chỉ mảnh treo chuông của một người đồng bào ruột thịt bất hạnh của mình, tôi chỉ còn chút hy vọng (mong manh) rằng thế giới này vẫn còn có lòng nhân ái thật sự và đủ bao dung để chừa cho những kẻ không may một sinh lộ (hẹp) chứ không chỉ chăm chú vào việc bảo vệ chó mèo/cây cỏ hoặc những động vật hoang dã mà thôi.

K'TIEN

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I

ĐƠN VỊ: Quân lực VNCH.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân trái ngày 12/09/1973. Vợ mắc bệnh hiểm nghèo. Nhà cửa rách nát. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Đỗ Văn Tình

ĐỊA CHỈ: **Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **034 8990 201**

TPB HUỲNH CHÍNH

Sinh năm 1950

Số quân 204.608.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 1, TĐ 54 Sư đoàn 1, Bộ binh hành quân Phú Thứ.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân phải, mù mắt trái ngày 24/08/1969. Bệnh xương khớp, vợ mắc bệnh tim. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Huỳnh Chính

ĐỊA CHỈ: **Thôn Hòa An, Xã Lộc Bình, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **038 3988 332**

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

đồng cảm

Cảnh sát quay đèn một chiếc xe chạy quá tốc độ. Khi người cảnh sát soát giấy tờ, người tài xế hỏi nhỏ:

- Tôi có thể ra ngoài nói chuyện được không?

Viên cảnh sát OK. Anh ta thì thầm:

- Người ngồi ở ghế trước là vợ tôi, người ngồi ở băng sau là Mẹ vợ tôi. Bà ấy đến chơi nhà tôi đã 3 tháng rồi. Sáng nay, hai mẹ con cãi nhau lớn lắm, bà Mẹ đòi về. Tôi phải dzọt thật lẹ trước khi họ kịp làm hòa...
- Lên xe liền đi! Tôi mở đèn chạy theo hộ tống.

NGUYỄN ANH (sưu tầm và dịch)

chọn tranh

Một bà đứng tuổi tần ngần giữa các bức tranh của một nhóm họa sĩ trẻ. Cuối cùng bà chọn mua một tấm. Họa sĩ có tranh được chọn lấy làm sung sướng, bèn hỏi:

- Thưa bà, lý do nào bà chọn bức tranh này thay vì những tấm khác?
- Bức này rộng hơn những bức kia. Nó che được cái lỗ thủng trên tường.

THAI TRENDY

(MONTGOMERY VILLAGE-MD)

số khổ

Hai bà tán gẫu:

- Nghe nói thằng Quát sắp cưới vợ?

- Tháng 12 này đấy!

Bà kia chép miệng:

- Số thằng ấy khổ nhỉ. Từ bé đến giờ đã vất vả!

HOANG HOA (SƯU TẦM)

BẢO HUÂN